

Hiitola Karoliina & Päckilä Sanni

Oulun seudun urheiluseurojen ja alakoulujen välinen yhteistyö

Kasvatustieteen pro gradu -tutkielma
KASVATUSTIETEIDEN TIEDEKUNTA
Luokanopettaja koulutus
2018

Oulun yliopisto

Kasvatustieteiden tiedekunta

Oulun seudun urheiluseurojen ja alakoulujen välinen yhteistyö (Karoliina Hiitola & Sanni Päckilä)

Pro gradu -tutkielma, 65 sivua, 7 liitesivua

Toukokuu 2018

Ajankohtaisena puheenaiheena nykyään on lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden määrän vähentyminen, joka vaikuttaa terveyden heikentymiseen. Koulujen tarjoama päivittäinen liikunta ei pysty turvaamaan lasten tarvittavaa liikunnan määrää. Tähän yhtenä ratkaisuna nähdään urheiluseurojen ja koulujen välisen yhteistyön lisääminen.

Tämän tutkimuksen lähtökohtana on tutkia Oulun seudun urheiluseurojen ja alakoulujen välistä yhteistyötä. Tarkoituksena on selvittää, millaista yhteistyö on, kuinka paljon sitä tehdään sekä millaisia kokemuksia siitä on syntynyt. Tämän lisäksi syvennytään urheiluseuran liikuntakasvatuksellisiin tavoitteisiin ja siihen, miten alakoulujen kanssa tehdyn yhteistyön avulla niitä voidaan tukea. Lopuksi kartoitetaan myös yhteistyön etuja, haasteista ja mahdollisuuksia.

Tutkimuksen teoreettinen viitekehys koostuu liikuntakasvatuksesta, yhteistyöstä ja urheiluseuroista. Liikuntakasvatuksessa perehdytään liikuntakasvatukseen yleisesti, kouluissa sekä urheiluseuroissa. Yhteistyössä käsitellään moniammatillisuuden käsitettä, joka on tutkimuksen kannalta keskeinen yhteistyömuoto. Lopuksi avataan suomalaisten urheiluseurojen historiaa, muotoja sekä liikunnan harrastamista urheiluseuroissa. Tämä tutkimus on toteutettu tapaustutkimuksena ja aineisto on kerätty kyselylomakkeella. Kyselylomakkeet lähetettiin valikoiduille Oulun seudun urheiluseuroille, joista vastaajajoukko koostui monista eri urheiluseurojen toimijoista. Kyselylomakkeista saatu aineisto analysoitiin sisällönanalyysia käyttäen.

Tutkimuksen tulosten mukaan neljä viidestä urheiluseurasta tekivät yhteistyötä joko yhden tai useamman alakoulun kanssa. Parhaiten yhteistyötä kuvaava muoto oli säännöllinen kerhotoiminta, jota muutamassa urheiluseurassa toteutettiin. Tuloksissa yhteistyön positiivisia kokemuksia oli enemmän kuin negatiivisia. Urheiluseurojen liikuntakasvatuksellisista tavoitteista tärkeimpänä pidettiin lasten liikuttamista, joita voidaan tukea tekemällä yhteistyötä alakoulujen kanssa. Yhteistyön eduksi nähtiin lasten innostaminen liikuntaan sekä kynnyksen madaltuminen osallistua seuratoimintaan. Yhteistyön haasteeksi nähdään kuitenkin kustannusasiat ja resurssipula, jota pitäisi kehittää.

Avainsanat: Liikuntakasvatus, urheiluseura, yhteistyö

Sisältö

1	Johdanto	4
2	Liikuntakasvatus	6
2.1	Liikuntakasvatuksen merkitys ja moninaisuus	6
2.2	Lasten fyysinen aktiivisuus.....	9
2.3	Liikunta kouluissa.....	10
2.4	Urheiluseura kasvattajana	12
3	Yhteistyö.....	15
3.1	Moniammatillinen yhteistyö	16
3.2	Koulujen moniammatillinen yhteistyö.....	18
3.3	Urheiluseurojen yhteistyö eri toimijoiden välillä.....	19
3.4	Koulu harrastuspaikkana.....	21
4	Urheiluseurat	24
4.1	Urheiluseurojen kehitys Suomessa	24
4.2	Urheiluseurojen muodot	27
4.3	Liikunnan harrastamisen määrä urheiluseuroissa	29
5	Tutkimuksen toteutus	31
5.1	Tutkimuskysymykset.....	31
5.2	Tutkimuksen lähtökohdat	32
5.3	Tapaustutkimus.....	32
5.4	Tiedonkeruumenetelmä	34
5.5	Aineistonkeruu.....	37
5.6	Aineiston analyysi	38
5.7	Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus	41
6	Tulokset	44
6.1	Urheiluseurojen kokemukset urheiluseuran ja alakoulujen välisestä yhteistyöstä	44
6.2	Urheiluseurojen liikuntakasvatukselliset tavoitteet ja niiden tukeminen yhteistyön avulla	47
6.3	Urheiluseuran ja alakoulujen välisen yhteistyön mahdollisuudet	49
6.4	Johtopäätökset.....	53
7	Pohdinta	58
	Lähteet	60

1 Johdanto

Ajankohtaisena puheenaiheena on tällä hetkellä lasten ja nuorten fyysisen aktiivisuuden määrän vähentyminen ja inaktiivisen toiminnan lisääntyminen Suomessa. Tämä näkyy jo lasten terveydessä ja fyysisen toimintakyvyn laskussa. Teknillistymisen sekä lasten vähäiset liikuntakokemukset katsotaan olevan syynä tähän ilmiöön. Voidaankin todeta, että lasten motoriset perustaidot ovat heikentyneet ja sitä kautta liikuntaan osallistuminen on vähentynyt. Tämä tarkoittaa liikuntapedagogiikan laajalla kentällä yhteistyön lisäämistä eri toimijoiden välillä. (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 25.) Urheiluseurojen ja koulujen tulisi lisätä yhteistyötä, koska koulu ei pysty yksin turvaamaan lasten päivittäistä liikunnan määrää. (Koskenranta, Puronaho & Joenmäki, 1997, 12.) Koulujen ja urheiluseurojen välisellä yhteistyöllä pyritään lisäämään lapsien aktiivisuuden määrää. Tämän vuoksi tämän tutkimuksen aihe on hyvin ajankohtainen ja tärkeä.

Tämän tutkielman tarkoituksena on selvittää millaista yhteistyötä Oulun seudun urheiluseurat ja alakoulut tekevät. Tavoitteena on selvittää yhteistyön määrää sekä yhteistyön yleisimpiä muotoja. Yhteistyöstä puhuttaessa voidaan ottaa esille käsite synergia, joka tarkoittaa sitä, että yhteistyö antaa enemmän mitä voitaisiin yksin saavuttaa. Synergia on siis tila, jota yhteistyössä tavoitellaan. Yhteistyössä tarvitaan vuorovaikutusta, jossa osapuolten näkökulmat laitetaan yhteen ja näin saavutetaan tavoitteet ja tulokset paremmin yhdessä kuin yksin. (Isoherranen, 2005, 14-15.) Yhteistyön tarkoituksena on saada vähän liikkuvat lapset liikkumaan sekä lisätä lasten liikuntaa kouluajalla sekä sen ulkopuolella. Yhteistyö voi parhaimmillaan mahdollistaa lapselle kestävän harrastuksen. Tavoitteena on, että alakoulut, urheiluseurat sekä lapset hyötyvät yhteistyöstä.

Tämän lisäksi tutkimuksen tavoitteena on myös selvittää, mitkä ovat urheiluseurojen kasvatukselliset tavoitteet ja kuinka niitä voidaan tukea alakoulujen kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Liikuntakasvatus voidaan jakaa neljään eri päätehtävään, joita ovat tukea ja ylläpitää lasten fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia, parantaa motorisia taitoja, tukea lapsen positiivista minäkäsitystä ja kehittää lapsen sosiaalisia suhteita. (Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49.) Lapsi kasvaa ja kehittyy koko ajan, joten liikunta nähdään sosiaalisesti, psyykkisesti ja fyysisesti tärkeänä lapsen elämässä. Lapsi tarvitsee monipuolisia ja kehittäviä liikunnallisia harjoitteita, jotka tukevat lapsen lihasten ja luuston kehitystä samalla tukien motorisia taitoja. Tutkimukset

osoittavat, että aktiivisen liikunnan harrastaminen jo lapsena on lisännyt liikunnan harrastamista myös aikuisiässä. (Laakso, Nupponen, Telema, 2007, 42-43.) Urheiluseura nähdään kodin ja koulun ohella merkittävä tekijänä lisäämään lasten ja nuorten liikunnallista aktiivisuutta, sillä se tavoittaa suuren osan nuorisosta ja lapsista. Urheiluseuran toiminnassa mukana oleva lapsi saa samalla myös urheiluseuran kasvatusvaikutteita. (Westergård, 1993, 39.) Tutkimuksessa otetaan selvää millaisia mahdollisuuksia urheiluseurat näkevät alakoulujen kanssa tehtävässä yhteistyössä ja kuinka sitä voitaisiin kehittää.

Tämän tutkimuksen kolmessa ensimmäisessä luvussa käsitellään teoreettista viitekehystä, avaamalla käsitteitä liikuntakasvatuksesta, yhteistyöstä sekä suomalaisista urheiluseuroista. Viidennessä luvussa siirrytään tutkimuksen toteutuksen vaiheisiin. Luvussa syvennytään tarkemmin tutkimuskysymyksiin, tutkimuksen toteutustapaan sekä tutkimuksen eettisyyteen ja luotettavuuteen. Tutkimuksen tulokset esitellään kuudennessa luvussa, jonka viimeisessä osiossa avataan tutkimustulosten johtopäätökset. Lopuksi pohditaan tutkimuksen toteutumista ja jatkotutkimusaiheita.

2 Liikuntakasvatus

Liikuntakasvatus on tunnettu jo monien vuosien ajan, joten sillä on pitkä historiallinen tausta. Liikuntakasvatukseen yhdistetään ihmisen fyysisyys, joka on saanut eri aikoina erilaisia merkityksiä. Välissä fyysisyys on nähty erittäin tärkeänä osana ihmisen kokonaisvaltaista kehitystä, jolloin ihmisen fyysiset ja henkiset ominaisuudet on pyritty saamaan tasapainoon. (Laakso, 2007, 18.) Liikunta on aina ollut läsnä jollakin tavalla erilaisissa kulttuureissa. Esimerkiksi Spartassa korostettiin ruumiillista kuvaa, kun taas Roomassa gladiaattoreiden kautta liikunta oli erittäin iso osa kulttuuria. Varhaiskristillisinä aikoina taas liikunnan merkitys väheni ja näkyi enimmäkseen vaan peleissä ja leikeissä. 1700-luvun loppupuolella alettiin palkkaamaan Euroopassa joihinkin kouluihin erikseen liikunnanopettajia. Tällöin liikuntakasvatukseen alettiin kiinnittämään enemmän huomiota monissa Euroopan kouluissa. (Jääskeläinen, Korpilauri & Tikkanen, 1985, 14,16.)

Liikuntakasvatus alkoi saada Suomessa jalansijaa 1800-1900-luvun puolessa välissä, jonka jälkeen liikuntakasvatuksessa voidaan nähdä suuria edistysaskelia (Jääskeläinen, Korpilauri & Tikkanen, 1985, 16). Kuitenkin fyysisyys on nähty myös uhkana henkiselle kehitykselle, jolloin fyysiseen kasvatukseen on suhtauduttu kielteisesti. 1900-luvun loppupuolella liikuntakasvatuksen tavoitteet jakautuivat kahteen eri tavoitteisiin, jotka olivat kasvattaa liikuntaan ja kasvattaa liikunnan avulla. Liikuntaan kasvattamisessa painotetaan sitä, että liikunnalla itsellään on itseisarvo tai merkittävä välinearvo. (Laakso, 2007, 19.) Liikuntakasvatuksessa painotetaan liikunnan avulla oppimista. Liikunta kehittää monia havaintomotorisia taitoja, tunneilmaisua, perus motorisia taitoja ja sosiaalisia taitoja. (Huisman & Nissinen, 2005, 32; Laakso, 2007, 21; Puonti, 1999, 113-115.)

2.1 Liikuntakasvatuksen merkitys ja moninaisuus

Liikuntakasvatuksessa nähdään neljä erilaista päätehtävää. Se tukee ja ylläpitää lasten terveyttä, kehittää motorisia taitoja, kehittää lapsen positiivista minäkäsitystä ja auttaa solmimaan sosiaalisia suhteita. (Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49.) Liikunta nähdään sosiaalisesti, psyykkisesti ja fyysisesti tärkeänä lapsen elämässä siinä hetkessä sekä tulevaisuudessa. Lapsuudessa keho kasvaa ja kehittyy, joten se tarvitsee liikunnallisia harjoituksia ja toimintoja lihasten ja luuston kehittymiseksi. On myös syytä huomioida tutkimukset, jotka osoittavat, että lapsena ja nuorena harrastettu aktiivinen liikunta kantaa myös aikuisikään. Mitä nuoremasta

lapsesta on kysymys, niin liikuntakasvatus ilmenee pelien ja leikkien myötä. Vanhemmilla lapsilla liikunnasta alkaa tulla tavoitteellista ja tietoista harrastamista, jolloin erilaisten harrastusten kokeileminen kannattaa. Liikuntakasvatukseen vaikuttavat asenteet ja motiivit luodaan psyykkisistä ja sosiaalisista liikuntakokemuksista. (Laakso, Nupponen, Telema, 2007, 42-43.)

Liikunta on tärkeimmässä roolissa tukemassa lasten motorisia taitoja sekä fyysistä toimintakykyä. (Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen 2009, 49.) Liikuntakasvatus parhaimmillaan tukee lasten fyysistä ja henkistä kehitystä läpi heidän elämänsä. Liikuntakasvatuksen avulla lapset saavat tietoa terveellisestä elämäntyylistä. Lapset oppivat motorisia taitoja ja se parantaa fyysistä aktiivisuutta sekä kuntoa. (Graham, Holt-Hale & Parker, 2007, 4-5; Sääkslahti, 2012, 9.) Fyysisen kunnan merkitys liikuntakasvatuksessa on epäselvää. Oppilas voi liikunnan avulla kohottaa omaa fyysistä kuntoaan, mutta hän ei voi oppia sitä samalla tavalla, mitä esimerkiksi reaaliai-
netta. (Laakso, 2007, 20.) Liikunnan avulla lapselle opetetaan terveellisiä elämäntapoja, kestä-
mään fyysistä rasitusta ja kehitetään pitkäjänteisyyttä. (Puonti, 1999, 113-115.)

Liikunnalla on myös rooli lapsen psyykkisen kehityksen alueella. Liikuntakasvatuksen avulla lapsi oppii tuntemaan omaan kehoaan ja sen voimavaroja. Pätevyyden tunne ja minäkehityksen kehittymiseen vaikuttaa vahvasti liikunnalliset kokemukset. (Laakso, Nupponen, Telema, 2007, 42-43.) Minäkäsitys muodostuu jo varhaislapsuudessa, joten sitä tulee tukea positiivisten liikuntakokemusten avulla. (Telema, 1988, 77-78; Sääkslahti, 2012, 9; Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49.) Liikuntakasvatuksessa tulee paljon tällaisia havaintoja, joissa ihminen joutuu miettimään omaa suhdetta muihin. Täytyy muistaa, että merkittävä osa minäkäsitystä on myös toisten ihmisten suhtautuminen itseensä. (Telema, 1988, 77-78.) Varsinkin fyysiset ominaisuudet tulevat esille liikuntatilanteissa ja kaveripiirin arvostus liikunnallisia taitoja kohtaan koetaan hyvin tärkeäksi. Tärkeäksi koetaan, että lapsi pääsee kokemaan fyysisen pätevyyden tunnetta. (Telema, 1988, 77-78; Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49; Jaakkola, Sääks-
lahti & Liukkonen, 2009, 49.)

Liikuntakasvatuksessa on paljon ongelmanratkaisutehtäviä, joissa lapset pääsevät käyttämään loogista päättelyä ryhmissä (Graham, Holt-Hale & Parker, 2007, 4-5). Ryhmätehtävät kehittä-
vät vastuunottamista ja yhteistyötaitoja (Graham, Holt-Hale & Parker, 2007, 4-5; Puonti, 1999, 113-115). Liikunnan avulla kasvattamisessa lapsen tunteiden, ajattelun ja yhteistyötaitojen ke-
hittäminen on suuressa roolissa. Monet liikuntalajit toteutetaan ryhmissä, joissa harjoitellaan sosiaalista kanssakäymistä ja yhteisten pelisääntöjen noudattamista. (Puonti, 1999, 113-115; Laakso, 2007, 21-22; Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 21-22.) Liikunnassa lapsi tuntee

onnistumisen kokemuksia, mutta myös oppii käsittelemään pettymyksen tunteita. Ristiriitaiset tilanteet on aina hyvä käydä lasten kanssa läpi. (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 21-22; Laakso, 2007, 21-22.) Arvo-, ja moraaliasioiden pohtiminen liikuntakasvatuksessa tapahtuu luonnollisesti leikkien ja pelien avulla (Laakso, 2007, 21-22; Jääskeläinen, Korpilauri, & Tikkanen, 1985, 20-21).

Liikuntakasvatuksella on myös nähty olevan kognitiivisia vaikutteita, esimerkiksi liikuntaa harrastavilla ihmisillä aivot kehittyvät luoden uusia aivosoluja ja hermoyhteyksiä solujen välille (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 21-22). Liikunta tulee nähdä elementtinä, jonka avulla lapsi voi monipuolisesti ja laajasti oppia eri oppimiskokonaisuuksia. Liikunnan avulla lapsi oppii suuntia, määriä, kokoja, muotoja ja muita perus käsitteitä. Liikunnan avulla pystytään hyvin harjoittamaan sekä hahmottamaan omaa kehoaan ja ympäristöään. Liikunnassa vahvistetaan myös musikaalisia ominaisuuksia esimerkkinä rytmit. On tärkeää huomioda, että liikunta toimii oppimisvalmiuksien kehittäjänä, mutta lapselle luontaisella tavalla eli liikkumalla. (Huisman & Nissinen, 2005, 32-33.) Liikuntakasvatuksessa lapsi pääsee kokonaisvaltaisesti ilmaisemaan asioita kehollaan. Tässä onkin tärkeä muistaa, että lapselle luodaan erilaisia kokemuksia, joissa hän pääsee käyttämään omaa luovuutta ja ilmaisemaan asioita kehollisesti. (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti 2013, 21-22.) Liikuntakasvatuksen tuoma virikkeellisyys sekä toiminnallisuus luo mahdollisuuksia oppimisvalmiuksien edistämiseen (Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49).

Vuoden 2016 Liitu-tutkimuksessa tutkittiin 9-15-vuotiaiden lasten liikkumista objektiivisesti liikemittareilla sekä kyselylomakkeilla. Tutkimuksessa painotetaan, että liikunnan kautta koettu pätevyys on yksi vaikuttavimmista tekijöistä lasten liikunta-aktiivisuuteen. Liikunnallisella pätevyydellä tarkoitetaan onnistumisen kokemuksia fyysisissä suorituksissa ja motorisissa harjoitteissa. (Hirvensalo, Jaakkola, Sääkslahti & Lintunen, 2010, 36.) Liikuntakasvatuksen tärkeänä tehtävänä nähdään lapsen minäkäsityksen vahvistaminen, joka lähtee onnistumisen ja pätevyyden kokemuksista. Lapselle on tärkeä luoda sisäinen motivaatio liikuntaan ja antaa erilaisia onnistumisen kokemuksia. Kun lapsi saa paljon positiivisia kokemuksia ja pätevyyden tunnetta, hän kestää myös paremmin kehoonsa kohdistuvat ulkoiset paineet. On tärkeää, että opettaja kannustaa itsensä vertailuun ja uuden oppimiseen, jolloin lapsi saa pätevyyden tunteita opetellessaan uusia asioita ja ylittäessään itsensä. Kun lapsi kokee pätevyyden tunteita, hän löytää helpommin sisäisen motivaation liikuntaan. (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 21-22.)

2.2 Lasten fyysinen aktiivisuus

Fyysistä aktiivisuutta tuotetaan supistamalla luustolihasia millä tahansa liikkeellä, joka lisää energiankulutusta. (Howley, 2001, 365; Caspersen ym., 1985, 126.) Fyysistä aktiivisuutta voidaan kuvata sen intensiteetin, määrä, keston ja tyyppin mukaan. Intensiteetillä kuvataan henkilölle liikunnasta aiheutuvan rasituksen tasoa. Määrä kertoo sen, kuinka monta kertaa ihminen liikkuu päivässä, viikossa tai kuukaudessa. Kestolla kuvataan liikuntaa käytettyä aikaa. Tyyppillä puolestaan kuvataan sitä, minkälaista liikuntaa ihminen harrastaa esimerkiksi tanssi, jalkapallo tai uinti. (Howley, 2001, 365.)

Fyysisen aktiivisuuden määrällä voidaan vähentää terveyshaittoja. 7-vuotiaiden liikuntasuositus on vähintään kaksi tuntia päivässä, mutta suositellaan liikkumista vielä enemmän. Fyysisen aktiivisuuden ylärajaa ei määritellä, mutta liikunnan tulee olla monipuolista ja sopivan kuluttavaa. Kuitenkin tulee muistaa, että lapsi tarvitsee paljon unta ja palautumisaikaa raskaan liikuntasuorituksen jälkeen. Lapset oppivat itse tekemällä ja kokeilemalla erilaisia liikuntamuotoja, joten aikuisen tulee mahdollistaa lapselle päivän fyysisen aktiivisuuden määrä. Päivittäinen liikunta nähdään kasvuna ja kehityksen edellytyksenä, joten lapsi tarvitsee fyysistä aktiivisuutta joka päivä. Fyysisen aktiivisuuden määrää ei voi varastoida, joten pidempi liikkumattomuus voi jo aiheuttaa terveydellisiä riskejä. (Heinonen ym. 2006, 18-19.)

Fyysistä aktiivisuutta tulisi lisätä päätöksenteon ja hallinnonaloilla edellyttäen yhteisiin tavoitteisiin tähtääviä liikkeitä. Fyysistä aktiivisuutta voidaan lisätä kiinnittämällä huomiota kuntien kaavoituksiin liikkumismuotojen valinnassa sekä ympäristön suunnitteluun niin, että omaehtoinen liikkuminen tehtäisiin mahdollisimman vaivattomaksi. Jokaisen toimijoiden esimerkkinä järjestöt ja seurat tulisi tehdä yhteistyötä ja hyödyntää omaa osaamista aktivoimassa vähän liikkuvia lapsia liikkumaan. Erilaiset liikuntaan liittyvät palvelumaksut eivät saisi olla suuria, koska vähävaraisilla perheillä ei ole mahdollisuutta osallistua toimintaan. Liikkumattomuuden vähentäminen on mahdollista vain rajat ylittävällä hallinnollisella yhteistyöllä ja kuntatasoisilla konkreettisilla toimenpiteillä. (Husu ym., 2011, 10.)

Sääskilahti (2005, 100) tutki 3-7-vuotiaiden fyysisen aktiivisuuden vaikutuksia. Tutkimuksen tulokset kertovat, että poikien leikkimisellä ulkona sekä tyttöjen aktiivisella leikkimisellä oli vaikutuksia lasten terveydellisiin muuttujiin, joita ovat muun muassa alhainen BMI ja kolesteroli. Aikuisten tulisi rohkaista lapsia fyysisesti aktiiviseen ja monipuoliseen liikuntaan, koska sillä voidaan ehkäistä sydän- ja verisuonitauteja.

LIKES- tutkimuskeskus (2010) on julkaissut tutkimuksen, jossa liikunta-aktiivisuuden katsotaan vähenevän siirryttäessä kouluiästä aikuisikään. Aikuisiässä eri liikuntalajien harrastaminen vähenee ja siirrytään kevyemmän liikunnan pariin. Kuitenkin voidaan todeta, että säännöllinen liikunta lapsena nähdään johtavan liikunnan harrastamiseen myös aikuisiällä. Lapsena osallistuminen erilaisiin liikuntatapahtumiin, kilpaurheilu, säännöllinen liikuntaharrastus, menestyminen koululiikunnassa, perus kestävyyskunto, tyytyväisyys omaan suorituskyykyyn ja pätevyyden tunne ennustavat säännöllistä liikkumista myös aikuisiällä. Fyysisessä aktiivisuudessa tulee myös huomioida lasten istumisen määrä päivän aikana. Tähän on yleinen ohje, että päivän aikana ei saa istua yhtäjaksoisesti kahta tuntia sekä sama koskee ruutuaajan määrää.

2.3 Liikunta kouluissa

Koulun liikunnan avulla pyritään turvaamaan lapsen päivittäisen liikunnan määrä sekä tukemaan hänen hyvinvointiaan. Lapsen fyysinen aktiivisuus koulupäivän aikana koostuu esimerkiksi välitunneista, koulussa järjestettävistä tilaisuuksista, koulumatkoista, erilaisista retkistä ja toiminnallisesta oppimisesta. (Sääkslahti, 2012, 9.) Yksi keskeinen osa liikuntakasvatuksessa on fyysisten taitojen oppiminen, jotka ovat ihmisen toimintakyvyn takia välttämättömiä. Fyysisellä aktiivisuudella on todettu olevan monia positiivisia vaikutuksia aivojen toimintaan sekä yhteys hapensaannin paranemiseen, joka taas on yhteydessä yleiseen vireystilaan ja oppimiskykyyn (Graham, Holt-Hale & Parker, 2007, 4-5). Ihmiset hyödyntävät lapsena opittuja liikunnallisia taitoja myöhemmin elämässään erilaisten urheilulajien parissa. Opetut liikuntataidot takaavat myös sen, että ihminen pärjää erilaisissa fyysisissä ponnisteluissa. Liikuntatunnit ovat tärkeässä roolissa, koska niissä lapsi pääsee opettelemaan fyysisiä taitoja asiantuntijan ohjauksessa. (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 21-22.)

Kouluissa liikuntakasvatukselliset tavoitteet nähdään tärkeänä ja monipuolisena (Nupponen & Penttinen, 2009, 90; Sääkslahti, 2012, 9). Tavoitteet muodostuvat voimassaolevasta perusopetuksen opetussuunnitelmasta sekä erilaisista tutkimuksesta nousseista tuloksista (Sääkslahti, 2012, 9). Opettajan vastuulla on, että hän tietää liikuntatuntien tavoitteet ja pyrkii pääsemään niihin mahdollisimman hyvin. Tavoitteet määrittelevät sen, mitä harjoituksia tunnilla otetaan ja painottuuko liikuntatunti enemmän kasvatuksellisiin- vai oppimistavoiteisiin. (Nupponen & Penttinen, 2009, 90.) Kasvatustavoitteissa ei painoteta urheiluosuorituksen parantamista, vaan pyritään vaikuttamaan positiivisesti lapsen kehitykseen ja käyttäytymiseen. (Telema, 1988, 77.)

Opettajan on tärkeä painottaa liikuntakasvatuksessa uusien asioiden oppimista, jolloin lapsi saa monipuolisia liikuntakokemuksia (Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49; Huisman & Nissinen, 2005, 32-33). Myös yrittäminen ja itsevertailu ovat tärkeitä asioita, jolloin lapsi saa onnistumisen kokemuksia sekä pystyy seuramaan omaa kehitystään (Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49). Tämän takia on tärkeää, että opettaja tiedostaa virikkeellisen ympäristön tärkeyden lapsen kehityksen tukemisessa. Liikuntakasvatuksessa käytetään monipuolisesti erilaisia välineitä sekä oppimisympäristöjä, jotta lapsen aivoja saataisiin ärsytettyä monipuolisilla ärsykkeillä. Opettajan tulee kiinnittää huomio omaan arvomaailmaansa, koska se heijastuu niissä tilanteissa, joissa opettaja puuttuu erilaisiin tilanteisiin tai puolestaan päättää olla puuttumatta. (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 21-22.)

Opettajan tulee myös huomioida, että hän ei ole yksin vastuussa liikuntakasvatuksen onnistumisesta. Myös lapsi itse ja muut ryhmäläiset vaikuttavat liikuntatilanteisiin. Opettaja ja opetettava ryhmä yhdessä luovat positiiviset ja kehittävät liikuntakokemukset huomioiden lasten kokonaisvaltaisen kasvun. (Hakala, 1999, 92-95.) Tärkeä on huomioida jokaisen oppilaan yksilölliset tarpeet ja kannustaa jokaista yksilöä kehittämään liikuntataitojaan (Hakala, 1999, 92-95; Sääkslahti, 2012, 9). Ei kannata unohtaa sitä, että lapsuuden liikunnalliset kokemukset jättävät syviä merkityksiä pitkälle elämään. Tämän takia lapsuuden liikuntakokemuksista tulee tehdä positiivisia muistijälkiä lapsen elämään. (Sääkslahti, 2012, 9.)

Nykyään painotetaan toiminnallista oppimista, joten liikuntaa voidaan hyvin yhdistää muihin aineisiin ja näin pidetään fyysistä aktiivisuutta yllä muissakin oppiaineissa (Graham, Holt-Hale & Parker, 2007, 4-5; Laakso, 2007, 21-22). Opettajat voivat käyttää liikuntakasvatusta helpoana tapana luokan ryhmäytymisessä. Liikuntakasvatuksen avulla lapset pääsevät purkamaan sisäistä energiaa, jolloin jaksavat keskittyä muilla tunneilla paremmin. (Graham, Holt-Hale & Parker, 2007, 4-5.) Opettajalla on tärkeä vastuu saada liikuntatunneista niin tehokkaita, että oppilaiden kunto kohenisi tunnin oppimistavoitteita unohtamatta. Kuitenkin uhkana on se, että liikuntakasvatuksen myönteiset tavoitteet menetetään, kun harjoittelu lopetetaan. Opettajan tulisi saada lapset innostumaan liikunnasta niin, että liikunnan harrastaminen jatkuisi läpi hänen elämänsä (Laakso, 2007, 20; Sääkslahti, 2012, 9). Lasten ja nuorten liikunnan harrastamisen heijastuu heidän liikunnallisuuteen myöhemmässä iässä (Laakso, 2007, 20).

Liikunta nähdään ennen kaikkea kasvatuksen välineenä, joten sen kuuluu olla samassa linjassa koulun muun kasvatuksen kanssa. Liikunta on ainut oppiaine, jossa nähdään ensisijaisena oppilaan fyysisen kehityksen tukeminen. Liikunta ei kuitenkaan ole pelkästään sitä, vaan siinä on

keskitytty hyvin paljon myös kasvatukseen. (Jääskeläinen, Korpilauri & Tikkanen, 1985, 20-21.) Nykypäivänä tässä hyvinvointivaltiossa ihmisten fyysinen työ vähenee koko ajan ja koneellistetaan kaikki mitä pystytään. Myös teknologia on tullut suureksi osaksi lasten elämää, joka riitelee liikuntakasvatuksen arvojen kanssa (Ilmanen, 2013, 58-59; Laakso, 2007, 21; Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49). On syytä pohtia, miten nyky-yhteiskunnallinen tilanne vaikuttaa lasten liikkumiseen. Monella lapsella liikunnan harrastaminen jää pelkästään koululiikunnan varaan. (Laakso, 2017, 19; Ilmanen, 2013, 58-59; Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49.) Toimintakyky on selvästi romahtanut niillä ihmisillä, jotka eivät harrasta liikuntaa tai fyysinen aktiivisuus on minimissään (Laakso, 2007, 19). Vapaa-ajan liikunnalle tulee koko ajan enemmän painoarvoa, jotta ihminen pysyy fyysisesti ja henkisesti hyvinvoivana. Liikunnan avulla oppilas saa myös paljon iloa ja sisältöä elämäänsä. (Jääskeläinen, Korpilauri & Tikkanen, 1985, 20-21; Ilmanen, 2013, 58-59.)

Liikuntakulttuuri muuttaa koko ajan muotoaan ja liikuntakasvatuksessa lajit vaihtuvat sen hetken ajan mukaan. Kuitenkin perusliikuntalajit säilyttävät aina paikkansa liikuntakasvatuksessa, joten niitä on tärkeä sisällyttää liikunnanopetukseen. Niiden ohelle on kuitenkin hyvä opettaa erilaisia liikuntamuotoja, jotka tuovat oppilaille uusia liikuntakokemuksia ja parantavat fyysismotorisia taitoja (Laakso, 2017, 2; Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49). Motivaatio nähdään myös erittäin tärkeänä osana liikuntakasvatusta. On tärkeää huomioida, että jokaisen motivaatio on yksilöllinen. Joidenkin liikunnan motivaatio voi liittyä terveydestä huolehtimiseen, kun taas joillakin liikunnan harrastaminen voi olla sosiaalinen kokemus. Opettajan tulee antaa mahdollisimman monipuolisia esimerkkejä liikuntakokemuksista, jotka pohjautuvat eri motiiveihin. (Laakso, 2017, 21.)

2.4 Urheiluseura kasvattajana

Kun liikuntaan liittyviä ilmiöitä tarkastellaan kasvatuksellisesta näkökulmasta, puhutaan liikuntapedagogiikasta. Yhteiskunnan tasolla tätä tapahtuu niin kouluissa mutta myös liikuntajärjestöissä ja vapaa-ajan organisaatioiden harrastusryhmissä. (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 18.) Kansallisina käytäntöinä urheilu- ja liikuntaseurat ovat osa suomen kasvatusjärjestelmää (Itkonen, 1999, 27). Urheiluseura on kodin ja koulun ohella merkittävä oheiskasvattaja lapsille ja nuorille, sillä se tavoittaa suuren osan nuorisosta ja lapsista. Näin ollen urheiluseurassa toimiva lapsi saa seuratoiminnassa myös kasvatusvaikutteita, joka määräytyy pitkälti seurassa tapahtuvan ohjaus- ja valmennustyön laadusta. (Westergård, 1993, 39.) Näin ollen myös

valmentajilla ja ohjaajilla on oma tehtävänsä lasten ja nuorten fyysisesti aktiivisen elämäntavan kehittämiseksi (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 18). Urheiluseura antaa myös mahdollisuuden kokemusten jakamiseen muiden lasten sekä monien aikuisten kanssa. Hyvä urheiluseuratoiminta luo pohjaa sosiaalisen pääoman muodostumiselle (Nuori Suomi, Suomen liikunta ja urheilu & Opetusministeriö, 2002, 9.) Seurakäytännöissä liikunnan kasvattava vaikutus sekä yhteisöllisyyttä lisäävä merkitys pitäisikin asettaa toiminnan lähtökohdaksi (Itkonen, 1999, 27).

Urheiluseurojen liikuntakasvatus merkitsee kasvatusta liikuntaan sekä kasvatusta liikunnan avulla. Urheiluseuran pystyessä vaikuttamaan muuhun kuin urheilulliseen suoritustasoon, voidaan puhua kasvatuksesta liikunnan avulla. Näin ollen urheiluseurojen tulisi ymmärtää nuoret liikkujan ohella myös tuntevana ja ajattelevana ihmisenä. Tähän ymmärrykseen sisältyy käsitys terveistä elämäntavoista ja totumuksista, hyvistä käytöstavoista sekä vastuusta ja arvostuksesta kanssaihmiä ja ympäristöjä kohtaan. (Westergård, 1993, 42.) Vielä 1950-luvulla liikunnan ja urheilun piirissä nuorisotoiminta käsitettiin kansalaiskasvatukseksi, jossa painotettiin terveitä elämäntapoja ja omasta kunnosta huolehtimista. Nykyään urheiluseurat keskittyvät puhtaammin liikuntasosialisaatioon eli nuorten sitouttamiseen liikunnan ja urheilun harrastamiseen. (Heinilä, 2010, 34.)

Lasten kannalta urheiluseurassa on tärkeintä yhteisö, jonka kanssa urheilua harrastetaan yhdessä muiden kanssa, vaikka kyseessä olisi yksilölaji. Urheilun ja liikunnan merkeissä lapsi kokee hauskanpitoa, joka samalla ehkäisee myös syrjäytymistä. (Hossain, Suortti & Kallio, 2013, 12.) Urheilutoiminnassa lapsuudessa kehittyvät vuorovaikutussuhteet, jotka määrittävät myös sitä, miten lapsi pystyy selviytymään myöhemmin aktiivisena toimijana yhteiskunnassamme. Urheilutoiminnassa tapahtuu jatkuvasti erilaisia sosiaalisia tilanteita ja tapahtumia, jotka auttavat lasta oppimaan. Työskentely yhteisen hyvän tavoittamiseksi on yksi merkittävä osa sosiaalisuuteen oppimisen kannalta, jonka myötä oppii ottamaan huomioon toisen tunteita ja toimimaan tasa-arvoisesti. Myös toisten joukkueiden ja urheilijoiden kunnioitus haastaa sosiaalisia taitoja. (Nuori Suomi, Suomen liikunta ja urheilu & Opetusministeriö, 2002, 17.) Harrastus kehittää lasten ja nuorten taitoja oppimisessa ja vuorovaikutussuhteissa, mutta tukevat myös itsetuntoa sekä vahvistavat positiivista minäkäsitystä. Lapset oppivat tuntemaan omia vahvuuksiaan, kokemaan onnistumisia ja epäonnistumisia, ymmärtämään sosiaalisia normeja, jotka yhdessä tukevat lasten kokonaispersoonallisuuden kehitystä. (Kenttälä & Suomu, 2005, 9.)

Urheileminen edistää myös fyysistä terveyttä sekä liikkumisen taitoja monipuolisesti. Lapsuudessa toteutettu monipuolinen urheilu antaa hyvän pohjan terveydelle sekä edistää liikunnan perustaitoja, joka parhaimmillaan jatkuu myös myöhemmälle iälle. (Nuori Suomi, Suomen liikunta ja urheilu & Opetusministeriö, 2002, 21-23.) Itkosen (1991) tekemän tutkimuksen mukaan, lapsuuden liikunnalliset kokemukset lähiympäristössä ovat avainasemassa myöhemmälle liikunnan harrastuneisuudelle. Useissa tapauksissa liikunnan harrastaminen on alkanut pelailuna omatekoisilla suorituspaikoilla, joista on voinut lähteä kokeilemaan siipiään urheiluseurojen kautta kilpailujärjestelmiin. (Itkonen, 1991, 177-178.) Jo yksittäiset positiiviset kokemukset liikunnassa kehittävät fyysistä aktiivisuutta osaksi elämän tapaa (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 18).

3 Yhteistyö

Yhteistyö on tärkeä osa yhteiskuntaamme ja sen toimivuutta. Sen merkitys on näkynyt myös ennen vanhaa, kun olemme ratkoneet erilaisia ongelmia ja tehneet päätöksiä yhteisvoimin. Ennen tavoitteet ja päämäärät ovat olleet selkeämpiä kuin nykyään. Kyseinen muutos vaatii ihmisten toiminnan muuttumista. Näin myös yhteistyön määrittely on saanut uusia käsitteitä. (Isoherranen, 2005, 13.) Yhteistyö nähdään toimintana, joka ohjaa oppimista ja kehittää työympäristöjä (Nummenmaa, Karila, Virtanen & Kaksonen, 2006, 228-229). Yhteistyö nähdään tavoitteellisena toimintana. Ilman yhteisiä tavoitteita ei ole yhteistyötä. Tavoitteet luodaan yhdessä ja ne riippuvat asian kontekstista. (Aira, 2012, 45.)

D'amour ym. (2005, 127-128) toteaa, että yhteistyöprosesseja kehitetään kahdella tarkoituksella asiakkaiden tarpeiden tyydyttämiseksi ja ammatillisten tarpeiden tyydyttämiseksi. Yhteistyössä nähdään kaksi keskeistä ja jatkuvaa osa-aluetta. Toisessa osa-alueessa rakennetaan selkeää toimintaa, jossa käsitellään asiakkaiden erilaisia tarpeita. Toisessa taas painotetaan tiimien rakentamista, joka yhdistää kunkin ammattilaisen näkökulmat ja jossa tiimin jäsenet luottavat toisiinsa. Nämä kaksi tarkoitusta näyttävät olevan erottamattomia. Yhteistyössä nähdään tärkeimpinä käsitteinä jakaminen, kumppanuus, keskinäinen riippuvuus ja voima.

Toimiva yhteistyö tavoittaa yhteisiä tavoitteita ja on kaikille yhteistyön osapuolille mieluisaa. Osapuolet onnistuvat yhdessä voittamaan erilaiset erimielisyydet ja luomaan yhteisen prosessin, jonka tulokset ovat riittävän hyviä. Toimiva yhteistyö vaatii hyvää vuorovaikutusta osapuolten välillä. Vuorovaikutussuhteen hallinnassa luodaan luottamus osapuolten välille, pidetään yllä vuorovaikutussuhteita ja hallitaan etäisyyden ja läheisyyden tasapainoa. Yhteistyöhön kuuluu myös tiimin prosessien hallinta, jossa luodaan hyvä tiimi sekä vuorovaikutuskäytänteet. Keskinäistä kilpailua tulisi välttää ja sen sijaan hyödyntää tiimien erilaisuutta. (Aira, 2012, 130-131.)

Yhteistyö ei ikinä tapahdu itsestään, vaan se on vapaaehtoinen toimintatapa, johon osapuolet sitoutuvat aktiivisesti. Jokainen antaa yhteistyölle oman panoksensa. Työelämässä yhteistyössä nähdään aina tuloksellisuus ja tavoitteisiin pääseminen. Työelämän yhteistyötä voidaankin tutkia tuloksellisuuden näkökulmasta. Tutkimusten perusteella toimiva yhteistyö tuottaa tuloksia, on mielekästä yhteistyön osapuolille ja asenteet yhteistyötä kohtaan ovat positiivisia. (Aira, 2012, 49.)

Oppilaitostaholla tehtävä yhteistyö käsittää mahdollisuuden muodostaa ohjaus- ja vertaissuhteita. Opettajan työ on aina ollut sosiaalista ja vaatinut paljon vuorovaikutusta eri ihmisten kanssa. Kuitenkin tänä päivänä yhteistyö on vielä laajempaa kuin ennen ja mukaan on tullut paljon uusia tahoja. (Nummenmaa, Karila, Virtanen & Kaksonen, 2006, 228-229.) Moniammatillinen yhteistyö voidaan jakaa moniin eri tapoihin, kuten eri ammattiryhmiin kuuluvien asiantuntijoiden yhteistyöhön (Karila & Nummenmaa, 2001, 3). Moniammatillisuus nähdään yhteistyönä, johon eri osaajat tuovat oman näkökulmansa ja osaamisensa. (Määttä & Rantala, 2010, 133.) Moniammatillisen yhteistyön näkökulma kuvaa myös urheiluseurojen ja koulujen välistä yhteistyötä, sillä molemmissa osapuolissa on eri alan toimijoita.

3.1 Moniammatillinen yhteistyö

Moniammatillisuuden käsite on hyvin epäselvä ja siitä on monia tulkintoja (Määttä & Rantala, 2010, 132). Moniammatillinen yhteistyö käsite alkoi saada jalansijaa Suomessa 1990-luvulla (Määttä & Rantala, 2010, 132; Isoherranen, 2005, 13). Se nähdään laajana ilmiönä ja monesta eri näkökulmasta. Moniammatillisuus nähdään yhteistyönä, johon eri osaajat tuovat oman näkökulmansa ja osaamisensa. (Määttä & Rantala, 2010, 133.) Urheiluseurojen ja koulujen välistä yhteistyötä kuvataan moniammatillisen yhteistyö- näkökulman kautta. Se on yhteistyötä, jota voidaan toteuttaa monessa eri tilanteessa. Yhteistyö käsitteenä nähdään niin, että ihmisillä on sama ongelma tai päätös, joka heidän tulee ratkaista. Yhteistyötä tehdessä ihmiset keskustelevat asiasta ja saavat uusia näkökulmia aiheeseen liittyen. Moniammatillisuus rikastuttaa yhteistyötä tuoden siihen eri osaajien ja tiedon näkökulmia. Moniammatillisuus auttaa tiedon kokonaisvaltaisen käsityksen saavuttamisessa. Yhteistyössä tärkeää onkin, että tieto ja osaaminen saataisiin koottua yhdeksi tiiviiksi paketiksi. (Isoherranen, 2005, 13-14.)

Moniammatillisuus tuo mukaan yhteistyöhön eri osaajien näkökulmia sekä heidän tietotaitonsa. Jokainen ihminen kuitenkin kokee moniammatillisuuden eri tavalla. Toinen saattaa kokea, että toimii pääasiassa yksin, vaikka toimisi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa päivittäin. (Määttä & Rantala, 2010, 133-134) Moniammatillisessa yhteistyössä painotetaan asiakaslähtöisyyttä, keskustelevaa yhteistyötä, rajojen ylittävää toimintaa, verkostoitumista ja kaiken tiedon kokoamista yhteen (Isoherranen, 2005, 14). Moniammatillisessa yhteistyössä toimii erilaisia tiimejä tai verkostoja, jotka ottavat asiakkaan mahdollisimman hyvin huomioon (Isoherranen, 2005, 14; Määttä, & Rantala, 2010, 133). Tiimeiksi kutsutaan työryhmiä, joissa on selkeät yhteiset tavoitteet, jokaisella on oma roolinsa yhteisössä ja panostetaan tiimin ihmissuhteisiin. Tiimeissä

tapahtuva moniosaaminen luo monipuolisia palveluja ja uusia ammattiryhmiä. (Määttä & Rantala, 2010, 133-134)

Monesti yhteistyöstä puhuttaessa nousee esille käsite synergia. Tämä tarkoittaa sitä tilannetta, kun yhteistyöllä on saavutettu enemmän, mitä voitaisiin saada aikaan yksittäisten henkilöiden toiminnot laskettuna yhteen. Tarvitaan vuorovaikutuksellista yhteistyötä, jossa eri näkökulmien saattaminen yhteen tuottaa parempaa tulosta kuin yksittäiset näkökulmat. (Isoherranen, 2005, 14-15.) Moniammatillisessa yhteistyössä on tärkeää, että jäsenet ovat perillä siitä mitä tehdään ja millä tavalla. Näin myös asiat saadaan organisoitua ja jokainen voi kantaa vastuun omasta alueestaan. Jokaisen täytyy olla perillä omasta roolista työyhteisössä. (Haikonen ja Hänninen, 2006, 7.) Vuorovaikutuksen taso tulee tiimien yhdessä muodostaa, jonka jälkeen he pystyvät yhdessä löytämään ja prosessoimaan saamansa tiedon (Isoherranen, 2005, 16).

Moniammatillinen yhteistyö parhaimmillaan yhdistää erilaisia asiantuntijoita, jakaa vastuuta ja yhdistää eri osaamiset ja näkökulmat yhdeksi kokonaisvaltaiseksi kokonaisuudeksi (Honkala & Suomela, 2009, 74; Isoherranen, 2005, 16; Aira, 2012, 49). Eri ikäiset ihmiset pääsevät tuomaan oman osaamisensa kehiin ja näin välttämään kilpailuasettelulta. Kuitenkin tämä tilanne vaatii sen, että jokainen asiantuntija osaa toimia tiimin parhaaksi. Hyvä yhteistyö hyödyttää kaikkia sekä tiimiä että asiakasta. Asiantuntijat yhdessä muodostavat kokonaisratkaisun, joka palvelee eniten asiakasta. Jokaisen asiantuntijan oma ammattitaito, tietämys, persoonallisuus ja epäviralliset roolit tuovat oman mausteensa yhteistyöhön. Myös asiantuntijat pääsevät kokemaan omaa onnistumistaan jakaen omaa ammattitaitoa toisten asiantuntijoiden kanssa. (Isoherranen, 2005, 16-17.)

Moniammatillinen yhteistyö antaa parempia ja monipuolisempia tuloksia. Yhteistyössä ratkaisujen ja päätösten tekemisessä saadaan toisten tukea ja ongelmat ratkaistaan yhdessä. Näin jokainen tuntee kuuluvansa joukkoon. (Isoherranen, 2005, 151.) Yhteistyö ei kuitenkaan tapahdu itsestään, vaan se vaatii jokaisen panoksen asiaan (Aira, 2012, 45). Moniammatillisessa yhteistyössä painotetaan eri ikäisten kokemusten ja näkökulmien yhdistämistä. (Isoherranen, 2005, 152; Ikonen, Röntty & Linnilä, 2003, 277-279.) Näin saadaan mahdollisimman suurelta ikäjakaumalta näkökantoja asioihin. Yhteisissä keskusteluissa on haasteena se, että keskustelu saadaan uudelle tasolle ja jokaisen jäsenen vahvuus saataisiin nostettua esille. (Isoherranen, 2005, 152-153.)

Ihmiset muodostavat jokaiseen organisaatioon omat arvot, toimintatavat ja normit, joiden mukaan pyritään toimimaan. Nämä sekä toimijoiden omat normit ja arvot vaikuttavat moniammatilliseen yhteistyöhön ja niiden tulee olla samassa linjassa toisten kanssa. (Honkala & Suomela, 2009, 95; Ikonen, Rönty & Linnilä, 2003, 277-279.) Yksi moniammatillisen yhteistyön haasteista onkin yhteistyön koordinointi sekä yhteisten toimintaedellytysten luominen (Kasurinen, 2009, 34). Yhteistyöhön vaikuttaa myös vahvasti ihmisten viestintätaidot, joihin voidaan lukea toisen ihmisen ymmärtäminen, kuunteleminen, empatiakyky sekä verbaalinen ja nonverbaalinen viestintä. Tämä koetaan tärkeänä, koska yhteistyöhön sisältyy paljon erilaisia keskusteluja ja dialogeja. (Honkala & Suomela, 2009, 95.)

3.2 Koulujen moniammatillinen yhteistyö

Nykyään puhutaan paljon moniammatillisesta yhteistyöstä. Luokanopettajat kohtaavat jatkuvasti työssään erilaisia tilanteita, joissa tekevät yhteistyötä eri henkilöiden kanssa esimerkiksi vanhemmat, ulkopuoliset tahot, rehtori, toiset opettajat ja siivoojat. Tämän takia opettajilta vaaditaan yhteistyö- ja neuvottelutaitoja. (Haikonen ja Hänninen, 2006, 7.) Yhteistyö on aina suunnitelmallista ja sillä pyritään tukemaan oppilaan kasvua ja kehitystä. Yhteistyön toteuttamista on tärkeä arvioida sekä kehittää yhdessä yhteistyökumppaneiden kanssa. Yhteistyö eri tahojen kanssa esimerkiksi urheiluseurojen antaa oppilaille monipuolisemman oppimisympäristön ja tukee koulujen kasvatustehtävää. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, 2014, 35-36.)

Moniammatillista yhteistyötä lähdetään rakentamaan niin, että tiedostetaan oppilaitoksen toiminnassa olevat vahvuudet ja heikkoudet. Vahvistetaan sellaisia toimintamalleja, jotka on todettu hyväksi ja aletaan rakentamaan uusia toimintamalleja niiden päälle. Koululla voi olla sekä sisäistä että ulkoista moniammatillista yhteistyötä. Ulkoinen moniammatillinen yhteistyö on laajempaa koulun kanssa tehtävää yhteistyötä, joka kattaa esimerkiksi urheiluseurat. (Honkanen & Suomala, 2009, 73, 77.) Ensimmäinen yhteistyön tasona voidaan nähdä yhteydenpito, jolla tarkoitetaan tärkeiden asioiden välittämistä toiselle osapuolelle esimerkiksi viestillä. Yhteistyön tasolla seuraava askel on nimeltään yhteistyö, jossa molemmat osapuolet tekevät jotain yhdessä. Viimeinen yhteistyön taso on yhteistoiminta, jossa luodaan dialogi osapuolten välille. (Vuorinen, 2000, 21-22.) Aidon vuorovaikutuksen saamiseksi molempien osapuolten tulee kunnioittaa ja sitoutua yhteisiin toimintatapoihin. Tämä taso on selvästi vaativin yhteistyön taso

ja siinä luodaan yhdessä toiminnalle tavoitteet, joita kohti mennään. (Vuorinen, 2000, 21-22; Honkanen & Suomala, 2009, 95; Haikonen ja Hänninen, 2006, 7-9.)

Jokainen kasvava lapsi tarvitsee ympärilleen turvallisen verkon. Eri ikäisenä lapsi tarvitsee aikuisia ympärilleen, jotka osaavat huomioida hänen kehitystasonsa ja vastata siihen parhaalla mahdollisella tavalla. Tärkeää on, että näissä turvallisissa ihmissuhteissa tapahtuu hyväksyvä vastavuoroisuus. (Ikonen, Rönty & Linnilä, 2003, 277.) Jokainen yhteistyötä tekevä tukee lapsen kasvua, kehitystä ja hyvinvointia parhaalla mahdollisella tavalla. Jokainen tuo oman näkökulmansa siihen, miten asiat voitaisiin tehdä vielä paremmin. Yhteistyötä eri tahojen kanssa tarvitaan monessa tilanteessa kentällä. Täytyy kuitenkin muistaa, että se ei synny helposti. Se on pitkä prosessi, joka tulee nähdä toimena joka hyödyttää jokaista osapuolta. Kukaan ei pärjää tässä maailmassa yksin, vaan tarvitsemme toisiamme. (Haikonen ja Hänninen, 2006, 90-91.)

3.3 Urheiluseurojen yhteistyö eri toimijoiden välillä

Nykyajan Suomessa fyysisen aktiivisuuden määrä on vähentynyt ja inaktiivinen toiminta lisääntynyt, joka näkyy jo lasten ja nuorten fyysisen toimintakyvyn heikentymisenä. Syytä tähän voidaan hakea yhteiskunnan teknillistymisestä, mutta myös lapsuuden vähäisistä positiivisista liikuntakokemuksista, joista on seurannut motoristen perustaitojen heikkeneminen ja sitä kautta vähäinen liikuntaan osallistuminen. Tämä tarkoittaa liikuntapedagogiikan laajalla kentällä yhteistyön lisäämistä eri toimijoiden välillä. (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 25.)

Liikuntaseurat voivat tehdä yhteistyötä useiden eri tahojen kanssa, joista tärkeimpänä voidaan pitää kunnan liikuntatoimea, joka tukee seuroja avustuksilla sekä ylläpitää ja rakentaa liikunta- paikkoja. Yhteistyötä voidaan kuitenkin tehdä myös esimerkiksi koulujen, päiväkotien ja työpaikkojen kanssa. Yhteistyötä voidaan tehdä myös muiden liikuntaseurojen kanssa esimerkiksi järjestämällä leirejä saman lajin harrastajien kesken (Koskenranta, Puronaho & Joenmäki, 1997, 11.) Yhteistyön olennainen osa kuitenkin on, että eri toimijat ovat aidosti halukkaita yhteistyökumppanuuteen (Kenttälä & Suomu, 2005, 18).

Liikuntaseurojen ja koulujen kanssa yhteistyössä järjestetty toiminta lisää paikallista näkyvyyttä liikuntaseuroille sekä innostaa mukaan uusia jäseniä ja vapaaehtoisia toimijoita. Liikuntaseuran tehtäviä yhteistyössä voivat olla muun muassa kerhonohjaajien tarjoaminen kouluille, tarjota sisällön erityisosaamista, tiedottaa kerhoista sekä mahdollisesti organisoida rahoitusta. Liikuntaseurat voivat myös nimetä keskuudestaan kouluyhdyshenkilön, joka on yhteydessä

koulujen rehtoreihin ja avaavat keskustelun yhteistyön aloittamisesta. (Kenttälä & Suomu, 2005, 23.) Usein yhteistyökumppaneiden hankkiminen jää kuitenkin liikuntaseurojen harteille, jolloin tarvitaan molemmien puolista aloitteiden tekemistä (Koskenranta, Puronaho & Joenmäki, 1997, 11).

Koulu tavoittaa lapset ja nuoret joka arkipäivä, jolloin se on hyvä paikka liikuntaseurojen toiminnan tiedotukselle. Tiedotuksesta voi vastata oppilaskunta, opettajat tai niin sanottu harrasteasiamies. Harrasteasiamies voi olla joku liikuntaseuraan kuuluva henkilö tai koulun henkilökuntaan kuuluva henkilö, joka motivoi ja innostaa oppilaita harrastamaan. Koulut voivat järjestää myös harrastemessuja yhteistyössä eri toimijoiden kanssa, jossa esitellään koululla ja muualla ympäristössä olevia harrastusmahdollisuuksia. Harrastemessujen järjestelyssä vastuu on suuremmaksi osaksi oppilaskunnan hallituksella, joka selvittää alueen harrastusmahdollisuuksia ja kutsuvat heidät esittelemään toimintaansa. Myös jatkuva tiedottaminen esimerkiksi internetin kautta on suositeltavaa. (Kenttälä & Suomu, 2005, 40-41.)

Liikuntaseuroilla on tyypillisesti tietynlainen peruskumppanien ryhmä, joiden kanssa yhteistoimintaa tehdään. Tähän kuuluvat kodit, kunnallistoimi, liike- ja tuotantolaitokset, koululaitos sekä tiedotusvälineet. Tämä yhteistyö painottuu yleensä resursseihin eli talous- ja tilakysymyksiin. (Koski, 1994, 115.) Yritysten kanssa voidaan tehdä yhteistyötä, sillä yritykset painottavat toiminnassaan yhä enemmän yhteiskuntavastuuta. Käytännössä tämä tarkoittaa usein järjestöjen taloudellista tukemista. Usein aloita tulee yrityksiltä, jotka haluavat tukea tärkeänä pitämäänsä toimintaa, mutta mikään ei estä opettajia tai järjestöjä ottamasta yhteyttä yrityksiin yhteistyön ehdottamisessa. Yritysyhteistyössä tulee kuitenkin ottaa huomioon lapsiin ja nuoriin kohdistuvan markkinoinnin säännöt ja rajat. Alaikäiset lapset ja nuoret ovat markkinoinnin erityisasemassa, sillä he ovat tietojensa ja kokemustensa vähäisyydestä johtuen enemmän alttiita markkinoinnin vaikutuksille. Sponsoroinnista puhutaan silloin, kun yritys rahoittaa tai tukee taloudellisesti toimintaa. Tällöin sponsorioija ei saa vaikuttaa hankkeen tavoitteisiin tai sisältöön, esitellä omia tuotteitansa tai kehottaa ostamaan tuotteitaan, mutta saavat oman logonsa näkyviin kerhon toiminnassa ja voivat muussa toiminnassaan esitellä tukevansa valittua toimintaa. (Kenttälä & Suomu, 2005, 27; Louekoski, 2005, 62-63.)

1990-luvulla tehdyn peruskartoituksen jälkeen yhteistyön ja synergian hakua seurojen ja koululaitosten sekä kunnallistoimin välille on aktiivistettu ja monipuolistettu. Näissä yhteistoimintahankkeissa ei katsota pelkästään resurssinäkökulmaa, vaan myös toiminnan tarkoitukseen.

Selitykset tälle toiminnalle löytyvät seurojen jäsenmääristä, sillä suuren seuran vuorovaikutusverkosto on laaja. Myös seuran toiminnan aatteelliset perustekijät kytkeytyvät halukkuuteen vuorovaikutukseen ympäristön kanssa. (Koski, 1994, 115.)

3.4 Koulu harrastuspaikkana

Perusopetuksen yhteydessä voidaan järjestää oppilaille kerhotoimintaa (Perusopetuslaki 1267/2013 § 47). Kerhotoiminnan tavoitteet ja järjestäminen määritellään paikallisissa opetussuunnitelmissa ja koulukohtaisesta järjestämisestä päätetään lukuvuosisuunnitelmassa. Kerhotoimintaa toteutetaan oppituntien ulkopuolella ja sen lähtökohtana ovat koulujen kasvatukselliset, opetukselliset ja ohjaukselliset tavoitteet, jolloin se toimii osana maksutonta perusopetusta. Kerhotoiminnan järjestäminen mahdollistaa yhteistyön kodin ja koulun välillä sekä ympäröivän yhteiskunnan kanssa, kuten yhteisöjen, yritysten ja järjestöjen kanssa. Myös oppilaiden omaa osallistumista järjestämiseen painotetaan. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, 2014, 41-42.) Kerhojen toimintaan voidaan ottaa mukaan myös koulun ulkopuolisia tahoja, jotka tarjoavat palvelujaan toiminnan järjestämiseen. Koulut voivat antaa tilojaan näiden käyttöön, mutta silloin kerho ei ole koulun toimintaa, mutta niiden toiminnan ja tavoitteiden tulee olla samansuuntaisia koulun tavoitteiden kanssa. (Pietilä, 2005, 6.)

Kerhotoiminta toimii väylänä luoda yhteistyötä eri toimijoiden välillä, joita ovat koulu, vanhempainyhdistys, kolmannen sektorin toimija ja eri hallintokunnat. Kerhotoiminnassa tehtävällä yhteistyöllä pystytään jakamaan eri vastuualueita ja saadaan selkeyttä lasten ja nuorten palveluihin. Yhteistyöllä pystytään myös laajentamaan ja monipuolistamaan kerhotoimintaa. Kuitenkin tulee muistaa, että yhteistyö vaatii jokaiselta toimijalta aikaa ja panostusta. (Kenttälä, 2008, 42.) Yhteistyössä keskeistä on selkeä vastuun- ja työnjako, jossa kaikkien osapuolten kesken on laadittu yhteinen toimintasuunnitelma. Näin ollen varmistetaan, että kaikilla osapuolilla on käsitys yhdessä sovitusta toimintatilanteiden ja -strategioiden periaatteesta. (Kasurinen, 2009, 34.) Yhteistyö kehittää myös opettajien tietämystä erilaisten taitojen oppimisesta ja monipuolistamisesta. Näin se luo valmiuksia opettajille ohjata oppilaita paremmin. Yhteistyötä tulisi kehittää niin, että kerhotoiminta edistäisi koulun ja kolmannen sektorin välistä yhteistyötä. Yhteistyön nähdään myös mahdollistavan yhteisöllisyyden ja oppimisympäristöjen kehittämisen. (Rajala, 2001, 8.)

Kouluissa järjestettävä harrastekerhotoiminta painottaa sosiaalisuutta sekä yhteisöllisyyttä, jossa yhdessä tekemisen ilo on toiminnan tärkein osa. Näin ollen koulussa järjestetty harrastetoiminta tukee lasten sosiaalisia taitoja. (Kenttälä & Suomu, 2005, 14) Kerhotoiminnan tavoitteena on myös lisätä oppilaiden harrastuneisuutta, tukea monipuolista kasvua ja kehitystä sekä tarjota oppilaille tilaisuuksia soveltaa koulussa oppimaansa (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet, 2014, 42). Koulu on myös hyvä paikka harrastaa, sillä se on tuttu ja turvallinen ympäristö, joka tarjoaa harrastetoimintaan soveltuvia tiloja, kuten liikuntasaleja. Näitä tiloja tulisi voida hyödyntää myös koulupäivän jälkeen.

Harrastekerhojen etuja ovat matala mukaan tulon kynnyks sekä toiminnan edullisuus tai maksuttomuus. Erityisen tärkeää harrastetoiminta on niille lapsille ja nuorille, jotka ei ole lainkaan muita harrastuksia. (Kenttälä & Suomu, 2005, 14-15.) Kerhot ovat myös aroille ja syrjäytymisvaarassa oleville lapsille tärkeitä, sillä ne tarjoavat uusia kontakteja sekä toiminnallisen purkautumistavan (Lindström, 2005, 4). Harrastuksista on tullut keskeinen osa lasten kasvua ja kehitystä, jolloin niiden puute vaikuttaa lapsen sosiaaliseen kasvuun sekä erilaisten taitojen oppimiseen. Harrastusten puute vaikuttaa myös yhteiskunnallisiin osallistumismahdollisuuksiin, sillä harrastukset vahvistavat yhteiskunnallista osallisuutta. (Häikiö, 2009, 24.) 2000-luvulla liikuntaharrastusten polarisaatio on kärjistynyt, jolla tarkoitetaan sitä, että monet lapset ja nuoret eivät pysty harrastamaan haluamaansa liikuntaa kohonneiden kustannusten vuoksi. Suuresta osasta liikuntaa on tulossa hyväosaisten harrastuksia, jolloin pienituloisilta liikunnan harrastamisen mahdollisuus on pois. (Kokkonen, 2013, 235; Häikiö, 2009, 24.) Tämän vuoksi on tärkeää tarjota myös maksuttomia liikunnan mahdollisuuksia.

Kerhojen ohjaajina toimivat yleensä joko opettajat tai muut asiasta kiinnostuneet aikuiset. Kerhon perustamisen alkuvaiheessa on hyvä pohtia kerhonohjaajan palkkiokuluja. Muut kuin kouluista tulevat kerhonohjaajat voivat toimia palkkiota vastaan, mutta opettajat toimivat kerhonohjaajina vapaaehtoisesti ilman palkkiota omana harrastuksenaan. Kerhonohjaajilla tulisi olla toiminnan sisällön hallintaa sekä ryhmän ohjaamisen taitoja, mutta kelpoisuusvaatimuksia ei kuitenkaan erikseen määritellä. Ohjaajat voivat tarvita lisäksi myös taustatukea, jota voi tulla yhteistyön eri toimijoilta. (Kenttälä & Suomu, 2005, 34; Pietilä, 2005, 6.) Kuitenkin pätevät ohjaajat saavat oppilaissa piilevät kyvyt ja taidot esiin, jolloin niistä saadut kokemukset vahvistavat itseluottamusta oppilaissa (Pietilä, 2005, 9).

Koulun rehtorin kanssa tulee sopia ennen kerhon perustamista koulujen tilojen käytöstä sekä toiminta-ajoista. Tilojen käytössä tulee noudattaa samoja sääntöjä kuin koulutyöskentelyn aikana, jolloin säännöt ovat tuttuja myös lapsille. Ohjaajat ja kerholaiset huolehtivat tilojen ja tavaroiden siisteydestä ja kunnossapidosta. (Kenttälä & Suomu, 2005, 37-38.) Vastuun kannalta järjestelyistä vastaa koulun rehtori tai muu erikseen sovittu johtaja. Tämän johtajan vastuulla on huolehtia turvallisuus asiat sekä se, että kerholla on ohjaaja. Kerhon ohjaajat ja vastuuhenkilö on kirjattava koulun työsuunnitelmaan tai vastaavaan asiakirjaan. (Sarras, 2005, 10.)

Kerhokeskus – koulutyön tuki ry teki vuonna 2004 kyselyn, jossa selvitettiin Suomessa tapahtuvan kerhotoiminnan tilaa. Vaikka kerhotoiminnalla nähdään olevan paljon etuja, silti sitä järjestettiin kyselyn teko hetkellä vain joka kolmannessa perusopetusta antavassa koulussa. Suurimpana esteenä kerhotoiminnan järjestämiselle katsotaan olevan taloudellisten voimavarojen puute tai vähyys. Opetustoimen rahoitus on monissa kunnissa vedetty tiukalle, jolloin voimavarat eivät riitä kerhonohjaajien palkkioihin. Kitkaa aiheuttaa myös tilakysymykset, sillä joissain tapauksissa koulun tilat on vuokrattu tehokkaasti ulkopuolisille, jolloin kerhoille ei jää tilaa. Myös pitkät etäisyydet ja koulukuljetukset ovat etenkin maaseudulla toteutettavan kerhotoiminnan esteenä, kun koulukuljetukset lähtevät, ennen kuin kerhot ovat loppuneet. (Järvinen, 2005, 67-68.)

4 Urheiluseurat

Yleisellä tasolla urheiluseuralla tarkoitetaan vapaaehtoisesti järjestäytynyttä toimintaa, jolla on liikunnallinen tai urheilullinen tavoite. Yleishyödyllisellä tasolla urheiluseurojen jäsenyys on avointa, eli kaikki halukkaat otetaan mukaan. Kuitenkin urheilun kilpajärjestelmässä tässä on eroja, sillä vain urheiluseurojen jäsenet voivat osallistua järjestettyihin kilpailutoimintaan. (Lämsä, 2009, 27.) Suomalainen urheilumaailma voidaan ilmaista pyramidina, joka koostuu kärjessä olevasta huippu-urheilusta, välissä olevasta kilpaurheilusta sekä perustana olevasta yleisestä liikunnan harrastamisesta. Yleisestä liikunnan harrastamisesta voidaan käyttää myös nimeä kuntoliikunta. Kilpaurheiluseurat toimivat yleensä keskitettyjen liikuntapaikkojen äärellä, kun taas kuntoseurat pyrkivät tuomaan toimintaansa ihmisten luo. Näillä käsitteillä operoidaan käytännön tasolla ja ne ovat vakiinnuttaneet asemansa ihmisten tietoisuudessa. (Hossain, Suortti & Kallio, 2013, 11; Koskenranta, Puronaho & Joenmäki, 1997, 10; Vuolle, 1993, 16-17.) 2010-luvulla liikuntakulttuurissa puhutaan myös liikunta- ja urheiluseuroista ja yleisemmin puhuttuvaksi muodoksi valikoituu urheiluseura liikuntaseuran sijaan (Kokkonen, 2013, 17).

4.1 Urheiluseurojen kehitys Suomessa

Suomessa urheilun ja liikuntaharrastuksen keskittynyt kansanliike syntyi 1800-luvun lopussa (Jussila, 2016, 18). Urheiluseuroja alkoi syntyä 1900-luvun alku vuosikymmeninä, jolloin järjestäytynyt urheilutoiminta alkoi olla osana ihmisten elämässä ja harrastuneisuus tapahtui pitkälti klassisten lajien parissa. Urheiluseurat olivat niin sanottuja yleisseuroja, joissa saman urheiluseuran piirissä oli useita lajeja, joihin oli helppo liittyä. (Hossain, Suortti & Kallio, 2013, 32.) Toisen maailmansodan jälkeen kansalaisten velvollisuudet alkoivat korvautua oikeuksilla, jolloin vuonna 1967 liikunta-alan toimijat julistivat liikunnan kaikkien kansalaisten oikeudeksi. Vuonna 1980 astui voimaan liikuntalaki, jonka mukaan valtion ja kuntien tuli järjestää olosuhteet liikkumiselle, mutta liikunta-alan järjestöjen tuli järjestää toimintaa itse. (Jussila, 2016, 18; Kokkonen, 2013, 15.)

Liikuntatieteellinen seura LTS aloitti toimintansa vuonna 1933, jonka yhtenä kestoaiheena toimi liikuntakasvatus. Jo 1930-luvulla toimi liikuntakasvatuskerhoja ja vuonna 1954 perustettiin Kansakoulunuorison Liikuntakasvatusliitto. Tästä alkusysäyksenä saanut liikuntakäsité sai jalansijaa julkisessa keskustelussa aina 1970-luvulle saakka. Tämä näkyi myös kouluissa, sillä

perusopetuksen opetussuunnitelmaan sisällytettiin liikunta taitoaineeksi, kumoten aiemmin terminä käytetyn voimistelun. (Kokkonen, 2013, 13-15.) Tämän jälkeen koulujen liikuntatunteihin liitettiin kuntoliikunnalliset näkökohdat ja tavoitteellisuus osana peruskoulu-uudistusta vuonna 1972, ja myös säännöllisen liikuntaharrastuksen merkitystä korostettiin. Tämän myötä nuorille alettiin tarjota monipuolisia virikkeitä liikkua, jotta myös luontaisesti liikkumattomat nuoret saatiin liikkeelle. (Hossain, Suortti & Kallio, 2013, 32.)

1900-luvun alussa Suomeen perustettiin ensimmäiset valtakunnalliset liikunnalliset keskusorganisaatiot, jotka olivat Suomen Voimistelu ja Urheiluliitto SVUL (1906) ja Työväen Urheiluliitto TUL (1919). Nämä kaksi järjestöä hallitsivat liikunnan kansalaistoimintaa aina 1993 luvulle saakka, kunnes nämä järjestöt yhdistyivät. (Lehtonen, 2013, 6-7; Jussila, 2016, 19.) Liikuntakulttuurin uudeksi kattojärjestöksi perustettiin Suomen Liikunta ja Urheilu SLU (Kokkonen, 2013, 243). Tämä tarkoitti käytännössä järjestökentän rakenteellista muutosta, eli siirtymistä hajautettuun toimintamalliin, joka tarkoitti jakautumista valtakunnallisiin, alueellisiin ja paikallisiin yksöihin (Lehtonen, 2013, 6-7; Jussila, 2016, 19). Tämä tarkoitti valtakunnallisella tasolla SLU:n toimintaa, joka ulottui alueellisesti aluejärjestöjen kautta paikallisesti seuratoimintatasolle. Tätä ei kuitenkaan katsottu onnistuneeksi, vaan uudeksi kattojärjestelmäksi nousi VALO ry, jonka tarkoituksena oli koota yhteen hajallaan olevia voimavaroja. (Kokkonen, 2013, 242-243.) Vuoden 2017 alusta alkaen VALO ry on sulautunut Suomen Olympia komiteaan, jonka tarkoituksena on vastata koko liikuntakulttuurin sisällöstä. Tähän kuuluu niin huippu-urheilun kehittäminen, arjen liikunnan edistäminen kuin liikunnan kansalaistoiminnan ja liikuntakulttuurin yhteiskunnallisen aseman vahvistaminen. (Tammilehti, 2016.) Lajiliitot puolestaan määritellään tahoksi, joka edustaa pääsääntöisesti yhtä urheilulajia. Nämä kansalliset lajiliitot ovat myös edustamansa lajin kansainvälisten liittojen jäseniä. Lajiliiton tehtävänä on tukea lajin harrastajia sekä edistää toimintaa harraste-, kilpa- ja huipputasolla. Voidaan siis puhua, että nykyään urheiluseurat Suomessa ovat lajiliittojen omistamia. (Hossain, Suortti & Kallio, 2013, 11, 24.)

Nykyaikaisen liikuntalain (390/2015) mukaan kunnalla on vastuu liikunnan edellytysten luomiselle paikallistasolla. Tällä tarkoitetaan liikuntapalvelujen järjestämistä, seuratoiminnan tukemista sekä liikuntapaikkojen rakentamista ja ylläpitämistä. Valtiolla taas on vastuu liikuntapolitiikan johdosta, yhteensovittamisesta sekä kehittämisestä ja alueellisesti toiminnan vastuu on aluehallintavirastoilla. (Liikuntalaki 390/2015 §4, §5.) Suomalaisessa liikuntajärjestelmässä kouluilla ja perheillä on osansa liikuntaan liittyvässä socialisaatioprosessissa. Tällä tarkoitetaan

lasten ja nuorten sosiaalistamista liikuntaan sekä liikunnan avulla sosiaalistamista yhteiskuntaan. (Koski & Heikkala, 1998, 15.) Suomalaisen liikunnan keskeisimmät tahot ja niiden tehtävät on koottu taulukkoon 1.

Taulukko 1. Suomalaisen liikuntajärjestelmän tahot ja tehtävät (Mukailen; Koski & Heikkala, 1998, 16.)

TOIMIJATAHO	TEHTÄVÄ
Perheet ja koulut	Sosiaalistaminen liikuntaan ja liikunnan avulla
Liikuntaseurat, yksilöt, ihmisryhmät, työpaikkaporukat, liikuntayritykset	Toiminnan organisointi
Kunnat	Liikuntapaikat, olosuhteet
Valtio	Liikuntapolitiikka, rahoitus, koordinointi, projektit
Lajiliitot	Lajikulttuurin edistäminen
Toimialaorganisaatiot	Toimialan edistäminen
Alueorganisaatiot	Liikuntakulttuurin edistäminen alueellisesti

Nykyään suurin osa urheiluseuroista on järjestäytynyt rekisteröidyksi yhdistykseksi, jolloin ne ovat oikeuskelpoisia toimijoita ja ovat osa yhteiskunnan kolmatta sektoria. Käytännössä urheiluseurat luokitellaan siis kahteen kategoriaan: seuroihin, jotka toimivat pääosin vapaaehtoisvoimin, sekä seuroihin, jotka työllistävät ihmisiä ja toimivat näin ammatillisemmin. (Hossain, Suortti & Kallio, 2013, 35.) Vapaaehtoisjärjestöt ovat Suomen liikuntajärjestelmän kannalta tärkeimpiä tahoja, sillä päävastuu toiminnan tuottamisesta on paikallisilla liikuntaseuroilla. Vapaaehtoisorganisaatiot voivat toimia kansalaisvoimin paikallisesti, alueellisesti sekä valtakunnallisesti (Koski & Heikkala, 1998, 15). Suomalainen liikuntakulttuurin peruspilarina on jo pitkään toiminut kansalaisaktiivisuus ja vapaaehtoistyö, joka on kanavoitunut liikuntaseurojen muodossa (Koski, 1994). Vapaaehtoistyöllä toimivilla urheiluseuroilla on myös ollut vahva asema suomalaisessa liikuntakulttuurissa (Kokkonen, 2013, 145).

2000-luvulla terveysliikunnan edistäminen ja liikkumattomuuden vähentäminen ovat nousseet liikuntapolitiikan ja sitä kautta myös liikuntajärjestökentän keskiöön, jossa erityisesti lapset ja nuoret ovat etusijalla (Jussila, 2016, 20). Nykyään liikuntaharrastus on saanut uusia muotoja eritoten uusien lajien myötä. Perinteisiä joukkuelajeja harrastetaan urheiluseuroissa, mutta il-

man seurajäsenyyttäkin voi harrastaa liikuntaa esimerkiksi kavereiden kanssa matalien suorituspaikkavaatimusten myötä. (Hossain, Suortti & Kallio, 2013, 32.) Liikunta-alan toimijat ovat jo sadan vuoden ajan perustelleet liikunnan arvoja kuudella eri teemalla, jotka ovat terveyden lisääntyminen, sairauksien väheneminen, työkyvyn ja -tehon parantuminen, kunnon kansalaiseksi kasvaminen, kansallisen yhtenäistymisen lujittuminen sekä liikunnan suuriin harrastajamääriin, mikä 1900-luvulta lähtien on käännetty suuriin liikkumattomien määriin (Jussila, 2016, 20). Tätä näkemystä tukee myös 2015 uudistettu liikuntalaki, jonka tavoitteena on edistää eri väestöryhmien mahdollisuuksia liikkua ja harrastaa liikuntaa sekä terveyttä ja hyvinvointia. Tavoitteena on myös ylläpitää ja parantaa fyysistä toimintakykyä, tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä sekä edistää liikunnan kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa ja huippu-urheilua. Myös liikunnan ja huippu-urheilun rehellisyyttä ja eettisiä periaatteita tulee kunnioittaa ja eriarvoisuutta vähentää liikunnassa. (Liikuntalaki 390/2015 §2.)

4.2 Urheiluseurojen muodot

Järjestökäytännöissä urheiluseurojen erottelu tapahtuu lajiohjelman erikoistuneisuuden mukaan. Puhutaan yhteen tai kahteen lajiin keskittyneistä erikoisseuroista sekä laaja-alaisista monialaseuroista (Heinilä & Koski, 1991, 15.) Suurin osa nykyisistä seuroista on erikoisseuroja, kun taas vanhemmat seurat ovat yleensä monialaseuroja (Koskenranta, Puronaho & Joenmäki, 1997, 10). Tämä juontaa juurensa 1970-luvulle, jolloin kaupungistumisen myötä urheiluseuroissa olleet lajiosastot irtautuivat omiksi seuroiksi tai perustettiin täysin uusi yhteen tai kahteen lajiin erikoistunut seura. Tätä murrosta vauhditti kilpailutoiminnan laajeneminen sekä kilpaurheilullinen perinne. (Kokkonen, 2013, 48-49.) Erikoisseurat tähdentävät liikuntakäsityksessään lajisuuntautuneisuutta, kun taas monialaseurat tähdentävät liikuntasuuntautuneisuutta (Heinilä, 1986, 26-27). Näin ollen seuroja voidaan jakaa myös niiden toimintatarkoituksen mukaan, jotka määritellään kahden perustavanlaatuisen liikuntakäsityksen mukaan. Nämä toimitarkoitukset ovat saavuttamista ja kilpailullista menestystä korostava käsitys sekä liikuntaharrastusta sinällään korostava käsitys. (Heinilä & Koski, 1991, 16.) Nämä kaksi tapaa hahmottavat toimintaa, jossa kilpailullisesti menestystä korostavassa käsityksessä korostetaan toimijoiden ja valmentajien ammattitaitoa sekä osaamista. He eivät kuitenkaan anna työpanostaan ilmaiseksi, jolloin kysymykseksi nousee rahallisen korvauksen saanti toiminnasta. Rahan kautta myös motivaatio toimintaa kohtaan kasvaa. (Lämsä, 2009, 31.) Urheiluseurojen talouteen vaikuttavat vapaaehtoistyöntekijät, kunnan välitön tuki, jäsenmaksutulojen kehitys, kunnan välillinen tuki ja yhteistyösopimukset. (Koskenranta, Puronaho & Joenmäki, 1997, 10)

Urheiluseuraa voidaan pitää myös palveluorganisaatioina, joka tuottaa palveluita kysynnän ehdoin. Liikuntaseuran tehtäväksi voidaan katsoa palvelujen tuottamisen sekä asiakkaiden palvelemisen. Tässä ongelmaksi ovat kuitenkin muotoutuneet jäsenet, jotka pitävät itseään maksavina asiakkaina, jolloin unohdetaan selkärankana toimiva vapaaehtoistyö. Tällöin tehtävät usein kasaantuvat vain muutaman aktiivin harteille. (Koskenranta, Puronaho & Joenmäki, 1997, 11, 20.) Liikuntaseura voidaan nähdä tuotantoyksikkönä, joka tuottaa liikuntapalveluja ja niiden avulla erilaisia liikunnallisurheilullisia tuotoksia, eli toimivat panostuotos- periaatteella. Tätä periaatetta käytetään enemmän huippu-urheiluun keskittyvissä seuroissa kuin vapaaehtoistointaan perustuvissa liikuntaseuroissa. Ajatuksena tällaisessa toiminnassa on voimavarojen tehokas käyttäminen, jotta saadaan urheilijoiden ja joukkueiden suorituskky suoritustaavimuk- sia vastaaviksi. (Heinilä & Koski, 1991, 3-4.)

Liikuntaseurat voidaan luokitella myös sosiaalseksi organisaatioksi, jonka perustana toimii ihmisten välinen sosiaalinen vuorovaikutusjärjestelmä. Olennaista tällaisessa mallissa on liikuntaseuraan kuuluvien jäsenten välinen, toimiva keskinäinen vuorovaikutus. Toimivuutta säätelevät sisäinen vuorovaikutus, ulkoinen vuorovaikutus, ympäristösuhteet sekä aikaulottuvuus. (Heinilä, 1986, 3, 121.) Itkosen (1991) tekemän tutkimuksen mukaan, urheiluseuran toiminnassa mukana oleminen on antanut toimijoille terveyttä, kokemuksia sekä mukavaa yhteistä toimintaa. Näin ollen urheiluseurassa on voinut toteuttaa sosiaalistamistehtävää tuottaen urheilijoita, aktiivisia kansalaisia sekä päätöksentekijöitä. (Itkonen, 1991, 178.) Vuonna 2005-2006 tehdyn liikuntagallupin mukaan, urheiluseuroissa toimii noin 530 000 vapaaehtoista 19-65-vuotiaasta suomalaista esimerkiksi huoltotehtävissä, toimitsija- järjestely- tai myyntitehtävissä urheilutapahtumissa, ohjaajina, hallinnollisissa tehtävissä, valmentajina sekä tuomareina. 35-49-vuotiaista joka neljäs on mukana toiminnassa, kun taas 50-65-vuotiaista enää 12%, joka kertoo siitä, että seuratoimintaan tullaan mukaan ja lähdetään omien lasten harrastusten myötä. (Lämsä, 2009, 29.) Vanhemmat näkivät seurajäsenyyden omien lasten harrastusajan kestäväenä projektina, jossa he halusivat osallistua lastensa kasvatukseen ja hyvinvointiin liikunnan avulla (Kokkonen, 2013, 148).

Liikuntaseura toimii vuorovaikutuksessa sosiaalisen ja fyysisen ympäristönsä kanssa, joka saa toimintatarkoituksensa ja aatteensa, henkilöstönsä ja voimavaransa ympäristöstään. Mitä paremmin urheiluseura pystyy hyödyntämään ympäristösuhteitaan, eli käyttämään voimavaransa, toimintamahdollisuutensa, arvoperustansa sekä tarkoituksena vastaamaan toimialueensa väestön intresseihin ja odotuksiin, sitä paremmin se toimii. Ympäristöjen erilaisuus mahdollistaa myös erilaiset toimintaympäristöt, jolloin se edistää liikuntaseurojen monimuotoisuutta sekä

toimivuuden vaihtelua. (Heinilä & Koski, 1991, 10-11.) Peruskäsitys liikuntaseurasta on ymmärrys yhdistyksestä, jonka tarkoituksena on tarjota liikuntamahdollisuuksia ympäristössään. (Koskenranta, Puronaho & Joenmäki, 1997, 20). Kuvioon 1 on koottu Liikuntaseuran ympäristötasot ja -lohkot, joissa suomalaiset liikuntaseurat toimivat ja mitkä niiden toimintaan vaikuttavat.

Kuvio 1. Suomalaisten liikuntaseurojen toimintaympäristöt ja -lohkot. (Mukaiillen Heinilä & Koski, 1991, 11).

4.3 Liikunnan harrastamisen määrä urheiluseuroissa

Viimeisen 15 vuoden aikana urheiluseurojen järjestämä toiminta on tasaisesti noussut suositumpaan asemaan alle 14-vuotiaiden keskuudessa, sillä hieman yli puolet 7-14-vuotiaista nuorista liikkuu urheiluseuran järjestämässä toiminnassa (Hossain, Suortti & Kallio, 2013, 5). Nuorison keskuudessa vallitsee kuitenkin nykyään valintarunsauden pulmatila, jolla tarkoitetaan olevan olemassa monenlaisia vaihtoehtoja vapaa-ajan viettoon. Liikunta ja urheilu joutuvat kilpailemaan muiden ajanvietteiden kanssa nuorison kiinnostuksesta. Nuorille jäsenyys johonkin vertaisryhmään on tärkeää minäkehityksen kannalta, jossa omaksutaan ryhmän käyttäytymisnormeja. Liikuntasosialisaation kannalta tärkeää on näiden vertaisryhmien suhtautuminen urheiluun ja liikuntaan. (Heinilä, 2010, 33,39.) LAPS SUOMEN- tutkimuksen tulosten mukaan vapaa-ajantoimintojen yleisjärjestyksessä 9-12 vuotiailla kärjessä olivat koulutehtävien tekeminen, kavereiden ja perheen kanssa oleskelu kirjojen ja lehtien lukeminen sekä television tai

videoiden katselu. Urheiluseuran harjoituksiin osallistuminen oli vasta kuudestoista. (Nupponen, Halme, Parkkisenniemi, Pehkonen & Tammelin, 2010, 160-161.) Tutkimusten mukaan vielä 1980-luvulla jollain tapaa liikuntaa harrasti 12-18-vuotiaista 84%, joka ohitti muun muassa musiikin kuuntelun, jota teki 77% nuorista sekä television katselun, jota teki 76% nuorista (Kokkonen, 2013, 102).

LAPS SUOMEN- tutkimuksen tulosten mukaan, 9-12-vuotiaista urheiluseuran harjoituksiin osallistui ainakin joskus 52%, vähintään kerran viikossa 49% sekä neljä kertaa tai useammin 9%. Pojat harjoittelivat tyttöjä enemmän. Myös iän myötä urheiluseuran harjoituksiin osallistuminen nousi. 9-12-vuotiailla ylivoimaisesti eniten harrastettu liikuntalaji on jalkapallo, jossa viikon aikana kerran sitä harrasti 36%. Jääkiekko, salibandy, yleisurheilu ja tanssin harrastajamäärät vaihtelivat 10%-15% välillä. Uintia ja pesäpalloa harrasti alle 10%. (Nupponen ym. 2010, 121-123.)

LAPS SUOMEN- tutkimuksessa liikuntakerhoon osallistumista kartoittaessa täytyi ottaa huomioon se, etteivät kaikki koulut järjestä liikuntakerhoja. Tämä seikka huomioiden 9-12-vuotiaista 70% ei osallistunut koulun järjestämiin liikuntakerhoihin. 30% oppilaista oli osallistunut joskus liikuntakerhoon ja 16% vähintään kerran viikossa. Näihin lukuihin vaikuttivat niin sukupuoli kuin ikäkin. Tytöt osallistuvat liikuntakerhoihin poikia vähemmän ja liikuntakerhoon osallistuminen laski iän myötä niin tytöillä kuin pojillakin. (Nupponen ym. 2010, 120.)

Lehtosen (2013) tekemässä tutkimuksessa on tutkittu suomalaisten liikunnan harrastamisen määrää urheiluseuroissa 1990-luvun puolivälistä 2010-luvulle. Tutkimuksen mukaan liikunnan harrastaminen urheiluseuroissa on yleisintä noin 12-vuotiaana. Urheiluseuroissa harrastaminen on tutkimuksen mukaan yleistymässä, sillä 2000-luvun alussa 7-12-vuotiaista 45% liikkui urheiluseuroissa, kun vastaava tulos 2010-luvulla oli 55%. Myös tyttöjen ja poikien väliset erot urheiluseuroissa harrastamisessa ovat vähenemässä. 1990-luvun alussa 3-18-vuotiaista pojista yli 40% oli mukana urheiluseurassa, kun taas tytöistä 30-35%. 2000-luvun puolivälissä vastaavat luvut olivat pojilla 60% ja tytöillä 50%. (Lehtonen, 2013, 14,17.)

Vuonna 2016 tehdyn LIITU- tutkimuksen mukaan, urheiluseuratoimintaan osallistui kyselyntekohetkellä 62%:a 9-15-vuotiaista lapsista. Seurat tavoittavat näin ollen nykyään jo yhdeksän kymmenestä lapsesta ja nuoresta. Urheiluharrastus aloitetaan yleensä 6-7-vuotiaana. Kolme viidesosaa urheiluseuratoiminnassa mukana olleista lapsista harrasti seurassa vain yhtä lajia ja päätös tähän tehtiin noin 9-vuotiaana. Näin ollen urheilun harrastaminen aloitetaan jo nuorena ja päälaji valitaan jo varhaisessa vaiheessa. (Mononen, Blomqvist, Koski & Kokko, 2016, 35.)

5 Tutkimuksen toteutus

Tämä tutkimus on toteutettu tapaustutkimuksena, vuoden 2017 syksystä vuoden 2018 kevääseen. Tutkimuksessa lähdettiin kartoittamaan Oulun seudun alakoulujen ja urheiluseurojen välistä yhteistyötä kyselylomakkeella. Kyselylomake on nähtävissä liitteessä 1. Alun perin tarkoitus oli kerätä aineisto Oulun seudun alakoulujen opettajilta, mutta heikon tutkimukseen osallistumisen vuoksi kyselylomakkeet lähetettiin Oulun seudun urheiluseuroille. Esitutkimuksen kyselylomakkeet lähetettiin Oulun seudun alakoulujen opettajille, mutta varsinaiseen tutkimukseen osallistujien määrä ei ollut riittävä. Näin ollen näkökulmaksi valikoitui Oulun seudun urheiluseurojen näkökulma aiheesta.

Tutkimus toteutettiin aluksi viitekehyksen hahmottamisella, jonka jälkeen aineisto hankittiin laaditun kyselylomakkeen avulla. Tutkimuksen koko aineisto kerättiin vuoden vaihteessa 2017-2018. Tässä luvussa esitellään tutkimukseen hioutuneet tutkimuskysymykset, tutkimuksen lähtökohdat sekä tutkimuksen toteutuksen eteneminen. Lopuksi avataan aineiston analyysin tapaa sekä tutkimukseen liittyvää eettisyyttä ja luotettavuutta.

5.1 Tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen pääasiallisena tarkoituksena on selvittää, onko Oulun seudun urheiluseurojen ja alakoulujen välillä yhteistyötä ja millaista tämä yhteistyö on. Tämän lisäksi tarkoituksena on syventyä olemassa olevan yhteistyön määrään ja kokemuksiin yhteistyöstä. Tavoitteena on myös kartoittaa urheiluseurojen liikuntakasvatuksellisten tavoitteita, sekä kokemuksia niiden tukemiseen alakoulujen kanssa tehdyn yhteistyön avulla. Lopuksi selvitetään yhteistyön mahdollisuuksia sekä koettuja haasteita. Näin ollen tutkimuskysymyksiksi muotoutuivat:

1. Millaista yhteistyötä Oulun seudun urheiluseuroilla ja alakouluilla on?
2. Millaisia ovat urheiluseurojen liikuntakasvatukselliset tavoitteet ja miten alakoulujen välisellä yhteistyöllä niitä voidaan tukea?
3. Mitkä ovat urheiluseurojen ja alakoulujen välisen yhteistyön mahdollisuudet ja haasteet?

5.2 Tutkimuksen lähtökohdat

Yleisesti kaikkien tutkimusten lähtökohtana on kerätä aineistoa ja tuoda niistä saadut tulokset ymmärrettävästi lukijoille. Laadullisessa tutkimuksessa metodologia käsitteellistää hahmotusta todellisuudesta, jotta tieto voidaan luokitella tieteelliseksi tiedoksi. Jotta tätä tietoa saadaan, täytyy valita tutkimusmenetelmät eli tiedonkeruumenetelmät, jonka jälkeen metodologia perustele sen valinnan järkevyyttä. Laadullisen tutkimuksen menetelmissä korostuvat aineiston keräämis- ja analyysimetodit, sillä niiden avulla tutkimusta voidaan arvioida ja se tuo tutkimukseen uskottavuutta. (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 11, 20–21.) Laadullisessa tutkimuksessa tutkimustulosten merkitys perustuu teoreettiseen yleisyyteen, jotka eivät vain kuvaa käsityksiä vaan myös selittää niitä (Syrjälä, Syrjäläinen, Ahonen & Saari, 1996, 152; Alasuutari, 2011, 237). Laadullisessa tutkimuksessa ilmiötä tarkastellaan empiirisen analyysin näkökulmasta, jossa pyritään kuvaamaan jotain ilmiötä tai tapahtumaa, ymmärtämään tiettyä toimintaa tai antamaan teoreettisesti mielekkäitä tulkintoja ilmiöistä (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 20–21, 87). Näillä piirteillä tämä tutkimus lukeutuu laadulliseksi tutkimukseksi, jossa pyritään kuvaamaan sekä selittämään tiettyä tapausta ja luomaan teoreettisesti mielekkäitä tulkintoja. Myös tiedonkeruumenetelmäksi valikoitunut kyselylomake tukee laadullisen tutkimuksen piirteitä, sillä sen avulla tutkimuksen ilmiötä voidaan tarkastella empiirisen analyysin näkökulmasta.

Laadullisessa tutkimuksessa keskitytään usein pieneen määrään tapauksia ja niitä analysoidaan mahdollisimman perusteellisesti, jolloin tieteellisyyden kriteeri ei ole määrä vaan laatu. Harkinnanvaraisessa otannassa tutkija kykenee rakentamaan tutkimukseensa vahvan teoreettisen perustan, joka myös ohjaa aineiston hankintaa. (Eskola & Suoranta, 1998, 15.) Laadullisessa tutkimuksessa on pyrkimyksenä tavoittaa tutkittavien näkökulma tutkittavasta olevasta ilmiöstä ja tarkastella sitä mielekkäästi ja syvällisesti perehtyen (Kiviniemi, 2001, 68). Näin ollen laadullinen tutkimus on valikoitunut tämän tutkimuksen toteutukseen, sillä kyseessä on yhteen kaupunkiin liittyvä tapaus, jota pyritään kuvaamaan ja ymmärtämään. Tarkoituksena on saada tieteellisyyden kriteerit täyttävää tietoa.

5.3 Tapaustutkimus

Tapaustutkimuksessa keskitytään yhteen tai useampaan tapaukseen (henkilö, koulu, yritys tms.), jota tutkitaan ja analysoidaan mahdollisimman perusteellisesti (Eriksson & Koistinen, 2005, 4; Saarela-Kinnunen & Eskola, 2001, 158). Tässä tutkimuksessa selvitetään yhtä tapausta, kun puhutaan jollakin tietyllä seudulla tapahtuvaa yhteistyötä kahden toimijan välillä.

Vaikka tutkimuksen tarkoituksena on tutkia tapausta mahdollisimman perusteellisesti, tässä tutkimuksessa yhteistyön osapuolista tietoa on kerätty vain toiselta. Tämä luo osaltaan ristiriidan, joka on pyritty korvaamaan tutkimalla toisen osapuolen näkemyksiä perusteellisemmin. Näin ollen tällä tutkimuksella on myös hyvät jatkotutkimusmahdollisuudet. Tapauksen valintaan voivat vaikuttaa monet asiat, esimerkiksi sattuma, valittavan tapauksen oma halukkuus tai saatavilla olo tai tutkijalla voi itsellään olla valmiit yhteydet kyseiseen tapaukseen (Saarela-Kinnunen & Eskola, 2001, 158-161). Tämän tutkimuksen tekijöillä on molemmilla oma halu tutkia kyseistä aihetta, sillä molemmat tutkijat ovat omassa nuoruudessaan osallistunut urheiluseurojen toimintaan. Tutkimuksessa ei ole kuitenkaan tutkittu sellaisia seuroja, jossa tutkijat itse olisivat olleet mukana.

Kyseisestä tapauksesta tuotetaan yksityiskohtaista tietoa, jossa tutkimuskysymys on tärkeässä roolissa tapauksen ratkaisemisessa (Eriksson & Koistinen, 2005, 4; Saarela-Kinnunen & Eskola, 2001, 159). Aineistonkeruussa luonteenomaista on, että siinä käytetään rinnakkain erilaisia tiedonkeruumenetelmiä (Saarela-Kinnunen & Eskola, 2001, 159; Eriksson & Koistinen, 2005, 4; Syrjälä, 1996, 10; Creswell, 2013, 97). Vaikka tapaustutkimukselle luontaista on käyttää monia eri tiedonkeruumenetelmiä, tässä tutkimuksessa on käytetty vain yhtä. Tutkimuksen perusteellisuuden kannalta näitä olisi voinut käyttää useampiakin, mutta tämän tutkimuksen resursseihin ja ajankäyttöön nähden katsottiin hyödyllisemmäksi käyttää vain yhtä tiedonkeruumenetelmää. Tapaustutkimus on kuitenkin vaikea määritellä tarkasti, koska sen voi tehdä monella eri tavalla. Tärkeintä kuitenkin on, että kerätty aineisto muodostaa yhden kokonaisuuden eli tapauksen (Saarela-Kinnunen & Eskola, 2001, 159).

Tapaustutkimus voidaan jaotella intensiiviseen ja ekstensiiviseen. Intensiivisessä tapaustutkimuksessa tutkitaan yhtä tai useampaa tapausta monipuolisesti, jolloin saadaan selville, miten tämä ainutlaatuinen tapaus toimii. Ekstensiivisessä tapaustutkimuksessa puolestaan pyritään etsimään ilmiöitä koskevia yhteisiä piirteitä sekä kehittää uutta teoriaa käyttämällä apuna empiiristä materiaalia. (Eriksson & Koistinen, 2005, 15,17.) Tämän tutkimus pyrkii ekstensiivisyyteen, sillä kyselylomakkeisiin vastanneiden vastauksista pyritään löytämään yhtäläisyyksiä ja eroavaisuuksia, jonka avulla pyritään kehittämään uutta teoriaa, mutta myös liittämään niitä empiiriseen materiaaliin. Tapaustutkimuksen avulla voidaan ymmärtää kyseistä tapausta laajemmin ja syvällisemmin, kuitenkin poissulkematta tilastollisten aineiston käyttöä (Syrjälä, 1996, 11; Saarela-Kinnunen & Eskola, 2001, 160). Tapaustutkimuksessa yleistä on, että tavoit-

teet ja toteutus vaihtelevat tutkittavan tapauksen mukaan (Syrjälä, 1996, 11; Eriksson & Koistinen, 2005, 4). Tavoitteena voi olla esimerkiksi tapauksen ymmärtäminen, erilaisten ilmiöiden selittäminen tai tapauksen avulla tuottaa uusia hypoteeseja (Eriksson & Koistinen, 2005, 4).

Tapaustutkimusta käytetään silloin, kun halutaan tietää tapauksen yksityiskohtaisesta rakenteesta ja toimijoiden eri merkitysrakenteista. Tapaustutkimus nähdään myös silloin hyvänä vaihtoehtona, kun halutaan saada tapauksesta esille syy-seuraussuhteita ja tutkia luonnollisia tilanteita ilman keinotekoisia järjestelyjä. Tapaustutkimuksessa nostetaan esille yksilön kyky tulkita erilaisia luonnollisia tilanteita ja nostaa niistä esille merkityksellisiä asioita. (Syrjälä, 1996, 11-14.) Tämä tukee myös tämän tutkimuksen metodologian valitsemista, sillä tässä tapauksessa halutaan juurikin tietää toimijoiden merkitysrakenteita aiheesta. Toimijoilla voi olla omaa kokemusta aiheesta, jonka avulla he mieltävät aiheen merkityksen ja kokonaisuuden. Omakohtainen kokemus tulee esille siinä, miksi ja millä tavoin kyseinen ilmiö tapahtuu sekä millaisia seurauksia ilmiöstä muodostuu, eli löytää siihen syy-seuraussuhteita.

Laadullisessa tutkimuksessa puhutaan aineistolähtöisestä analyysistä, johon tapaustutkimus sopii hyvin. Tapaustutkimuksessa on tärkeää, että tutkija kirjoittaa tutkimuksen jokaisen vaiheen auki. Näin lukija pystyy näkemään miten tutkimuksen johtopäätökset ovat muovautuneet ja samalla arvioimaan tutkimuksen eettisyyttä. (Saarela-Kinnunen & Eskola, 2001, 159-160.) Tapauksia kuvataan ja tulkitaan kokonaisvaltaisesti, konkreettisesti, elävästi ja yksityiskohtaisesti. Näin saadaan osallistujien ääni kuuluviin ja se näkyy myös suorina lainauksina puheesta ja tuloksista. Tapaustutkimuksessa ollaan kiinnostuneita siitä, miten osallistujat itse mieltävät omaa maailmaansa ja kokemuksiaan siitä. (Syrjälä, 1996, 10-14.) Tapaustutkimuksen toteutuksessa on myös tärkeää huomioida, että kontekstuaaliset seikat vaikuttavat tutkimukseen. Samaan aikaan tulee ymmärtää yksilöllistä ja yleistä näkökulmaa. (Saarela-Kinnunen & Eskola, 2001, 161.)

5.4 Tiedonkeruumenetelmä

Tutkimuksessa on käytetty tiedonkeruumenetelmänä kyselylomaketta, jossa on niin etunsa kuin haittansa. Kyselylomakkeen avulla voidaan kerätä laaja aineisto, sillä se voidaan lähettää monelle ihmiselle yhtä aikaa keräten monipuolista tietoa tutkittavasta aiheesta. Näin ollen se säästää tutkijan aikaa ja vaivannäköä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 182.) Tämän lisäksi kyselylomakkeessa tutkija ei vaikuta läsnäolollaan vastauksiin, kun vastaaja voi rauhassa omalla ajallaan pohtia vastauksia. Luotettavuuden kannalta hyödyllinen tekijä on, että kaikki

kysymykset ovat kaikille vastaajille samanlaiset. (Valli, 2001, 101.) Juuri näiden ominaisuuksien vuoksi kyselylomake valikoitui tämän tutkimuksen tiedonkeruumenetelmäksi. Tarkoituksena on kysyä samoja asioita useammalta eri ihmiseltä, jotta tapauksesta saadaan yhteneviä ja eroavia näkökulmia esille. Tällä haluttiin taata vastaajille myös oma rauha vastaamiselle.

Haitaksi kyselyssä muodostuvat pinnallisuus sekä teoreettinen vaatimattomuus. Kyselyssä ei voida olla varmoja siitä, miten vakavasti kyselyyn on suhtauduttu ja vastattu, miten kysymykset on ymmärretty sekä miten paljon vastaajat ovat perehtyneet kysyttyyn aiheeseen. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 182.) Myös tässä tutkimuksessa tämän asian tiimoilta ei voida olla täysin varmoja. Vaikka vastaajat toimivat aihealueen piirissä ja omaavat näin tietoa ja kokemusta aiheesta, ei voida täysin tietää, minkälaisella vakaudella vastaajat ovat osallistuneet kyselylomakkeen täyttöön. Myös väärinymmärryksestä tulee ongelma, kun vastaaja ei voi saada tarkentavaa informaatiota itselleen epäselvistä kysymyksistä, jolloin vastaaja voi vastata kysymyksiin näin ollen väärin tai epätarkasti (Valli, 2001, 102). Väärinymmärrysten välttämiseksi tämän tutkimuksen kyselylomake esiteltiin ja kysymykset pyrittiin laatimaan mahdollisimman selvästi kirjallisessa asussaan. Kyselylomaketta tehdessä tutkija olettaa, että vastaajat kykenevät, haluavat tai osaavat ilmasta itseään kirjallisesti niin kuin he sen tarkoittavat (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 75). Myös vastaamattomuus voi nousta joissakin tapauksissa suureksi sekä avoimiin kysymyksiin vastaaminen niukkasanaiseksi (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 182; Valli, 2001, 101). Tässä tutkimuksessa jokaisesta takaisin saadusta lomakkeesta suurimpaan osaan kysymyksiä oli vastattu, mutta jotkin osiot olivat jääneet täysin tyhjiksi. Jokainen takaisin saatu kyselylomake pystyttiin kuitenkin analysoimaan, sillä ne sisälsivät tutkimukselle olennaista tietoa.

Kyselylomakkeessa voidaan käyttää useita muotoja riippuen tutkittavasta aiheesta. Kontrolloituja kyselyjä ovat informoitu kysely sekä henkilökohtaisesti tarkistettu kysely. Informoidussa kyselyssä tutkija jakaa kyselylomakkeet henkilökohtaisesti menemällä sellaiseen paikkaan, jossa kohdejoukot ovat henkilökohtaisesti tavattavissa. Samalla hän kertoo tutkimuksen tarkoituksen, selostaa kyselyä sekä vastaa mahdollisiin kysymyksiin. Vastaajat täyttävät lomakkeet omalla ajallaan ja palauttavat sovittuun aikaan ja paikkaan. Henkilökohtaisesti tarkistetussa kyselyssä kysely lähetetään erikseen, mutta tutkija noutaa täytetyt lomakkeet itse sovitun ajan kuluttua. Samalla hän voi keskustella ja vastata kysymykseen liittyvistä kysymyksistä. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 183-184.)

Tässä tutkimuksessa käytettiin kyselylomakemuodossa sekä informoitua että henkilökohtaisesti tarkistettua kyselyä. Osa kyselylomakkeista vietiin suoraan urheiluseuroille, kun taas osa lähetettiin sähköisesti ja haettiin myöhemmin sovittuna aikana. Henkilökohtaisesti viedyissä kyselylomakkeissa pystyttiin avaamaan osallistujille tutkimuksen tarkoitusta sekä kysymyksiä. Sähköisesti lähetettynä tutkimuksen tarkoitus jäi vastaajan oman tulkinnan varaa, mutta kyselylomaketta haettaessa tutkimukseen liittyvistä asioista voitiin vielä keskustella. Näitä kahta muotoa käytettiin laajan osallistujajoukon saamiseksi.

Kyselylomake lähdetään rakentamaan tutkimuksen tavoitteiden ja ongelmien mukaisesti, jonka avulla voidaan kerätä tietoja tosiasioista, tiedoista, arvoista, asenteista, uskomuksista, käsityksistä sekä mielipiteistä. Kyselylomakkeen tekemisessä tulee kiinnittää huomiota lomakkeen selkeyteen, kysymysten loogiseen etenemiseen sekä vastausohjeiden tarpeellisuuteen (Valli, 2001, 100; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 184.) Tässä tutkimuksessa kyselylomakkeen kysymykset etenivät loogisessa järjestyksessä. Ensimmäisessä osiossa kartoitetaan vastaajien taustatietoja, joista tärkeimmät tiedot saatiin vastaajien toimenkuvasta urheiluseurassa. Kaikki kyselylomakkeet analysoidaan anonymisti, vaikka taustatietoja kyseltiin. Toisessa osiossa painopiste oli ensimmäisessä tutkimuskysymyksessä eli siinä, onko urheiluseuralla, jossa vastaaja toimii, yhteistyötä Oulun seudun alakoulujen kanssa. Myös yhteistyön määrää, muotoja sekä kokemuksia yhteistyöstä kartoitettiin. Tämän jälkeen kolmannessa osiossa tutkittiin urheiluseurojen liikuntakasvatuksellisia tavoitteita sekä sitä, miten vastaajien mielestä kyseistä yhteistyötä alakoulut voisivat tukea. Viimeisessä osiossa tutkittiin urheiluseurojen ja alakoulujen välisen yhteistyön mahdollisuuksia etuineen sekä haittoineen.

Kyselylomakkeessa olevia kysymyksiä voidaan muotoilla yleisesti kolmella eri tavalla, jotka ovat avoimet kysymykset, monivalintakysymykset sekä asteikkokysymykset (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 182). Tässä tutkimuksessa kyselylomakkeessa käytetään avoimia kysymyksiä, monivalintakysymyksiä sekä taustakysymyksiä, koska katsotaan, että tarvittava ja monipuolinen aineisto saadaan kerättyä näiden avulla.

Kyselylomakkeessa täsmällisiä asioita pitää kysyä suoraan joko avointen kysymysten kautta tai monivalintatyypillisesti. Myös vastaajaa itseään koskevia taustakysymyksiä, kuten ikää, sukupuolta tai koulutusta voi sisällyttää kyselylomakkeen alkuun (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 184.) Avoimissa kysymyksissä esitetään kysymys ja vastukselle jätetään tyhjää tilaa. Monivalintakysymyksissä on laadittu valmiit vastausvaihtoehdot, jotka vastaaja joko rengastaa tai

rastittaa. Monivalintakysymyksissä tutkija ennakoi, minkälaisia vastauksia vastaajat kysymyksiin tuottavat ja joista aina löytyy vastaajalle oikea/sopiva vaihtoehto (Valli, 2001, 110). Avointen kysymysten vahvuus on, että vastaajat saavat vapaasti sanoa mitä heillä on mielessään, kun taas monivalintakysymykset kahlitsevat vastaajat valmiisiin vaihtoehtoihin. Toisaalta avoimissa kysymyksissä vastausten sisältö voi olla kirjavaa ja vaikeasti käsiteltävää. Avointen kysymysten vastausten kirjo voidaan kuitenkin nähdä etuna siten, että aineistoa voidaan luokitella monella tavalla, mutta myös haittana työläisyyden vuoksi. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 188; Valli, 2001, 111.)

5.5 Aineistonkeruu

Tutkimuksen aineisto on kerätty kyselylomakkeella, jotka lähetettiin Oulun seudulla toimiville urheiluseuroille vuosien 2017 ja 2018 vaihteessa. Kyselylomake on nähtävissä liitteessä 1. Oulussa toimii noin 200 urheiluseuraa, joista viidelle eri urheiluseuralle kyselylomakkeet lähetettiin. Urheiluseurojen valinta tapahtui harkinnanvaraisella otannalla, sillä aiheesta haluttiin saada mahdollisimman monipuolista ja asiantuntevaa tietoa. Laadullisessa tutkimuksessa on tärkeää, että tieto kerätään sellaisilta henkilöiltä, joilla on tietoa tai kokemusta tutkittavasta ilmiöstä. Näin ollen tutkimukseen osallistujat tulee valita harkitusti ja tarkoitukseen sopivasti. (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 87-88.) Oulun seudun urheiluseurojen valikointi tapahtui lajiohjelman erikoistuneisuuden mukaan. Tutkimuksessa viitattiin aiemmin urheiluseurojen järjestökäytäntöön, jossa erottelu tapahtuu lajiohjelman erikoistuneisuuden mukaan. Tällöin puhutaan yhteen tai kahteen lajiin keskittyneistä erikoisseuroista sekä laaja-alaisista monialaseuroista (Heinilä & Koski, 1991, 15). Näin ollen tutkimukseen valittiin kolme monialaista yleisseuraa sekä kaksi erikoisseuraa, jotta saataisiin mahdollisimman kattavia tutkimustuloksia.

Seuroihin oltiin yhteydessä puhelimitse, sähköpostitse sekä henkilökohtaisesti. Vastausaikaa annettiin muutama viikko, joka vuoden ajan kohtaan liittyen venyi useammalla seuralla. Vastuksia saatiin kuitenkin kasaan yhteensä kahdeksan kappaletta. Niin kuin aiemmin todettiin, laadullisessa tutkimuksessa keskitytään usein pieneen määrään tapauksia ja niitä analysoidaan mahdollisimman perusteellisesti, jolloin tieteellisyyden kriteeri ei ole määrä vaan laatu (Eskola & Suoranta, 1998, 15.) Näin ollen tutkimuksen kannalta vastusten määrän katsottiin olevan riittävä. Vastauksissa oli myös eri alan toimijoilta urheiluseuran sisältä, joka mahdollisti monipuolisen näkökulman saamisen aiheeseen. Näihin toimijoihin lukeutuivat valmennuspäällikkö, kaksi toiminnanjohtajaa, junioripäällikkö, uimakouluvastaava, liikuntaneuvoja, valmentaja

sekä kaupunkisarjakoordinaattori. Tutkimuksessa haluttiin saada monipuolinen vastaajajoukko, joilla on niin tietoa kuin kokemusta tutkittavasta ilmiöstä.

5.6 Aineiston analyysi

Laadullisen tutkimuksen perusanalyysimenetelmänä käytetään sisällönanalyysiä, jonka avulla voi tehdä monenlaista tutkimusta. Sisällönanalyysi nähdään sekä yksittäisenä metodina että kytkeytyneenä erilaisiin analyysikokonaisuuksiin. Siihen perustuvat myös muut erilaiset laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmät. Tulee huomioida, että sisällönanalyysi ei ole pelkästään laadullisen tutkimuksen analyysimenetelmä. (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 93.) Aineiston analysoiminen lähtee päätöksen tekemisestä sen suhteen, mikä aineistossa on olennaista ja mikä jätetään kokonaan huomioimatta. Tärkeä on, että kiinnostava ilmiö rajataan tarkkaan. Näin löydetään täsmällinen ja selkeästi rajattu ongelmanasettelu. (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 94; Alasuutari, 2011, 40; Kiviniemi, 2001, 71.) Tämän jälkeen aineisto litteroidaan tai koodataan, minkä avulla saadaan tärkeät asiat järjesteltyä aineistosta (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 95). Tutkija myös näkee, mitä aineistossa käsitellään, voidaan tarkastaa tekstistä esiin tulleita kohtia ja ne toimivat tekstin kirjoittamisen apuvälineenä (Ahonen, 1994, 145; Tuomi & Sarajärvi, 2002, 95).

Sisällönanalyysi viimeistellään luokittelemalla, teemoittelemalla tai tyypittelemällä aineistoa (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 95; Alasuutari, 2011, 40; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 209). Luokittelu on yksinkertaisin tapa ja siinä aineistosta määritellään erilaisia luokkia. Teemoittaminen on luokittelun kaltaista, mutta painotus on enemmän siinä, mitä eri teemasta nousee esille. Tyypittelyssä taas aineistosta nousee esille erilaiset tyypit. (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 95.) Lopuksi tehdään tulkinta tutkittavasta ilmiöstä saatujen tuloksien pohjalta (Ahonen, 1994, 126; Alasuutari, 2011, 44).

Laadullisen analyysissä puhutaan erilaisista lähtökohdista, jotka voidaan jakaa induktiiviseen, deduktiiviseen ja abduktiiviseen. Induktiivisessa lähdetään tutkimaan yksittäisestä yleiseen, kun taas deduktiivisessa yleisestä yksittäiseen suuntaan. Abduktiivisessa päättelyssä ajatellaan, että havaintojen tekoon tarvitaan johtoajatus, jonka kautta syntyy teorianmuodostus. (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 95-96.) Induktiivinen eli yksittäisestä yleiseen toimii tämän tutkimuksen lähtökohtana. Tarkoitus on saada tietoa ja käsityksiä yksittäisten urheiluseurojen kokemuksista yhteistyöstä alakoulujen kanssa. Näin voidaan saada yksittäisiä näkökulmia laajemmasta ilmiöstä.

Laadullisen analyysin näkökulmat on jaettu aineistolähtöiseen, teoriasidonnaiseen ja teorialähtöiseen analyysiin (Eskola, 2001, 136). Tässä tutkimuksessa käytetään aineistolähtöisen analyysin mallia, joten muut analyysinäkökulmat jätetään huomioimatta. Aineistolähtöisessä analyysissä aineistosta luodaan teoreettinen kokonaisuus, jossa analyysiyksiköt eivät ole etukäteen harkittuja vaan ne muodostuvat aineistosta tarkoituksen mukaisesti. (Kiviniemi, 2001, 72; Tuomi & Sarajärvi, 2002, 97.) Aineistolähtöisessä analyysissä nähdään ajatus, että kaikki mitä aikaisempien tutkimusten perusteella tiedetään eivät saa vaikuttaa aineiston analyysiin. Ainoastaan tutkimuksessa käytetyt metodologiat ohjaavat analyysiä. (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 97.)

Aineistolähtöisessä analyysissä nähdään ongelmakohtia, koska ajatellaan, että ei ole objektiivisia havaintoja (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 98; Alasuutari, 2011, 38; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 211). Tutkija on itse valinnut aiemmat käsitteet, tutkimusmenetelmät ja tutkimusongelman, joten ne vaikuttavat tutkimuksen analyysiin. Pohditaan voiko tutkija vaikuttaa siihen, että analyysi tapahtuu tutkittavien ehdoilla eikä tutkijan asettamien ennakko-oletusten mukaan. (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 98; Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 211.) Aineistolähtöisessä analyysissä lähtökohtana on havainnoida tutkittavaa ilmiötä ja luokitella aineisto tiivistettyyn ja ymmärrettävään muotoon pois jättämättä tärkeää informaatiota (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 110). Tässä tutkimuksessa objektiivisuus on pyritty tiedostamaan, mutta perustavanlaatuisista ristiriidoista ei ole päästy tässäkään irti. Esimerkiksi kyselylomakkeeseen laadittiin muutamia monivalintakysymyksiä, jossa tutkijat itse asettavat tietynlaisia ennakko-oletuksia. Aineiston analyysissä tämä on kuitenkin huomioitu ja tuloksia pyritty katsomaan myös näiden ennakko-oletusten läpi.

Aineistolähtöinen sisällönanalyysi nähdään kolmivaiheiseksi prosessiksi. Ensimmäisessä vaiheessa eli aineiston pelkistämisessä eli redusoinnissa tiivistetään informaatio tai pilkotaan se osiin. Näin aineistosta putoaa epäolennainen pois, jättäen tutkijan mielestä tärkeät kohdat. (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 111.) Redusoinnissa voidaan tehdä niin, että aineisto aukaistaan, jonka jälkeen nostetaan esille tutkimustehtävän avulla tärkeät asiat. Esille nostamiseen voi käyttää esimerkiksi alleviivaustekniikkaa, jonka jälkeen kirjoittaa esille nousseet asiat eri konseptille. (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 112-113.) Tutkimus aloitettiin lukemalla ja käsittelemällä aineisto huolellisesti läpi. Tässä vaiheessa olennainen informaatio kerättiin talteen tutkimusongelmaa ja tutkimuskysymyksiä mukaillen. Apuna käytettiin alleviivaustekniikkaa, jonka avulla tietoa pystyttiin kirjoittamaan puhtaaksi järkevään ja ymmärrettävään muotoon. Esimerkki 1 kuvaa käytettyä informaation keräämistä, eli redusointia.

Esimerkki 1. *Redusointi*.

Kysymys: Minkälaisia positiivisia kokemuksia sinulle on syntynyt yhteistyöstä alakoulujen kanssa?

Vastaus: ”Saadaan liikutettua vähän liikkuvia lapsia, sekä lapsia joilla ei ole vara osallistua maksulliseen urheiluharrastukseen” (Seura 2)

Tästä olennaiseksi informaatioksi muodostui: Vähän liikkuvien lasten liikuttaminen sekä vähävaraisten lasten liikuttaminen

Toinen vaihe on ryhmittely eli klusterointi, jossa aineistosta etsitään käsitteitä, jotka kuvaavat aineistosta esille nousseiden asioiden yhteneväisyyksiä/eroavaisuuksia. Tämän jälkeen käsitteistä muodostetaan erilaisia luokkia, jotka nimetään esimerkiksi tutkittavan asian ominaispiirteellä tai näkökannalla. Klusteroinnissa aineisto saadaan tiiviimpään muotoon, koska ilmiöt sisällytetään yleisempiin konsepteihin. (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 112-113.) Tässä tutkimuksessa klusterointi tapahtui jo kyselylomaketta tehdessä, sillä kysymykset muokattiin ja hahmoteltiin siten, että ne tulisivat toimimaan tutkittavien ilmiöiden yläkäsitteinä. Tämän vuoksi klusterointi oli jo valmiina, mutta sen sijaan vastauksista etsittiin alkuvaiheessa vastausten yhteneväisyyksiä ja eroavaisuuksia. Esimerkki 2 kuvaa yhteneväisyyden löytämistä aineistosta, eli klusterointia.

Esimerkki 2. *Klusterointi*.

Kysymys: Minkälaisia etuja ja vahvuuksia mielestäsi yhteistyöllä alakoulujen kanssa voitaisiin saavuttaa?

Vastaus: ”Konkreettista etua lasten liikunnan lisäämiseen, aktivoimiseen ja seuratoiminnan hyötyjen yhdistämiseen koulumaailman kanssa.” (Seura 4)

Vastaus: ”Lisää liikuntaa lapsille.” (Seura 3)

Tässä esiintynyt selkeä yhteneväisyys: Lasten liikunnan lisääminen

Viimeisenä vaiheena etsitään aineistolle teoreettisia käsitteitä, eli abstrahoidaan. Alkuperäistä aineistosta tehdään klusterointia niin pitkälle, kuin se on aineiston sisällön kannalta järkevää. Näin klusteroinnin katsotaan olevan jo osa teoreettisten käsitteiden muodostamista. (Sarajärvi & Tuomi, 2002, 114.). Tässä vaiheessa tutkimusta tarkoitus oli löytää yläkäsitteille alakäsitteitä

vastauksista esille tulleista näkökulmista. Muodostuneet alakäsitteet tiivistettiin tarkoituksenmukaiseen muotoon, jättämättä tutkimusongelman kannalta olennaista tietoa pois. Esimerkki 3 kuvaa yläkäsitteiden ja alakäsitteiden luokittelua ja muodostumista, eli abstrahointia.

Esimerkki 3. *Abstrahointi*.

Kysymys: Minkälaisia positiivisia kokemuksia sinulle on syntynyt yhteistyöstä alakoulujen kanssa?

Vastaus: ”Tilat ja koulujen liikuntavälineiden käyttö ollut erinomaista. Kouluvierailut otettu hyvin ja innolla vastaan.” (Seura 1)

Vastaus: ”--. Vastaanotto on ollut positiivinen ja koulu on hyvin ollut mukana teema/tapahtumapäivissä. --.” (Seura 4)

Taulukointi käsitteistä. Alakäsitteen perässä oleva x2- merkki kertoo siitä, kuinka monta kertaa asia on mainittu eri urheiluseuroissa.

Taulukko 2. Esimerkki positiivisista kokemuksista ja niiden luokittelusta

Yläkäsite	Alakäsite	Alakäsite
Positiiviset kokemukset yhteistyöstä	Koulutapahtumien hyvä vastaanotto x2	Tilojen ja liikuntavälineiden käyttö

5.7 Tutkimuksen eettisyys ja luotettavuus

Niin kuin jokaisessa tutkimuksessa, myös tässä tutkimuksessa on mietitty eettisyyteen liittyviä asioita. Lähtökohtaisesti laadullisessa tutkimuksessa etiikkaan suhtaudutaan eri tavoin. Teknischuolontoinen suhtautuminen korostaa tutkimusetiikkaan liittyvien ongelmien liittyvän itse tutkimustoimintaan, jossa keskitytään aineiston keräämisen ja analyysissä käytettävien menetelmien luotettavuuteen, anonymiteettiongelmiin, tutkimustulosten esittämistapaan sekä siihen, millaisia keinoja tutkijalla on lupa käyttää. Seikkaluontoisessa otteessa kaikki tutkimuksessa tehdyt valinnat ovat moraalisia valintoja, joka koskee tiedekäsitystä sekä metodisten valintojen arvosidonnaisuutta koskevaa eettistä pohdintaa, miten tutkimusaiheet valitaan ja mitä pidetään tärkeänä. (Tuomi, & Sarajärvi, 2002, 125.)

Tutkimuksen eettisen pohdinnan kannalta kuuluu myös selkeyttää se, kenen ehdoilla ja miksi tutkimusaihe valitaan (Tuomi, & Sarajärvi, 2002, 126). Tämä tutkimus aihe on valittu ajankohdallisen aiheen, lasten kasvavan liikkumattomuuden (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013,

25) vuoksi, jolle halutaan löytää erilaisia vaihtoja asian estämiseen. Tämän lisäksi tutkimuksen aihe on valikoitunut tutkijoiden omasta mielenkiinnosta ja halusta tutkia kyseistä aihetta, kuitenkin tiedostaen tutkimuksen tekemisessä tärkeäksi muodostuneen objektiivisuuden kanssa. Kuitenkin tutkimuksen uskottavuus ja eettisyys kulkevat käsikädessä, jolloin tutkijalla itsellään on vastuu tieteellisen käytännön noudattamisesta ja vilpittömyydestä (Tuomi, & Sarajärvi, 2002, 129). Tämän tutkimuksen tekemisessä tätä on pyritty noudattamaan.

Kaikissa tutkimuksissa tulee ottaa huomioon myös luotettavuus, jota voidaan mitata usealla eri menetelmällä. Reliaabeliuksella tarkoitetaan tulosten toistettavuutta. Esimerkiksi, jos kaksi arvioijaa päätyy samanlaiseen tulokseen, voidaan sitä pitää reliaabelina. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 213-214.) Validiuksella tarkoitetaan tutkimusmenetelmän kykyä mitata juuri sitä, mitä on tarkoitus mitata. Esimerkiksi kyselylomakkeiden vastauksiin voidaan saada aiheeseen liittymättömiä vastauksia, jos kysymykset on ymmärretty toisella tavalla kuin on tarkoitettu. Eli aineiston ja johtopäätösten tulee vastata tutkittavan ajatuksia, sekä samalla liittyä teoreettisiin lähtökohtiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 213-214; Syrjälä, Syrjäläinen, Ahonen & Saari, 1996, 152.) Tämän lisäksi tutkimuksen validius voidaan jakaa ulkoiseen ja sisäiseen validiteettiin. Ulkoisella validiteetilla viitataan tutkimuksen yleistettävyyteen, kun taas sisäisellä validiteetilla viitataan tutkimuksen omaan luotettavuuteen. Hyvällä asetelmalla, käsitteiden oikealla muodostamisella sekä teorian johtamisella tutkimuksen validiteettia voidaan parantaa sisäisesti ja ulkoisesti. (Metsämuuronen, 2003, 35,43.) Tässä tutkimuksessa yleistettävyyteen on pyritty laatimalla kyselylomake niin, että se voidaan lähettää usealle vastaajalle yhtä aikaa. Kyselylomakkeessa käytetyt käsitteet kulkevat käsi kädessä viitekehyksessä sekä tulosten johtopäätöksissä. Asetelmasta, käsitteistä ja teorian johtamisesta on pyritty tekemään johdonmukainen kokonaisuus, joka perustelee tutkimuksen kulkua kokonaisuudessaan.

Tämän tutkimuksen luotettavuutta osaltaan lisää se, että tutkijoina on toiminut kaksi henkilöä, jotka ovat voineet tarkastella tutkimustuloksia tuoden oman näkökulmansa analysoitavaan aineistoon. Denzinin (1978) mukaan kyseistä ilmiötä voidaan kuvata tutkijoihin liittyvänä triangulaationa, jonka mukaan tutkimuksessa on mukana useampi tutkija, jotka analysoivat aineistoa. Useamman näkökulman saaminen mahdollistaa samanaikaisesti voimassa olevaan ilmiöön liittyviä keskenään ristiriitaisia tutkimustuloksia. (Tuomi & Sarajärvi, 2002, 141-142.) Näin ollen koskaan ei voida olla täysin varmoja siitä, ovatko vastaajat ymmärtäneet kysymykset tarkoitettulla tavalla mitaten sitä, mitä on tarkoitus mitata ja kuinka tutkijat pystyvät tulkitsemaan vastauksia.

Puolueettomuus eli objektiivisuus nousee esille myös luotettavuutta mitattaessa. Tällä tarkoitetaan tutkijan kykyä suodattaa tutkittavan antamaa tietoa oman kehyksen läpi. Laadullisessa tutkimuksessa tämä on kuitenkin osaltaan väistämätöntä, sillä tutkija on lähtökohtaisesti tutkimusasetelman luoja ja tulkitsija. Täydellinen objektiivisuus on kuitenkin lähinnä tieteellinen ihanne, jota kohti pyritään. (Tuomi, & Sarajärvi, 2002, 133; Metsämuuronen, 2003, 3.) Tässä tapauksessa molemmilla tutkijoilla on urheiluseuroissa toimimisessa taustaa. Lähtökohtaisesti tutkimuksen alkuvaiheessa tämä on tiedostettu ja pyritty juurikin edellä mainittuun objektiivisuuteen ja puolueettomuuteen aihetta kohtaan. On kuitenkin olennaista selvittää tutkimuksen keskeisiä valintoja tutkimusta tehdessä, jotta lukijat ymmärtävät millaiset olettamukset ohjaavat aineistoa tutkimuksen eri vaiheissa (Kiviniemi, 2001, 81) ja tähän tutkimuksessa on pyritty.

Aineiston analyysissä luokittelujen tekeminen korostuu, jolloin lukijalle olisi kerrottava luokittelun syntymisen alkujuuret ja perusteet (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 214). Tähän tutkimuksessa on luotu hyvät perusteet jo kyselylomaketta muodostaessa, sillä tarkoituksena on käyttää luokittelussa jo siellä käytettyjä yläkäsitteitä. Nämä päätökset ovat perusteltu sekä esimerkein tehty lukijalle näkyviksi. Myös yhteydet teoreettiseen tarkasteluun ja päätelmien tekemiseen tulee perustella (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 214-215), jota on tehty tutkimuksen johtopäätöksissä. Johtopäätösten luotettavuutta lisää myös merkitysten tulkintaan liittyvien vaikeuksien kuvaaminen. Esimerkiksi miksi ilmaisuja oli vaikea erottaa toisistaan tai miten aineistoa olisi vielä voinut saada tai miksi aineistoa jätettiin esityksen ulkopuolelle. (Syrjälä, Syrjäläinen, Ahonen & Saari, 1996, 155.) Tämän tutkimuksen aineiston haasteeksi muodostui tutkittavien saatavuus sekä halu osallistua tutkimukseen, jonka vuoksi tutkimuksen aineisto jäi melko suppeaksi. Vastuksissa oli kuitenkin paljon yhtäläisyyksiä toisien vastaajien kanssa sekä teoriapohjan kanssa. Näin ollen vastausten luokittelu ja analysointi sujui ilman isompia haasteita. Aineistosta ei jäänyt analyysien ulkopuolelle.

6 Tulokset

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen keskeisemmät tulokset. Tuloksissa pääteemat on muodostettu kyselylomakkeiden pääteemojen pohjalta. Ensimmäisessä tulososiossa käsitellään vastaajien kokemuksia urheiluseuran ja alakoulujen välisestä yhteistyöstä. Yhteistyöstä nostetaan esille sekä positiivisia että negatiivisia kokemuksia. Toisessa osiossa esitellään urheiluseurojen liikuntakasvatukselliset tavoitteet ja niiden tukemisen mahdollisuudet alakoulujen kanssa tehdyn yhteistyön avulla. Viimeisessä tulososiossa käsitellään urheiluseuran ja alakoulujen välisen yhteistyön mahdollisuuksia, jossa kartoitetaan, minkälaista yhteistyötä urheiluseurat haluaisivat tehdä ja miten yhteistyö toteutuu. Esille nostetaan myös yhteistyön vahvuudet ja kehitettävät asiat. Näiden pääteemojen kautta etsitään vastauksia tutkimuksen tutkimuskysymyksiin. Tutkimuksen tuloksissa urheiluseuroista puhutaan nimillä seura 1, seura 2, seura 3, seura 4 ja seura 5. Nämä nimitykset turvaavat urheiluseurojen anonymiteettiä.

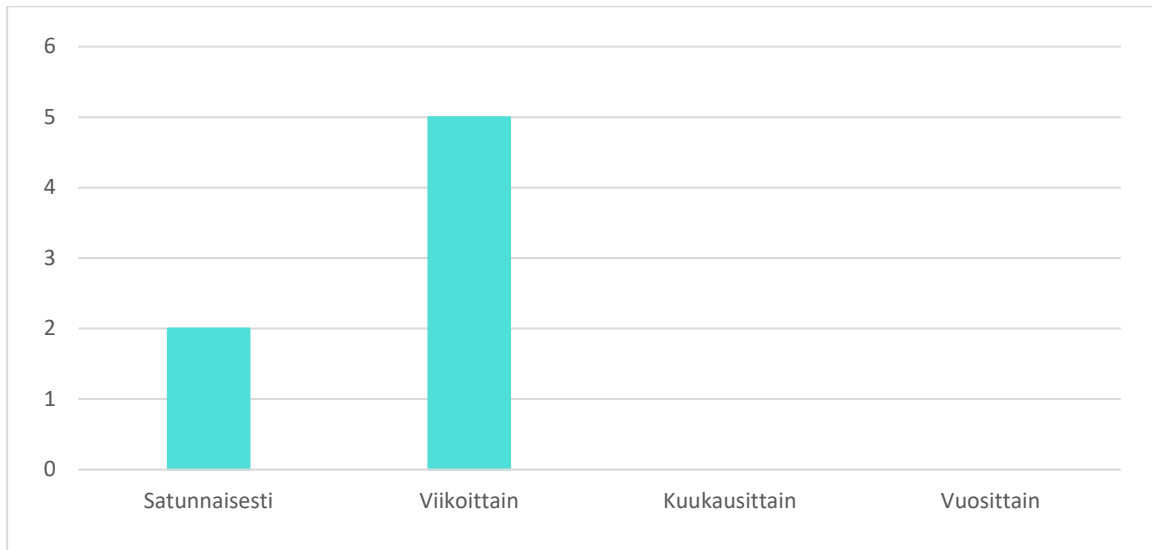
Kyselylomakkeen ensimmäisessä osiossa kartoitettiin vastaajien taustatietoja. Heiltä kysyttiin nimeä, ikää, sukupuolta sekä urheiluseuraan liittyviä asioita. Nämä olivat urheiluseura, jonka toiminnassa on mukana, oma toimi urheiluseurassa sekä mahdollisten valmennettavien ikää. Usein tällaisissa kyselylomakkeissa sisältyy vastaajia itseä koskevaa tietoa (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara, 2000, 184). Kyselylomakkeen alkuun sijoitetaan helppoja kysymyksiä niin sanottua lämmittelyä varten (Valli, 2001, 100). Nämä alkukyselyt eivät olleet siis relevantteja itse tutkimusta ajatellen, mutta näistä tiedoista saimme dataa vastaajien asemasta urheiluseuroissa.

6.1 Urheiluseurojen kokemukset urheiluseuran ja alakoulujen välisestä yhteistyöstä

Kyselylomakkeen toisessa osiossa kartoitettiin vastaajien kokemuksia alakoulujen ja urheiluseurojen välisestä yhteistyöstä. Ensimmäistä tutkimuskysymystä mukaillen ensimmäiseksi haluttiin kartoittaa, onko urheiluseuran ja alakoulujen välillä yhteistyötä. Kaikki vastanneet yhtä lukuun ottamatta totesivat kyseistä yhteistyötä olevan. Vaikka yksi vastaus tähän oli kieltävä, kaikki kyselylomakkeet käsiteltiin ja analysoitiin, sillä kaikissa lomakkeissa oli seuraavissa osioissa tutkimuksen kannalta oleellista analysoitavaa dataa.

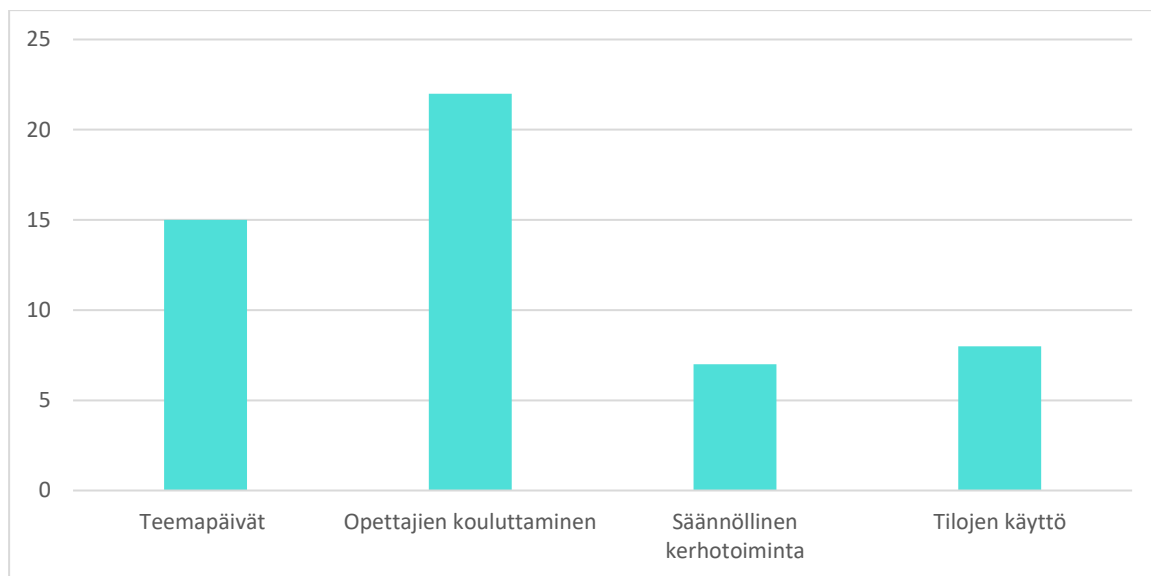
Seuraavat kysymykset teemoiteltiin keräämään tietoa yhteistyön määrästä, muodoista sekä positiivisista ja negatiivisista kokemuksista. Määrä sekä muodot on kyselylomakkeessa kysytty monivalintakysymyksinä, joista on voitu muodostaa kuvioita. Positiivisia ja negatiivisia koke-

muksia kartoitettiin avoimilla kysymyksillä, joista on muodostettu taulukko. Kuviossa 2 kuvataan sitä, kuinka aktiivisesti yhteistyötä tehdään tällä hetkellä eri alakoulujen kanssa. Tulosten mukaan, suurin osa vastaajista totesi urheiluseuran tekevän yhteistyötä viikoittain alakoulujen kanssa. Vähemmistö vastaajista tekee yhteistyötä satunnaisesti. Lisäksi osa vastaajista totesi urheiluseuran tekevän yhteistyötä yhden alakoulun kanssa, kun taas osa totesi tekevän yhteistyötä monien eri koulujen kanssa. Tulosten tarkastelussa painotettiin kuitenkin yhteistyön säännöllisyyttä.

KUVIO 2: Yhteistyön määrä.

Kyselylomakkeessa tarkasteltiin seuraavaksi urheiluseurojen ja alakoulujen parhaiten kuvaavia yhteistyömuotoja. Tässä kohdassa vastaajat saivat pisteyttää eri yhteistyömuodot siten, että yksi piste kuvaa parhaiten yhteistyömuotoa ja viisi pistettä kuvaa huonoiten yhteistyömuotoa. Eli eniten pisteitä saanut yhteistyömuoto on huonoin ja vähiten saanut parhain. Kuvioista 3 voidaan tulkita, että parhaiten kuvaava yhteistyömuoto on säännöllinen kerhotoiminta, mutta myös tilojen käyttö koetaan tärkeänä yhteistyömuotona.

KUVIO 3: Yhteistyötä parhaiten kuvaavat muodot

Kyselylomakkeessa tiedusteltiin toimijoiden positiivisia ja negatiivisia kokemuksia urheiluseurojen ja alakoulujen välisestä yhteistyöstä avoimilla kysymyksillä. Näin ollen kaikki vastaajat saivat kuvata omin sanoin kokemuksiaan aiheeseen liittyen. Taulukkoon 3 on luokiteltu näiden kysymysten vastaukset ylä- ja alakäsitteiden avulla.

Taulukko 3. Luokittelu positiivisista ja negatiivisista kokemuksista.

Pääkäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite
Positiiviset kokemukset yhteistyöstä	Tilat ja välineet	Vähävaraisten lasten liikuttaminen	Vähän liikuvien lasten liikuttaminen	Tietoisuus urheiluseuran toiminnasta	Uudet harjoitajat	Koulutapahtumien hyvä vastaanotto x2
Negatiiviset kokemukset yhteistyöstä	Pieni palkkaus	lasten sitoutumattomuus kerhotoimintaa kohtaan				

Positiiviset kokemukset. Tuloksissa huomattiin kaikkien vastaajien kertovan kokeneensa positiivisia kokemuksia yhteistyöstä, mutta eri tavoin. Seuran 1 vastaajien kesken korostuu tilojen ja välineiden käyttö. Yhden vastaajan mukaan, yhteistyö mahdollistaa tilojen lainaamisella joukkueen harjoittelun talvisin. Seura 2 näkee yhteistyön positiivisena, sillä sen on koettu mahdollistavan liikuntaharrastuksen vähävaraisille sekä innostavan vähän liikkuvia lapsia liikkumaan. Heidän mukaansa yhteistyön kautta saadaan urheiluseuran toiminta tietoiseksi oppilaille

ja heidän vanhemmille. Seura 3 pitää positiivisena yhteistyön kautta tulevia uusia harrastajia. Näiden lisäksi Seura 1 on järjestänyt kouluvierailuja ja seura 4 teemapäiviä, joista molemmat ovat kokeneet saaneensa positiivisen vastaanoton. Seuraaviin suoriin lainauksiin on nostettu seuran 1 vastuksia tilojen ja välineiden käytöstä.

”Ilman alakoulujen salien käyttöä, ei joukkueilla olisi talvisin paikkoja missä harjoitella” (Seura 1)

”Tilat ja koulujen liikuntavälineiden käyttö ollut erinomaista” (Seura 1)

Yhteistyön negatiiviset kokemukset. Yhteistyön negatiivisia kokemuksia oli koettu erittäin vähän, sillä vain seura 4 nosti esille yhteistyön kautta tulleita negatiivisia kokemuksia. Tämä seura nosti esille pienen palkkauksen ryhmäkokoon verraten sekä lasten sitoutumattomuuden kerhotoimintaa kohtaan. Tämän he katsoivat mahdollisesti johtuvan toiminnan ilmaisuudesta, jolloin motivaatio ei ole yhtä korkea kuin seuran muissa maksullisissa liikuntakerhoissa. Seura 4 puhuu myös koulujen aktiivisuuden lisäämisestä, mutta ei koe tätä negatiivisena asiana.

”Ei negatiivisia kokemuksia. Koulujen aktiivisuutta toki voi aina lisätä, eli seura olisi valmis vierailemaan kouluilla enemmänkin kuin aina on mahdollisuus koulun puolelta.” (Seura 4)

6.2 Urheiluseurojen liikuntakasvatukselliset tavoitteet ja niiden tukeminen yhteistyön avulla

Kyselylomakkeen toisessa osiossa kartoitettiin seurojen liikuntakasvatuksellisia tavoitteita sekä vastaajien mielipiteitä siitä, minkälaisia mahdollisuuksia alakouluilla on tukea urheiluseurojen liikuntakasvatuksellisten tavoitteiden saavuttamista avoimin kysymyksin. Vastaukset näihin molempiin kohtiin on koottu taulukkoon 4.

Taulukko 4. Liikuntakasvatukselliset tavoitteet käsitteittäin sekä yhteistyön mahdollisuudet tukea liikuntakasvatuksellisia käsitteitä.

Yläkäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite
Liikuntakasvatukselliset tavoitteet	Lasten liikuttaminen x3	Positiivinen ilmapiiri liikumiselle	Lasten opetus ryhmässä toimimiseen	Kansalaistoinnin edistäminen	Uimataidon opettaminen
Liikuntakasvatuksellisten tavoitteiden tukeminen yhteistyöllä	Tilat, ympäristö ja välineet	Yhteistyö urheiluseurojen kanssa lähemmäs toisiaan x2	Kannustus säännölliseen liikuntaan	Seuran toiminnan tuuksi tuominen	Uinnin tärkeyden painottaminen

Liikuntakasvatukselliset tavoitteet. Vastauksista nousi esille selkeä yhtenäinen tekijä, sillä tärkeimpänä liikuntakasvatuksellisenä tavoitteena pidettiin lasten liikuttamista. Tämän lisäksi vastaajat nimesivät myös muita seurojensa liikuntakasvatuksellisia tavoitteita, jotka erosivat hieman toisistaan. Seura 4 korostaa urheilua positiivisessa ilmapiirissä, joka edesauttaa terveellistä elämäntapaa sekä ystävyyssuhteiden luomista. Näitä asioita läheltä liipaten myös Seura 1 näkee tärkeänä, että lapsia opetetaan toimimaan ryhmässä muiden kanssa. Seura 2 puolestaan nostaa esille kansalaistoiminnan edistämisen. Näiden lisäksi Seura 5 painottaa liikuntakasvatuksellisenä tavoitteena lasten uimataitoa, sillä heidän seuransa on keskittynyt uintiin. Heidän tarkoituksena on opettaa lapsia uimaan sekä parantaa lasten uintitekniikkaa. Seuraavat suorat lainaukset ovat poimintoja kyselylomakkeiden vastauksista, joissa korostetaan liikuntaan liittyvää kansalaistoimintaa sekä lasten liikuttamista.

”Seuran tarkoituksena on edistää liikuntaa ja muuta siihen liittyvää kansalaistoimintaa siten, että erilaisista lähtökohdista olevilla henkilöillä on mahdollisuus harrastaa kunto- ja terveysliikuntaa, kilpa- ja huippu urheilua tai liikuntaan liittyvää yhdistystoimintaa edellytyksensä ja tarpeidensa mukaisesti.” (Seura 2)

”Saadaan lapset liikkumaan ja toimimaan ryhmässä. Liikutamme yli kahtatuhatta nuorta. Toimintamme on lähellä kotia ja kustannukset kevyitä.” (Seura 1)

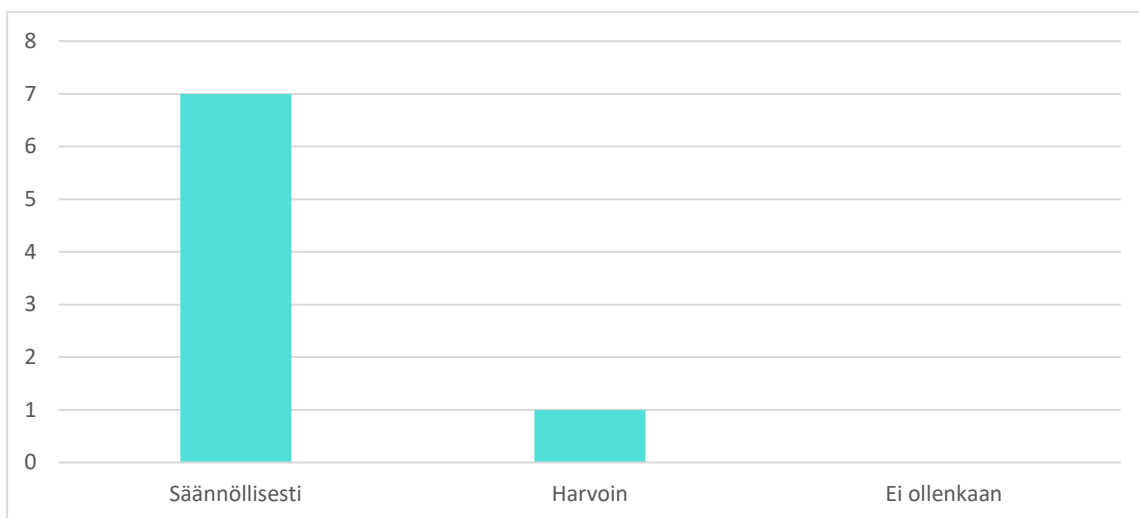
Yhteistyön mahdollisuus tukea urheiluseuran liikuntakasvatuksellisia tavoitteita. Kyselylomakkeessa kartoitettiin myös vastaajien mielipiteitä siitä, minkälaisia mahdollisuuksia alakouluilla on tukea urheiluseurojen liikuntakasvatuksellisten tavoitteiden saavuttamista. Tässäkin kohdassa aihetta kartoitettiin avoimin kysymyksin. Jokainen vastaaja koki tuen mahdollisuuden eri tavalla. Seura 1 kokee tuen mahdollisuuden tarjoamalla laadukkaat tilat, ympäristöt ja välineet kouluille ja joukkueille. Lisäksi he nostavat esille salibandyn harjoittelun koulujen kanssa mahdollisuudeksi. Seura 1 ja seura 4 ovat yhtä mieltä siitä, että koulujen tuki mahdollistaa lähemmän yhteistyön seurojen kanssa. Seura 2 taasen kokee, että koulut voivat kannustaa lapsia säännölliseen liikuntaan ja tätä kautta tuoda tukensa myös urheiluseurojen liikuntakasvatuksellisiin tavoitteisiin. Vastauksissa Seura 2 ja seura 4 pitävät molemmat yhteistyön mahdollisuutena seuran toiminnan tunnetuksi tuomisen. Nämä seurat kokevat myös kerhotoiminnan lisäämisen sekä toiminnasta tiedottamisen tärkeänä yhteistyön tukimuotona. Näiden lisäksi Seura 5 nostaa esille, että koulun tulisi painottaa uinnin tärkeyttä, jolloin koulu omalta osaltaan tukee urheiluseuran liikuntakasvatuksellisia tavoitteita. Seuraavat suorat lainaukset kuvaavat yhteneviä vastauksia koulujen viestintäkanavien käytöstä, joissa voitaisiin tiedottaa seuran toiminnasta sekä liikuntakerhotoiminnasta.

”Tarjoamalla mahdollisimman paljon iltapäivä- ja aamukerhotoimintaa, sekä yhteistyötä urheiluseurojen kanssa. Seurojen viestit aktiivisesti Wilmaan ja reissuvihkoon kautta eteenpäin. Samoin aktiivisesti pyytää seuroja vierailulle ja kertomaan toiminnasta. Koulujen joukkueiden osallistuminen liikuntatapahtumiin ja jopa seuratoimintaan.” (Seura 4)

”Hyödyntää koulun tiedotus- ja viestintäkanavia seuran ohjatun liikuntatoimintakerhotoiminnan markkinoinnissa. Liikuntakerhotoiminnan järjestämistä iltapäivisin.” (Seura 2)

6.3 Urheiluseuran ja alakoulujen välisen yhteistyön mahdollisuudet

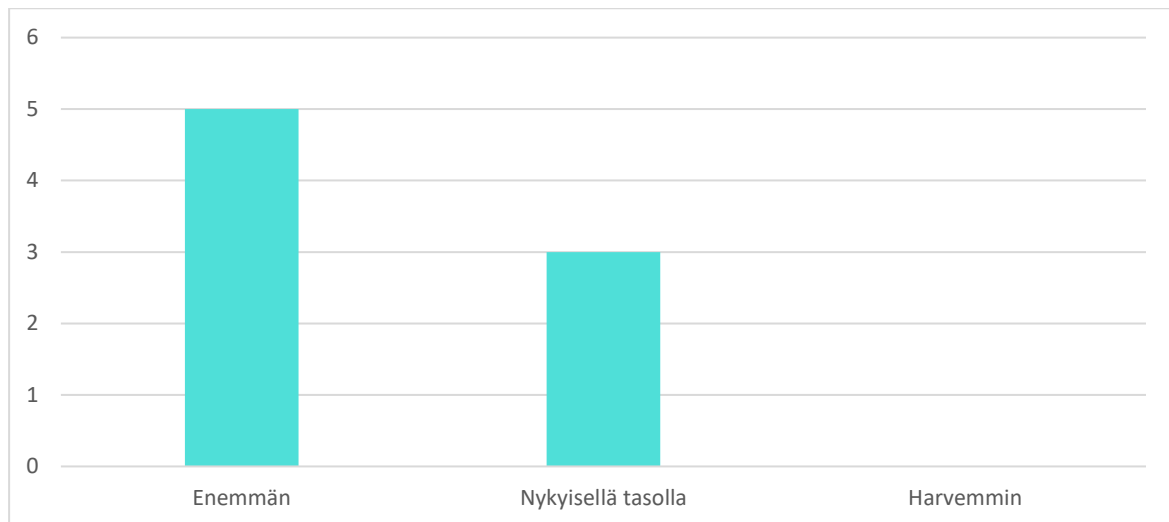
Kyselylomakkeen kolmannessa ja viimeisessä osiossa tutkittiin urheiluseurojen kokemuksia halukkuudesta yhteistyöhön alakoulujen kanssa. Kahteen ensimmäiseen kysymykseen vastaajat saivat vastata ympyröimällä kolmesta vaihtoehdosta itselleen sopivimman vaihtoehdon. Ensimmäisessä kohdassa kysyttiin vastaajien kokemuksia edustamansa urheiluseuran halukkuudesta tehdä yhteistyötä alakoulujen kanssa, jossa vastausvaihtoehdot olivat a) säännöllisesti b) harvoin c) ei ollenkaan. Kuvioon 4 on koottu vastaajien ympyröimät vaihtoehdot, joista voidaan tulkita, että suuri osa seuroista haluaa olla säännöllisesti yhteistyössä alakoulujen kanssa. Poikkeuksena on uintiseura, joka vastasi harvemmin, sillä yleisesti ottaen kaupunki järjestää uintiviikot ja uinninopetuksen.

KUVIO 4: Urheiluseurojen halukkuus yhteistyöhön alakoulujen kanssa.

Toisessa kohdassa kartoitettiin vastaajien omaa halukkuutta tehdä yhteistyötä alakoulujen kanssa, jossa valmiit vaihtoehdot olivat a) enemmän b) nykyisellä tasolla c) harvemmin. Kuvioon 5 on koottu vastaajien ympyröimät vaihtoehdot, jotka osoittavat, että suurin osa vastaajista

haluaisi tehdä enemmän yhteistyötä, mutta muutamat vastaajat ovat tyytyväisiä nykyisen yhteistyön tasoon. Kukaan ei haluaisi tehdä yhteistyötä harvemmin.

KUVIO 5: Vastaajien halukkuudesta yhteistyöhön alakoulujen kanssa.

Näiden kahden kohdan jälkeen avoimena kysymyksenä kyselylomakkeessa tiedusteltiin, milaista yhteistyötä seurat haluaisivat tehdä alakoulujen kanssa sekä pystyvätkö tai haluavatko he niitä toteuttaa. Samaan aiheeseen liittyen tiedusteltiin vastaajien ajatuksia yhteistyön eduista ja vahvuuksista sekä mahdollisista haasteista. Myös kehitysideoita tiedusteltiin. Seuraavien kottien vastukset ovat koottu kaikki samaan taulukkoon, eli taulukkoon 5.

Taulukko 5. Vastaajien käsitykset siitä, millaista yhteistyötä haluttaisiin tehdä, millainen yhteistyö toteutuu, eduista ja vahvuuksista, haasteista sekä kehitysideoista.

Yläkäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite	Alakäsite
Millaista yhteistyötä haluttaisiin tehdä	liikuntakerhot x4	teemapäivät x3	Alakoulu- laisten ravitsemusluennot	Yhteistyö yläkoulujen kanssa	Koulun tiedotus ja viestintäkanavien käyttö	Alakoulu- akatemia yhteistyö	Koulun salibandyntuntien ohjaaminen
Millainen yhteistyö toteutuu	liikuntakerhot	koulun salibandyntuntien ohjaaminen					
Yhteistyön edut ja vahvuudet	Lasten innostus liikuntaan x4	liikuntatunnit laadukkaampia	Madaltaa kynnystä osallistua seuran toimintaan x2	Kansanterveydeliset hyödyt	Innostus uintiin	Seuratoinnin ja koulu- maailman hyötyjen yhdistäminen	Liikunnan harrastaminen tutussa ympäristössä
Yhteistyön haasteet	Kustannusasiat ja resurs- sipula x4	Henkilöstön suuri työmäärä x3	Aikarajoitteet x3	Lasten innostuminen toiminnasta			
Kehitysideat	Rahotuksen muutos	Ammattivalmentajia enemmän seuroihin	Toimiva yhteistyöfoorumi				

Millaista yhteistyötä haluttaisiin tehdä ja millainen yhteistyö toteutuu. Näissä vastauksissa ilmeni niin yhtäläisyyksiä kuin eroavaisuuksia. Vastaajien mukaan kaikki seurat, yhtä lukuun ottamatta, haluaisivat järjestää liikuntakerhoja iltapäivisin. Osalla seuroista liikuntakerhojen järjestäminen toteutuu, kun taas toisilla jäädaan ajatuksen tasolle. Seuroissa, joissa liikuntakerhot eivät toteudu, mahdollisiksi haasteiksi katsotaan valmentajien päivätyöt, vähäinen tuntikorvaus sekä kaupungin ja koulun vähäinen tuki muun muassa kustannuksiin. Myös erilaisten teemapäivien järjestäminen nousi esille vastaajien keskuudessa. Teemapäivät ja liikuntakerhot mahdollistavat lasten liikkumisen myös vapaa-ajalla, joka oli monien urheiluseurojen yksi liikuntakasvatuksellisia tavoitteista.

Vastauksissa nousi esille, että Seura 1 on halukas ja myös toteuttaa koulujen salibandytuntien ohjaamista. Seura 2 taas haluaisi saada lapsia enemmän mukaan urheiluseuratoimintaan. He näkevät, että yhteistyötä voisi tehdä esimerkiksi alakoululaisten ravitsemusluennoilla ja tekemällä enemmän yhteistyötä yläkoulujen kanssa. Seura 4 nosti esille myös alakouluakatemiayhteistyön. Näiden lisäksi Seura 5 mainitsi vastuksessaan uintiviikot sekä uintipäivät, mutta tarkensi niiden järjestämisen ja toteuttamisen olevan vähäistä, koska yleensä ne ovat kaupungin järjestämiä. Seuraavassa suorassa lainauksessa esitetään seuran 2 vastaus.

”Yhteistyötä voisi tehdä myös esim. alakoululaisten ravitsemusluennoilla ja tekemällä enemmän yhteistyötä yläkoulujen kanssa.” (Seura 2)

Yhteistyön edut ja vahvuudet. Kyselylomakkeessa tiedusteltiin myös alakoulujen ja urheiluseurojen yhteistyön kautta saavutettavia mahdollisia etuja ja vahvuuksia. Yhdeksi selväksi yhteneväisyydeksi nousi ajatus siitä, että yhteistyöllä voidaan saada lisää lapsia innostumaan liikunnasta. Tämän lisäksi vastauksissa ilmeni muitakin yhteneväisyyksiä. Vastauksissa Seura 1 ja Seura 2 ovat samaa mieltä siitä, että yhteistyö voi madaltaa kynnystä seuran ulkopuolisille lapsille osallistua urheiluseurojen järjestämään toimintaan. Vastauksissa oli myös yksittäin mainittuja etuja ja vahvuuksia. Seura 1 nostaa esille, että yhteistyön kautta tunnit voisivat olla laadukkaampia lajivalmentajan johdolla. Heidän mukaansa myös asiantuntevat valmentajat pystyisivät innostaa lapsia harrastamiseen. Seura 2 nostaa esille, että yhteistyön kautta liikunnan harrastaminen olisi mahdollista tutussa ympäristössä. Seura 4 katsoo eduksi seuratoiminnan ja koulumaailman hyötyjen yhdistämisen, jossa liikuntakasvatukselliset asiat ja oppiminen tapahtuisivat molemmissa ympäristöissä. Näiden lisäksi seura 5 katsoo, että yhteistyön vahvuutena olisi lasten innostus uintiin. Seuraavassa suorassa lainauksessa korostetaan liikuntakasvatuksellisten asioiden oppimista muualla kuin kouluissa, jonka vuoksi yhteistyö koetaan vahvuudeksi.

”Konkreettista etua lasten liikunnan lisäämiseen, aktivoimiseen ja seuratoiminnan hyötyjen yhdistämiseen koulumaailman kanssa. Liikuntakasvatukselliset asiat ja oppiminen toimimaan myös muunlaisissa ryhmissä kuin koulumaailmassa.” (Seura 4)

Yhteistyön haasteet ja kehitysideat. Viimeisenä kohtana kyselylomakkeessa tiedusteltiin myös avoimin kysymyksin, mitkä ovat yhteistyön mahdolliset haasteet ja miten yhteistyötä voitaisiin kehittää. Yhteneväiseksi tekijäksi suurimmassa osassa vastauksista haasteeksi nousee selvästi esille kustannusasiat sekä resurssipula. Monet seurat kokevat erityisesti rahoituksen järjestämisen toiminnalle ongelmalliseksi. Myös henkilöstön suuri työmäärä nousee haasteeksi,

sillä useimmiten urheiluseuran toimijat ovat kouluissa tai kokopäivätoissa päiväsaikaan, jolloin aikaa ei jää tarpeeksi yhteistyön tekemiseen. Tuloksista voidaan tulkita, että kaikki kolme edellä mainittua haastetta linkittyvät toisiinsa. Näiden lisäksi eräs seuroista kokee haasteeksi myös lasten innostumisen toiminnasta.

Mahdollisiksi kehitysideoita vastauksissa oli muutama. Niissä ehdotetaan muun muassa rahoituksen muutosta, joka lisäisi iltapäivätoimintaa. Seuroilla pitäisi olla enemmän ammattivalmentajia, jotta yhteistyö lisääntyisi koulujen kanssa. Tutkijoiden tulkinta ammattivalmentajista ja heidän lisäämisestä tarkoittaa sitä, että valmentajat pystyisivät työskentelemään täysipäiväisesti ja siten heillä olisi päivisin aikaa osallistua myös koulujen toimintaan paremmin. Yhdeksi ideaksi nostettiin myös toimiva yhteistyö foorumi koulujen ja urheiluseurojen välille, joka on seuraavassa suorassa lainauksessa esitetty.

”Yhteinen foorumi koulujen ja seurojen kanssa toimivaksi ja kaupungin tukea toiminnalle tulisi kasvattaa merkittävästi.” (Seura 4)

6.4 Johtopäätökset

Tämän tutkimuksen pääasiallisena tarkoituksena oli selvittää, onko Oulun seudun urheiluseurojen ja alakoulujen välillä yhteistyötä. Tämän lisäksi tarkoituksena oli syventyä olemassa olevan yhteistyön määrään, kokemuksiin yhteistyöstä, liikuntakasvatuksellisten tavoitteiden tukemiseen yhteistyön avulla sekä yhteistyön mahdollisuuksiin. Tutkimuksesta voidaan todeta, että kaikilla seuroilla yhtä lukuun ottamatta on yhteistyötä alakoulujen kanssa. Viitaten aiempaan Nummenmaan ym. (2006) tutkimukseen, jossa urheiluseurojen ja koulujen välinen yhteistyö nähdään toimintana, joka ohjaa oppimista ja kehittää työympäristöjä. Suurin osa vastaajista totesi urheiluseuran tekevän yhteistyötä viikoittain alakoulujen kanssa, kun taas pienempi osa vastaajista tekee yhteistyötä satunnaisesti. Kosken (1994) toteaa, että 1990-luvulla tehdyn peruskartoituksen jälkeen yhteistyön ja synergian hakua seurojen ja koululaitosten välille on monipuolistettu ja aktiivistettu, jossa painotetaan toiminnan tarkoitusta.

Tulosten mukaan, parhaiten yhteistyötä kuvaava muoto on säännöllinen kerhotoiminta, mutta myös tilojen käyttö koetaan tärkeänä yhteistyömuotona. Tässä täytyy kuitenkin huomioida, että tutkijat ovat asettaneet vastausvaihtoehdot valmiiksi, jolloin tutkijat ovat asettaneet vastauksille ennakko-oletuksia. Ei voida olla siis varmoja, kuvaavatko yhteistyön muodot konkreettisesti tapahtuvaa yhteistyötä täydellisesti. Myös muut mahdolliset yhteistyömuodot on voinut jäädä

mainitsematta valmiiden vastausvaihtoehtojen myötä, vaikkakin vastausvaihtoehtoisissa voitiin valita myös jokin muu ja itse kirjoittaa alle.

Tutkimuksessa tarkasteltiin yhteistyön negatiivisia ja positiivisia kokemuksia urheiluseurojen ja koulujen välillä. Tutkimuksen tuloksista nousi esille monia yhteistyön kautta koettuja positiivisia vaikutuksia, jotka olivat tilojen ja välineiden käyttö, uusien harrastajien saaminen mukaan toimintaan, teemapäivien positiivinen vastaanotto, urheiluseuratoiminnan tietoisuuden lisääminen, vähän liikkuvien lasten liikuttaminen sekä vähävaraisten lasten liikuttaminen. Isoherranen (2005, 14-15) nostaa esille synergia käsitteen, joka tukee tutkimuksen havaintoja. Synergia tarkoittaa sitä tilannetta, kun tehdään yhteistyötä ja sillä saavutetaan enemmän, mitä voitaisiin saada aikaan yksittäisten henkilöiden toiminnalla. Vuorovaikutuksellisessa yhteistyössä käytetään koko ryhmän potentiaali ja luodaan parempaa tulosta kuin yksittäisten näkökulmien avulla. Negatiivisia kokemuksia puolestaan oli vain yhdessä vastauksessa, jonka voi tulkita tarkoittavan sitä, että yhteistyö nähdään enemmän positiivisena kuin negatiivisena asiana.

Tutkimuksen tulosten mukaan yhtenä positiivisena kokemuksena nostettiin esille vähän liikkuvien lasten liikuttamisen. Tutkimuksesta esille noussut havainto tukee hyvin näkemystä, jossa nostetaan myös esille lasten liikkumattomuus. 2000-luvulla on paljon puhutellut lasten ja nuorten terveysliikunnan edistäminen ja liikkumattomuuden vähentäminen, joista on paljon keskusteltu liikuntapolitiikassa ja sitä kautta myös liikuntajärjestökentässä (Jussila, 2016, 20). Urheiluseurat ovat yleisin paikka harrastaa joukkuelajeja. Ilman jäsenyyttä voi kuitenkin harrastaa liikuntaa matalien suorituspaikkavaatimusten myötä. (Hossain, Suortti & Kallio, 2013, 32.) Tämä puolestaan kuvaa vastauksista esille noussutta näkökulmaa siitä, että koulujen ja urheiluseurojen välinen yhteistyö madaltaa kynnystä liittyä mukaan urheiluseuran järjestämään toimintaan niin kouluissa kuin koulujen ulkopuolella, jolloin urheiluseurat saavat mahdollisesti myös uusia harrastajia.

Tutkimusten tulosten mukaan urheiluseurojen liikuntakasvatukselliseksi tavoitteiksi nähtiin lasten liikuttaminen, positiivinen ilmapiiri, kansalaistoiminnan edistäminen ja uimataito. Positiivisen ilmapiirin nähtiin edistävän liikunnallisia elämäntapoja, ystävyyssuhteiden muodostamista ja ryhmässä toimimista. Tutkimuksesta esille tulleet havainnot mukailevat osittain näkemystä, jossa liikuntakasvatuksessa nähdään neljä erilaista päätehtävää. Nämä neljä päätehtävää ovat, lasten terveyden kehittäminen ja tukeminen, motoristen taitojen kehittäminen, pätevyyskokeminen sekä sosiaalisten suhteiden luominen (Jaakkola, Sääkslahti & Liukkonen, 2009, 49). Tulokset puoltavat myös näkemystä siitä, että urheileminen edistää myös fyysistä terveyttä sekä

liikkumisen taitoja monipuolisesti, jossa lapsuudessa toteutettu monipuolinen urheilu antaa hyvän pohjan terveydelle sekä edistää liikunnan perustaitoja, jotka parhaimmillaan jatkuvat myös myöhemmälle iälle (Nuori Suomi, Suomen liikunta ja urheilu & Opetusministeriö, 2002, 21-23).

Tutkimuksen tuloksista voi nostaa esille positiivisen ilmapiirin vaikutuksen ystävyyssuhteiden muodostamiseen. Kyseinen tutkimuksen tuloksista noussut havainto mukailee näkemystä, jossa lasten kannalta urheiluseurassa on tärkeintä yhteisö. Yhteisössä lapset pääsevät harrastamaan urheilua yhdessä muiden kanssa, vaikka kyseessä olisi yksilölaji. Urheilun ja liikunnan kautta lapsi pääsee harrastamaan liikuntaa positiivisessa ympäristössä, joka samalla ehkäisee myös syrjäytymistä. (Hossain, Suortti & Kallio, 2013, 12.) Urheiluseura luo lapselle mahdollisuuden-kokemusten jakamiseen muiden seurassa mukana olevien lasten sekä aikuisten kanssa, joka auttaa ja kehittää lapsen sosiaalista pääomaa. (Nuori Suomi, Suomen liikunta ja urheilu & Opetusministeriö, 2002, 9).

Itkosen (1991) tekemän tutkimuksen mukaan, urheiluseuran toiminnassa mukana oleminen on antanut toimijoille fyysistä ja psyykkistä terveyttä, erilaisia mahdollisuuksia sekä positiivista yhdessä tekemistä. Tämän avulla urheiluseura kasvattaa tähän yhteiskuntaan aktiivisia kansalaisia, urheilijoita sekä päätöksentekijöitä. (Itkonen, 1991, 178.) Lapsi ei tarvitse kuin yhden positiivisen kokemuksen liikunnasta, niin se kehittää fyysistä aktiivisuutta osaksi jokapäiväistä elämää. (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 18). Kyseiset näkemykset tukevat tutkimuksesta esille noussutta näkökulmaa siitä, että liikuntakasvatukselliseksi tavoitteeksi nähdään lasten liikuttaminen positiivisessa ilmapiirissä, joka puolestaan edistää uusien ihmissuhteiden luomista.

Urheiluseuroja voidaan jakaa liikuntakäsityksen perusteella, joissa erikoisseurat tähdentävät liikuntakäsityksessään lajisuuntatuneisuutta, kun taas monialaseurat tähdentävät liikuntasuuntatuneisuutta (Heinilä, 1986, 26-27). Tässä tutkimuksessa tehdyt havainnot tukevat kyseistä näkemystä vain osittain, sillä yhden erikoisseuran vastauksissa painottui yhteen lajiin liittyvät liikuntakasvatukselliset tavoitteet. Toisaalta ei voida olla varmoja siitä, olisiko seuralla laajemat liikuntakasvatukselliset tavoitteet, jos seuraan kuulisi monimuotoisempi lajitarjonta. Monialaseurojen vastauksissa liikuntakasvatukselliset tavoitteet olivat laajempia. Kaiken kaikkiaan ei voida myöskään olla varmoja siitä, onko urheiluseurojen kaikki liikuntakasvatukselliset

tavoitteet mainittu vastauksissa. Tutkimusten tulosten analyysissä erikoisseuroja ja monialaseuroja ei muutoin toimintatarkoituksessaan eroteltu toisistaan, eikä muutoinkaan päähuomio kiinnittynyt siihen.

Tutkimuksen tulosten perusteella urheiluseurat painottivat alakoulujen tuen merkitystä liikuntakasvatuksellisten tavoitteiden toteutumisessa. Urheiluseurat nostivat esille, että alakoulut voisivat mahdollistaa urheiluseuratoiminnalle tilat, ympäristöt ja välineet. Tämä tutkimuksesta esiin noussut havainto tukee puolestaan näkemystä, jossa liikuntaseura toimii vuorovaikutuksessa sosiaalisen ja fyysisen ympäristönsä kanssa, joka saa toimintatarkoituksensa ja aatteensa, henkilöstönsä sekä voimavaransa ympäristöstään. Mitä paremmin urheiluseura pystyy hyödyntämään ympäristösuhteitaan, eli käyttämään voimavaransa, toimintamahdollisuutensa, arvoperustansa sekä tarkoituksena vastaamaan toimialueensa väestön intresseihin ja odotuksiin, sitä paremmin se toimii. Ympäristöjen erilaisuus mahdollistaa myös erilaiset toimintaympäristöt, jolloin se edistää liikuntaseurojen monimuotoisuutta sekä toimivuuden vaihtelua. (Heinilä & Koski, 1991, 10-11).

Tutkimuksesta nousi myös esille, että urheiluseurat toivoisivat alakoulujen tekevän heidän kanssaan tiiviimmin yhteistyötä ja kannustavan lapsia säännölliseen liikkumiseen. Myös seuran toiminnan tunnetuksi tuominen nähtiin tärkeänä osana tukemassa seurojen liikuntakasvatuksellisia tavoitteita. Tuloksista voidaan tulkita, että eri urheiluseurat ovat halukkaita tekemään alakoulujen kanssa yhteistyötä. Koska tutkimuksessa on tutkittu pelkästään urheiluseurojen näkökulmaa aiheeseen, ei voida varmuudella sanoa, kuinka halukkaita alakoulut ovat yhteistyöhön. Tämän vuoksi tästä tutkimuksesta olisi luontevaa jatkaa myös alakoulun näkökulmaan aiheesta.

Tutkimustulosten mukaan neljä viidestä urheiluseurasta haluaisi tehdä yhteistyötä alakoulujen kanssa kerhotoiminta muodossa, joista osalla se jo toteutuu. Seuroissa, joissa nämä eivät toteudu, haasteiksi katsotaan valmentajien päivätyöt, vähäinen tuntikorvaus sekä kaupungin ja koulun vähäinen tuki muun muassa kustannuksiin. Myös Kerhokeskus – koulutyön tuki ry:n vuonna 2004 tekemän kyselyn mukaan, kerhotoiminnan esteeksi nähtiin rahoitukseen liittyvät ongelmat erityisesti kerhonohjaajien palkkioissa (Järvinen, 2005, 67). Tästä voidaan siis tulkita, että rahalliset ongelmat nousevat monien tahojen keskuudessa suurimmaksi esteeksi kerhotoiminnalle. Kehitysideoiksi tässä tutkimuksessa nousi rahoitustoiminnan muutosta sekä yhteisen tiedottamisen foorumin perustamista koulujen ja urheiluseurojen välille. Kenttälä ja Suomu (2005) ehdottavat teoksessaan esimerkiksi harrasteasiamiehen käyttöä, jonka tarkoituksena oli

tiedottaa niin koulujen kuin seurojen toiminnasta koulun oppilaille, sillä koulu tavoittaa lapset ja nuoret joka arkipäivä.

Tutkimusten tuloksista yhteistyön vahvuudeksi voitiin nostaa lapsien innostaminen liikuntaan. Kyseistä havaintoa tukee hyvin näkemys urheiluseuran vaikutuksesta lasten aktiiviseen liikkumiseen. Urheiluseura nähdään kodin ja koulun ohella merkittävänä oheiskasvattajana lapsille ja nuorille, koska moni kyseisistä lapsista ja nuorista osallistuu urheiluseura toimintaan. Urheiluseurassa oleva lapsi saa tätä kautta seurassa vallitsevia kasvatuseriaatteita, jotka riippuvat seurassa mukana olevan valmentajan omista taidoista ja periaatteista. (Westergård, 1993, 39.) Tulee huomioida, että valmentajilla ja ohjaajilla on tärkeä tehtävä lasten ja nuorten fyysisesti aktiivisen elämäntavan kehittämisessä (Jaakkola, Liukkonen & Sääkslahti, 2013, 18). Tämän lisäksi vahvuudeksi nostettiin liikunnan harrastamisen mahdollisuuden tutussa ympäristössä. Myös Kenttälä & Suomu (2005) nostavat teoksessaan esille kouluympäristön turvallisuuden liikunnan harrastamisessa. Erään seuran mukaan seuratoiminnan ja koulumaailmojen hyötyjen yhdistäminen nähdään yhteistyön vahvuutena, joka kaikilta osiltaan puoltaa myös tämän tutkimuksen toteutusta ja tavoitteita.

Lopuksi voidaan tehdä yhteenveto, että koulujen liikuntatuntimäärät eivät riitä takaamaan lapsen riittävää päivittäistä liikuntaa, jonka vuoksi koulujen ja urheiluseurojen yhteistyötä tulisi kehittää. (Koskenranta, Puronaho & Joenmäki, 1997, 12.) Tämän tutkimusten mukaan, myös urheiluseurat ajattelevat yhteistyön lisäävän lasten ja nuorten terveysliikunnan harrastamista.

7 Pohdinta

Tämän tutkimuksen alkuperäinen tarkoitus oli tutkia aihetta alakoulujen opettajien näkökulmasta, mutta heikon vastaajien saannin vuoksi näkökulma muuttui urheiluseurojen näkökulmaan. Tutkimusten tuloksissa saatiin kuitenkin tietoa siitä, että urheiluseurat olisivat halukkaita tekemään yhteistyötä ja näkevät sen arvokkaana. Urheiluseurojen liikuntakasvatukselliset tavoitteet mukailevat myös alakoulujen liikuntakasvatuksellisia tavoitteita, joka mahdollistaa yhteistyön rakentumisen. Sekä urheiluseuroilla ja kouluilla on samana tavoitteena saada lapset liikkumaan enemmän. Yhteistyön haasteiksi katsottiin kuitenkin rahalliset ongelmat, sillä työn kasvava määrä ja vähäiset avustukset yhteistyöhön syövät motivaatiota sen toteuttamisesta.

Tämän tutkimuksen jatkotutkimusaiheet muodostuvat yhteistyön toisen tahon, eli Oulun seudun alakoulujen näkökulman tutkimiseen. Tutkimus ottaisi paremmin huomioon myös toisen osapuolen kokemukset ja näkökulmat yhteistyöhön. Tällaisten tutkimusten kautta toteutuneesta yhteistyöstä saadaan syvällisempi kuva, josta voidaan ammentaa myös yhteistyön toimintamalleja ja kehitysideoita. Lisäksi tutkittavien haastattelemisen tiedonkeruumenetelmänä voisi mahdollistaa monipuolisemman tiedonsaannin aiheesta. Tämän tutkimuksen tekemisen ajalliset ja tavoitteelliset resurssit eivät kuitenkaan riittäneet näin laajan tutkimuksen toteutukseen. Tästä huolimatta tämä tutkimus antaa pohjaa Oulun seudun alakoulujen ja urheiluseurojen välisen yhteistyön tutkimiseen laajemmin.

Kyseessä on myös hyvin ajankohtainen aihe, joka perustelee vaihtoehtoja lasten liikkeelle saamiseen, joten tämän tyyppistä tutkimusta voitaisiin toteuttaa myös muissa kaupungeissa. Sellaiset alakoulut ja urheiluseurat, jotka toteuttavat toimivaa yhteistyötä, voisivat avartaa toimintaansa myös muiden saataville siten, että se toimisi eräänlaisena ohjenuorana. Näin ollen päästäisiin yksittäisesti ilmiöstä yleiseen ilmiöön.

Suomen Olympiakomitea, Liikkuva koulu -ohjelma ja Liikunnan aluejärjestöt kehittävät koulujen ja urheiluseurojen välistä yhteistyötä, joka edistää lapsen aktiivista koulupäivää. Tavoitteena nähdään, että lapset saataisiin liikkumaan vielä enemmän ja heille mahdollistettaisiin liikunnan harrastaminen osana koulupäivää tai sen jälkeen. Tämän projektin kautta voitaisiin tutkia yhteistyön vaikutuksia laajemmin. Miten koulujen ja urheiluseurojen välisellä yhteistyöllä voitaisiin tukea opettajien työn suunnittelua ja mitä opettajat puolestaan voisivat antaa urheiluseurojen toimijoille. Voitaisiin myös tutkia sitä, miten paljon lasten fyysinen aktiivisuus on

lisääntynyt yhteistyön myötä ja mitä muuta konkreettista muutosta yhteistyöllä on saavutettu, esimerkiksi uudet ystävyysuhteet.

Kaiken kaikkiaan tutkimuksen tekemisen suunnitelma eteni tarkoituksen mukaisesti, vaikka tutkimuksen tekemisen aikana ilmeni erilaisia haasteita liittyen aineiston saantiin. Tutkimukseen onnistuttiin luomaan johdonmukainen kokonaisuus, johon molemmat tutkijat ovat antaneet oman työpanostuksensa. Tutkimuksen tekeminen työparin kanssa antoi erilaisia näkökulmien tutkimuksen teon kaikissa vaiheissa, joka edesauttoi kriittiseen tarkasteluun ja omien näkökulmien laajentamiseen. Erityisen tärkeää tämä oli aineistonanalyysivaiheessa, jossa kyselylomakkeessa olleita vastauksia tulkittiin, molempien näkökulmat huomioiden. Tämä paransi myös tutkimuksen luotettavuutta.

Tutkimuksen tekemisessä oli myös omat haasteensa, jota aiemmassa kappaleessa hieman sivuttiin. Lähtökohtana tutkimuksessa oli tutkia opettajien näkökulmaa urheiluseurojen kanssa tehtävään yhteistyöhön. Valitettavasti aineistoa ei kuitenkaan saatu ollenkaan, vaikka kyselyitä lähetettiin useaan paikkaan. Tämän takia käännyttiin urheiluseurojen puoleen. Aineisto kerättiin pelkkien kyselylomakkeiden pohjalta. Jos tutkimus tehtäisiin uudestaan, aineistonkeruumenetelmiä voisi olla muitakin, kuten esimerkiksi haastattelu. Haastattelemalla urheiluseuran toimijoita, saataisiin vielä syvempi kuva yhteistyöstä ja sen näkökulmista. Näin ollen myös koko tutkimuksen aineisto olisi ollut laajempi ja kokonaisvaltaisempi.

Yhteistyö nähdään merkittävänä osana lasten liikunnan lisäämistä koulussa sekä sen ulkopuolella. Lapsien liikkumattomuus puhuttaa tällä hetkellä paljon, joten yhteistyöhön seurojen ja koulujen välillä tulisi kiinnittää vielä enemmän huomiota. Yhteistyön avulla lapset pääsisivät kokemaan liikunnan iloa tutussa ympäristössä koulutettujen ohjaajien kanssa. Liikuntakasvatuksellisia tavoitteita tuettaisiin myös muualla kuin koulussa. Yhteistyön kautta lapset saisivat mahdollisesti eliniän mittaisen harrastuksen ja loisivat uusia sosiaalisia suhteita. Liikuntaharrastuksen kautta lapset kokisivat kuuluvansa johonkin joukkoon ja näin tuntisivat itsensä tärkeäksi osaksi sosiaalista yhteiskuntaa. Nämä kaikki näkökulmat tukevat sitä, että koulujen ja seurojen välistä yhteistyötä tulisi vaalia ja kehittää.

Lähteet

- Ahonen, S. (1994). Fenomenografinen tutkimus. Teoksessa: Syrjälä, L., Syrjäläinen, E., Ahonen, S. & Saari, S. (toim.). Laadullisen tutkimuksen työtapoja. (ss. 113-160). Helsinki: Kirjayhtymä.
- Aira, A. (2012). Toimiva yhteistyö: Työelämän vuorovaikutussuhteet, tiimit ja verkostot. Jyväskylä: University of Jyväskylä.
- Alasuutari, P. (2011). Laadullinen tutkimus 2.0 (4. uud. p.). Tampere: Vastapaino.
- Caspersen, C. J., Powell, K. E. & Christenson, G. M. (1985). Physical activity, Exercise, and Physical Fitness: Definitions and Distinctions for Health-Related Research. Public Health Reports 2/1985, (ss. 126–131). Viitattu 21.4.2018 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC1424733/?report=classic&page=1>.
- Creswell, J. W. (2013). Qualitative inquiry & research design: Choosing among five approaches (3rd ed.). Thousand Oaks, CA: SAGE Publications.
- D’Amour, D., Ferrada-Videla, M., San Martin Rodriguez, L. & Beaulieu, D. (2005). The conceptual basis for interprofessional collaboration: Core concepts and theoretical frameworks. Journal of Interprofessional Care, 19 (1). (ss. 116-131). Taylor & Francis.
- Eriksson, P. & Koistinen, K. (2005). Monenlainen tapaustutkimus. Helsinki: Kuluttajatutkimuskeskus.
- Eskola, J. (2001). Laadullisen tutkimuksen juhannustaiat. Teoksessa: Aaltola, J. & Valli, R. (toim.). Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. (ss. 133-157). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Eskola, J. & Suoranta, J. (1998). Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.
- Haikonen, R. & Hänninen, U. (2006). Kohti toimivaa yhteistyötä: Moniammatillisuus voimavarana luokanopettajan työssä. Jyväskylä: Tuope: Kampus-Data.
- Heinilä, K. (2010). Liikunta- ja urheilukulttuurimme: Eilen-tänään-huomenna. Espoo: Kalevi Heinilä.
- Heinilä, K. (1986). Liikuntaseura sosiaalisena organisaationa: Tutkimusviitekehys. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Heinilä, K. & Koski, P. (1991). Suomalainen liikuntaseura. Helsinki: Liikuntatieteellinen seura.
- Heinonen, O., Kantomaa, M., Karvinen, J., Laakso, L., Lähdesmäki, L., Pekkarinen, H., Stigman, S., Sääkslahti, A., Tammelin, T., Vasankari, T. & Mäenpää, P. (2008). Osa I suositukset. Teoksessa: Fyysisen aktiivisuuden suositus kouluikäisille 7–18 vuotiaille. (ss. 93) Opetusministeriö ja Nuori Suomi ry.

- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2000). Tutki ja kirjoita. Helsinki: Tammi.
- Hirvensalo, M., Jaakkola, T., Sääkslahti, A. & Lintunen, T. (2016). Koettu liikunnallinen pätevyys ja koetut esteet. Teoksessa: Kokko, S. & Mehtälä, A. (toim.). Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. Liitu-tutkimuksen tuloksia 2016. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2016:4. (ss. 36-40). Viitattu 1.10.2017, saatavilla: http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/438/LIITU_2016.pdf
- Honkanen, E. & Suomala, A. (2009). Oppilashuollon käsikirja. Helsinki: Tammi.
- Hossain, T., Suortti, K. & Kallio, M. (2013). Urheiluseurat kunniaan. Liikunnan ja urheilun rahoituksen painopisteeksi perustaso - lapset ja nuoret. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2013:7. Viitattu 30.1.2018, saatavilla: www.liikuntaneuvosto.fi/files/287/Urheiluseurat_kunniaan_www.pdf
- Howley, E. T. 2001. Type of activity: resistance, aerobic and leisure versus occupational physical activity. *Medicine & Science in Sports & Exercise* 6/2001 (ss. 364–369). Viitattu 21.4.2018, saatavilla: <http://static.sdu.dk/mediafiles/B/D/2/%7BBBD2DE2DB-CA91-4DCE-BE7D-E1A57CEECE7%7D13.pdf>.
- Huisman, T. & Nissinen, A. (2005). Oppiminen, oppimistyyli ja liikunta. Teoksessa: Rintala, P., Ahonen, T., Cantell, M. & Nissinen, A. (toim.). Liiku ja opi: liikunnasta apua oppimisvaikeuksiin. (ss. 25-46). PS-kustannus. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Husu, P., Paronen, O., Suni, J. & Vasankari, T. (2011). Suomalaisten fyysinen aktiivisuus ja kunto 2010. Terveyttä edistävän liikunnan nykytila ja muutokset. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2011:15. Helsinki.
- Häikiö, H. (2009). Kerhotoiminnan merkitys lapsen ja nuoren hyvinvointiin. Teoksessa: Kenttälä, M. & Kesler, M. (toim.). Kerhotoiminta: Osa kehittyvää ja hyvinvoivaa koulua. (ss. 19-32). Helsinki: Kerhokeskus - koulutyön tuki.
- Ikonen, O., Rönty, S. & Linnilä, M-L. (2003). Moniammatillisuuden monet kasvot. Teoksessa: Ikonen, O. & Virtanen, P. (toim.). HOJKS II: Yksilölliset opetussuunnitelmat ja opetus. (ss. 277-302). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Isoherranen, K. (2005). Moniammatillinen yhteistyö. Porvoo; Helsinki: WSOY.
- Itkonen, H. (1991). "Tarmompa poekija ollaan": Tutkimus suomalaisen urheiluseuran muutoksesta. Joensuu: Joensuun yliopisto, Toivo & Data.
- Itkonen, H. (1999). Kilpakenttien kapinalliset. Helsinki: Liikuntatieteellinen seura.
- Jaakkola, T., Liukkonen, J. & Sääkslahti, A. (2013). Johdatus liikuntapedagogiikkaan. Teoksessa: Jaakkola, T., Liukkonen, J. & Sääkslahti, A. (toim.). Liikuntapedagogiikka. (ss. 298-312). Jyväskylä: PS-kustannus.

- Jaakkola, T., Sääkslahti, A. & Liukkonen, J. (2009). Koulun liikuntakasvatus oppimisvaikeuksien luojana sekä lasten kasvun ja kehityksen tukena. Teoksessa: Opetushallituksen taide- ja taitokasvatuksen asiantuntijatyöryhmä. (toim.). Taide ja taito- Kiinni elämässä! TaiTai: Taide- ja taitokasvatus. Moniste 2/2009. (ss. 49-54). Helsinki: Edita Prima Oy. Viitattu 10.10.2017, saatavilla: http://www.oph.fi/download/49220_taide_ja_taito.pdf
- Jussila, P. (2016). Liikuntaseurojen toimintaympäristö ja kehittämistarpeet työnuoli-projektin taustalla. Teoksessa: Jussila, P., Laitinen, J. & Myllyharju-Puikkonen, A. (toim.) Tulevaisuuden työ liikuntaseuroissa. (ss. 18-27). Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Järvinen, M.R. (2005). Kerhotoiminnan haasteet ja kehitystarpeet. Teoksessa: Pietilä, A. (toim.). Kerhotoiminta: Näkökulmia koulun kerhojen kehittämiseen. (ss. 67-72). Helsinki: Opetushallitus: Kerhokeskus - koulutyön tuki.
- Karila, K. & Nummenmaa, A. R. (2001). Matkalla moniammatillisuuteen: Kuvauskohteena päiväkotit. Helsinki: WSOY.
- Kasurinen, H. (2009). Moniammatillinen ja poikkihallinnollinen yhteistyö peruskoulussa. Teoksessa: Kenttälä, M. & Kesler, M. (toim.). Kerhotoiminta: Osa kehittyvää ja hyvinvoivaa koulua. Helsinki: (ss. 33-44). Kerhokeskus - koulutyön tuki.
- Kenttälä, M. (2008). Koulun kerhokäsikirja. Kerhokeskus - koulutyön tuki ry. Opetushallitus. Helsinki: Libris Oy. Viitattu 19.4.2018. https://www.opinkirjo.fi/easydata/customers/opinkirjo/files/materiaalit/Koulun_kerhokasikirja_FI.pdf
- Kenttälä, M. & Suomu, K. (2005). Koulu harrastuspaikkana: Näkökulmia paikalliseen yhteistyöhön. Helsinki: Mannerheimin lastensuojeluliitto: Kerhokeskus - koulutyön tuki.
- Kiviniemi, K. (2001). Laadullinen tutkimus prosessina. Teoksessa: Aaltola, J. & Valli, R. (toim.). Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 2. Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. (ss. 68-84). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Koskenranta, H., Puronaho, K. & Joenmäki, P. (1997). Liikuntaseura - palveluja kunnalle, elämyksiä kuntalaisille: Saako kunta vastinetta liikuntaseurasijoituksilleen? Helsinki: Suomen kuntaliitto.
- Koski, P. & Heikkala, J. (1998). Suomalaisten urheiluorganisaatioiden muutos: Lajiliitot professionaalistumisen prosessissa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Koski, P. (1994). Liikuntaseura toimintaympäristössään. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Laakso, L. (2007). Johdatus liikuntapedagogiikkaan ja liikuntakasvatukseen. Teoksessa Heikkinen-Johansson, P. & Huovinen, T. (toim.). Näkökulmia liikuntapedagogiikkaan. (ss. 16-24). Porvoo: WS-Bookwell Oy.

- Launis, K. (1997). Moniammatillisuus ja rajojen ylitykset asiantuntijatyössä. Teoksessa: Kirjonen, J., Remes, P. & Eteläpelto, A. (toim.). Muuttuva asiantuntijuus. (ss. 122-133). Jyväskylän yliopisto. Koulutuksen tutkimuslaitos.
- Lehtonen, K. (2013). Liikunnan kansalaistoiminnan tietopohja: Liikunnan harrastaminen ja vapaaehtoistyö urheiluseuroissa. Jyväskylä: Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES.
- Liikuntalaki 390/2015. Annettu Helsingissä 10.4.2018. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2015/20150390>.
- Lindsröm, A. (2005). Kerhot oppilaan erilaisuuden huomioonottajina. Teoksessa: Pietilä, A. (toim.). Kerhotoiminta: Näkökulmia koulun kerhojen kehittämiseen. (ss. 3-4). Helsinki: Opetushallitus: Kerhokeskus - koulutyön tuki.
- Louekoski, H. (2005). Yritysten ja koulun kerhojen yhteistyö, sponsorointi ja markkinointi. Teoksessa: Pietilä, A. (toim.). Kerhotoiminta: Näkökulmia koulun kerhojen kehittämiseen. (ss. 62-66). Helsinki: Opetushallitus: Kerhokeskus - koulutyön tuki.
- Lämsä, J. (2009). lasten ja nuorten urheilu yhteiskunnassa. Teoksessa: Hakkarainen, H., Jaakkola, T., Kalaja, S., Lämsä, J., Nikander, A. & Riski, J. (toim.). Lasten ja nuorten urheiluvalmennuksen perusteet. (ss. 15-43). Lahti: VK-Kustannus.
- Metsämuuronen, J. (2003). Tutkimuksen tekemisen perusteet ihmistieteessä. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.
- Mononen, K., Blomqvist, M., Koski, P. & Kokko, S. (2016). Urheilu ja seuraharrastaminen. Teoksessa: Kokko, S. & Mehtälä, A. (toim.). Lasten ja nuorten liikuntakäyttäytyminen Suomessa. Liitu-tutkimuksen tuloksia 2016. Valtion liikuntaneuvoston julkaisuja 2016:4. (ss. 27-35). Viitattu 14.4.2018, saatavilla: http://www.liikuntaneuvosto.fi/files/438/LIITU_2016.pdf
- Määttä, P. & Rantala, A. (2010). Tavallisen erityinen lapsi: Yhdessä tekemisen toimintamalleja. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Nummenmaa, A. R., Karila, K., Virtanen, J. & Kaksonen, H. (2006). Opetussuunnitelma työyhteisön neuvottelun ja työssä oppimisen kohteena. Teoksessa: Nummenmaa, A. R. & Välijärvi, J. (toim.). Opettajan työ ja oppiminen. (ss. 123-138). Jyväskylä: Koulutuksen tutkimuslaitos.
- Nuori Suomi, Suomen liikunta ja urheilu & Opetusministeriö (2002). Unelma hyvästä urheilusta: Lasten ja nuorten urheilun eettiset linjaukset. Helsinki: Nuori Suomi, Suomen liikunta ja urheilu, Opetusministeriö.

- Nupponen, H., Halme, T., Parkkisenniemi, S., Pehkonen, M. & Tammelin, T. (2010). Laps Suomen -tutkimus: 3-12-vuotiaiden lasten liikunta-aktiivisuus: yhteenveto vuosien 2001-2003 menetelmistä ja tuloksista. Jyväskylä: Liikunnan ja kansanterveyden edistämissäätiö LIKES.
- Opetushallitus. (2012). Liikkuva koulu -hanke. Viitattu 26.4.2018.
<http://www.edu.fi/liikkuvakoulu>
- Opetushallitus. (2015). Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014. Helsinki: Opetushallitus.
- Perusopetuslaki 1267/2013. Annettu Helsingissä 21.8.1998. Saatavilla sähköisesti osoitteessa: <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1998/19980628>
- Pietilä, A. (2005). Kerhotoiminta: Näkökulmia koulun kerhojen kehittämiseen. Helsinki: Opetushallitus: Kerhokeskus - koulutyön tuki.
- Puonta, P. (1999). Kasvatus liikunnan avulla. Teoksessa: Miettinen, P. (toim.). Liikkuva lapsi ja nuori. VK-Kustannus Oy. (ss. 113-122). Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Rajala, R. (2011). Koulun kerhotoiminta. Teoksessa R. Rajala (toim.) Kerhot hyrräämään – näkökulmia ja malleja koulun kerhotoiminnan vakiinnuttamiseen. (ss. 7-12). Viitattu 19.4.2018. http://www.oph.fi/download/135198_Kerhot_hyrraamaan.pdf
- Rajala, K., Haapala, H., Kantomaa, M. & Tammelin, T. (2010). Tutkimus ja kirjallisuuskatsaus. Liikunnan edistäminen lapsilla ja nuorilla - liikuntaan vaikuttavat tekijät ja liikuntaintervention vaikutukset. Nuori Suomi ry.
- Saarela-Kinnunen & M. Eskola, J. (2001). Tapaus ja Tutkimus= Tapaustutkimus? Teoksessa: Aaltola, J. & Valli, R. (toim.). Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. (ss. 189-199). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Sarras, R. (2005). Koulun kerhotoiminnan merkitys edunvalvojan näkökulmasta. Teoksessa: Pietilä, A. (toim.). Kerhotoiminta: Näkökulmia koulun kerhojen kehittämiseen. (ss. 10-13). Helsinki: Opetushallitus: Kerhokeskus - koulutyön tuki.
- Syrjälä, L. (1994). Tapaustutkimus opettajan ja tutkijan työvälineenä. Teoksessa: Syrjälä, L., Syrjäläinen, E., Ahonen, S. & Saari, S. (toim.). Laadullisen tutkimuksen työtapoja. (ss. 10-66). Helsinki: Kirjayhtymä.
- Sääkslahti, A. (2005). Liikuntaintervention vaikutus 3-7-vuotiaiden lasten fyysiseen aktiivisuuteen ja motorisiin taitoihin sekä fyysisen aktiivisuuden yhteys sydän- ja verisuonitautien riskitekijöihin. Studies in sport, physical education and health 104. Jyväskylän yliopisto.

- Sääkslahti, A. (2012). Liikunnanopetuksen perusteet 3-4-luokille. Teoksessa: Sääkslahti, A., Hakamäki, J., Holopainen, E., Laakso, T., Lemmetty, H., Luukkonen, S., Pauku, S. & Puttonen, J. (toim.). Kirja liikunnasta. (ss. 5-19). Helsinki: Sanoma Pro Oy.
- Tammenlehti, T: [Urheilujärjestöt yhteen – Valo sulautuu Olympiakomiteaan](#) Yle. 20.3.2018. Viitattu 18.4.2018
- Telema, R. (1988). Urheilu kasvatusympäristönä. Teoksessa: Kantola, H. (toim.). Suomalainen valmennusoppi: 1, Valmentaminen. (ss.76-86). Suomen Olympiakomitea. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2002). Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.
- Vuolle, P. (1993). Liikunnan muutos – ihminen ja luontosuhde. Teoksessa: Itkonen, H. & Nevala, A. (toim.) Urheiluseura, juuret mullassa - tukka tuulessa. (ss. 16-22). Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Vuorinen, J. (2000). Koti ja koulu keskustelee- jatkoa vanhalle vai jotain uutta? Teoksessa: Ahlbom, A. & Vuorinen, J. (toim.). Arviointi ja kehityskeskustelu: Koko kuva oppijasta. (ss. 10-29). Jyväskylä: PS-kustannus.
- Westergård, J. (1993) Urheiluseuran kasvatusvastuu. Teoksessa: Itkonen, H. & Nevala, A. (toim.) Urheiluseura, juuret mullassa - tukka tuulessa. (ss. 39-43). Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

LIITE 1

Hyvät toimijat urheiluseuroissa!

Olemme Oulun yliopiston kasvatustieteiden tiedekunnan maisterivaiheen opiskelijoita ja opiskelemme luokanopettajiksi. Teemme Pro gradu- tutkielmaa, jonka aiheena on Oulun seudun alakoulujen ja urheiluseurojen välinen yhteistyö. Olemme valinneet satunnaisotannalla teidän urheiluseuranne ja toivoisimme teidän osallistuvan tutkimukseemme. Tarkoituksenamme on kartoittaa näkökantoja tahojen välisestä yhteistyöstä, sen nykytilasta ja tulevaisuuden näkymistä. Jos teillä ilmenee kysyttävää tutkimukseemme liittyen, otattehan meihin yhteyttä sähköpostitse tai puhelimitse.

Toivoisimme, että vastaisitte liitteessä oleviin kysymyksiin **17.12.17** mennessä. Kiitos ajastanne ja mukavaa joulun odotusta!

Ystävällisin terveisin:

Karoliina Hiitola 040 2317932, karoliina.hiitola@student.oulu.fi

Sanni Päckilä 0400 807264, sanni.pakkila@student.oulu.fi

1. Taustat

1.1. Nimi:

1.2. Sukupuoli (ympyröi oikea vaihtoehto):

- a) mies
- b) nainen

1.3. Ikä (ympyröi oikea vaihtoehto):

- a) 20 – 29 v.
- b) 30 – 39 v.
- c) 40 – 49 v.
- d) 50 v. ≤

1.4. Urheiluseura, jonka toiminnassa olet mukana:

1.5. Oma toimesi urheiluseurassa:

1.6. Jos valmennat, minkä ikäisiä lapsia/nuoria?

2. Kokemuksesi alakoulujen ja urheiluseurojen välisestä yhteistyöstä

2.1. Onko urheiluseurallanne alakoulujen kanssa yhteistyötä? (ympyröi oikea vaihtoehto)

- a) on
- b) ei ole

Jos vastasit vaihtoehdon **b**, voit siirtyä kohtaan **3** (Liikuntakasvatukselliset tavoitteet).

2.2. Mainitse alakoulu/alakoulut, joiden kanssa teette yhteistyötä:

2.3. Kuinka paljon yhteistyötä tällä hetkellä tehdään?
(kirjoita alakoulu ja rastita oikea vaihtoehto)

alakoulut:

- a) satunnaisesti
- b) viikoittain
- c) kuukausittain
- d) vuosittain

2.4. **Numeroi** tärkeysjärjestyksessä yhteistyötä parhaiten kuvaavat muodot
(kirjoita alakoulu ja numeroi: 1=kuvaa parhaiten, 5= kuvaa huonoiten).

alakoulut:

- a) teemapäivät
- b) opettajien kouluttaminen
- c) säännöllinen kerhotoiminta
- d) tilojen käyttö
- e) muu toiminta, mikä:

2.5. Minkälaisia positiivisia kokemuksia sinulle on syntynyt yhteistyöstä alakoulujen kanssa?

2.6. Minkälaisia negatiivisia kokemuksia sinulle on syntynyt yhteistyöstä alakoulujen kanssa?

3. Liikuntakasvatukselliset tavoitteet

3.1. Millaisia ovat urheiluseuranne liikuntakasvatukselliset tavoitteet?

3.2. Miten alakoulut voivat mielestäsi tukea sinun ja urheiluseuranne liikuntakasvatuksellisia tavoitteita?

4. Mahdollisuudet urheiluseuranne ja alakoulujen välisessä yhteistyössä

4.1. Kokemuksesi mukaan, onko urheiluseuranne halukas tekemään yhteistyötä alakoulujen kanssa? (ympyröi mielestäsi sopivin vaihtoehto)

- a) säännöllisesti
- b) harvoin
- c) ei ollenkaan

4.2. Haluaisitko tehdä yhteistyötä alakoulujen kanssa? (ympyröi mielestäsi sopivin vaihtoehto)

- a) enemmän
- b) nykyisellä tasolla
- c) harvemmin

4.3. Millaista yhteistyötä haluaisit tehdä alakoulujen kanssa? Pystyykö tai haluaako urheiluseuranne toteuttaa näitä toiveita?

4.4. Minkälaisia etuja ja vahvuuksia mielestäsi yhteistyöllä alakoulujen kanssa voitaisiin saavuttaa?

4.5. Mitkä ovat mielestäsi yhteistyön mahdolliset haasteet? Miten yhteistyötä voitaisiin kehittää?

5. Palaute

5.1. Tähän voit halutessasi kirjoittaa vapaasti palautetta tutkimuksen tekijöille 😊

Kiitos osallistumisesta meille tärkeään tutkimukseen ja hyvää jatkoa! 😊